№8–9
(2319–2320)
19–20 студзеня 2006 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».

Народная Воля

Да ўвагі!

Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Шаноўныя чытачы!

У надзвычай цяжкіх умовах выдаецца кожны нумар "Народнай волі".
Па ўсіх пытаннях жыхары сталіцы могуць звяртацца па тэлефоне 206-63-93,
усе астатнія — па тэлефоне 206-68-71.

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО

Шесть вопросов Александру Лукашенко

Господин президент!

Ко мне как бывшему депутату обращаются мои избиратели. Основываясь на многочисленных заявлениях российских официальных лиц, включая высшее руководство ОАО "Газпром", о передаче в уплату за поставки в 2006 году российского природного газа 51% акций белорусского газотранспортного предприятия "Белтрансгаз", люди проявляют серьезную озабоченность по поводу сделки по продаже наиболее ликвидной части национального достояния белорусского народа.

В случае действительно начавшегося, как отмечается в заявлениях российских газовиков, двухмесячного процесса передачи акций ОАО "Белтрансгаз" в собственность российского газового концерна, нам бы хотелось знать истинную стоимость продаваемого Вами белорусского государственного предприятия.

Учитывая, что в 2003—2004 гг. Вы неоднократно заявляли, что цена ОАО "Белтрансгаз" не менее 5 миллиардов долларов, мы выражаем сомнение, что широко озвученная цена российского газа, поставляемого в Республике Беларусь в 2006 году действительно равняется 46,68 доллара за тысячу кубометров. Элементарный расчет с учетом заявленной ранее Вами стоимости белорусского газотранспортного предприятия позволяет говорить, что Республика Беларусь будет потреблять в 2006 году газ по цене не ниже 200 долларов за тысячу кубометров.

Ввиду сложившейся обстановки я, как гражданин Республики Беларусь, считаю своим долгом обратиться к Вам со следующими вопросами:

1.Действительно ли состоялась сделка по продаже 51% акций ОАО "Белтрансгаз" концерну "Газпром"?

2.Если сделка состоялась, о чем открыто говорят в Москве, то почему она скрыта от широкой белорусской общественности?

3.Вошла ли сумма, вырученная за продажу 51% акций ОАО "Белтрансгаз", в стоимость поставляемого в 2006 году в Беларусь российского природного газа?

4.Если выручка за продажу ОАО "Белтрансгаз" вошла в цену газа на текущий год, то какова реальная цена потребляемого сейчас Беларусью газа?

5.Не является ли продажа акций ОАО "Белтрансгаз" оплатой за Ваш третий президентский срок?

6.Если в 2006 году на 4/5 мы рассчитались за потребляемый республикой газ активами ОАО "Белтрансгаз", то чем будем рассчитываться за газ в 2007 году, 2008-м и т.д.? Национальными библиотеками, ледовыми дворцами, гребными каналами, а может, Могилевской областью?

Как гражданин страны, учитывая Ваше несомненное желание посвятить 2006 год борьбе с бюрократизацией нашей жизни, напоминаю Вам о требовании закона по предоставлению ответа гражданину Республики Беларусь в месячный срок.

Владимир ПАРФЕНОВИЧ,
экс-депутат Палаты представителей Национального собрания, трехкратный олимпийский чемпион.

БЛИЦ-ОПРОС

"В связи с началом подготовки к проведению Всебелорусского собрания я предлагаю провести на нем всестороннее и правдивое обсуждение системы власти в Беларуси, определить пути ее дальнейшего развития. Для этого необходимо пригласить на Всебелорусское собрание не только сторонников ныне действующего президента, но и его оппонентов, не только людей, делегированных при помощи хитроумной системы кланового представительства, но и делегатов от всех политических партий, независимых профсоюзов, общественных организаций страны. Необходимо также обеспечить участие в нем всех претендентов на пост президента Республики Беларусь. Все приглашенные должны иметь возможность публично заявить о своей позиции по отношению к нынешней власти и озвучить свои предложения по ее реформированию. Каждый из них имеет на это право, гарантированное Конституцией страны. Их мнения должны узнать все граждане Беларуси через общенациональные средства массовой информации".

Из обращения А.Козулина в оргкомитет по проведению Всебелорусского собрания.

Поддерживаете ли Вы Александра Козулина в том, что на Всебелорусское собрание должны быть делегированы не только «люди Лукашенко», но и представители всех тех политических и общественных сил, которые оппонируют власти, а также все претенденты на пост президента страны?

Наталья БРУЙЛО, воспитатель:

— Конечно, поддерживаю! Но одно дело делегировать оппонентов власти на данное мероприятие, и совершенно другое — предоставить им слово для выступления. Сомневаюсь, что тому же Анатолию Лебедько или кому-то другому дадут выступить на Всебелорусском собрании...

Александр ДОБРОВОЛЬСКИЙ, политик:

— Я считаю, что это собрание — абсолютно пустое дело и напрасная трата государственных средств. Самое смешное, что руководит всем этим такой серьезный человек, как премьер-министр, который должен заниматься важными государственными делами. Если уж организовывать какой-то общественный диалог, тогда нужно действительно привлекать всех, но тогда и разговор должен быть совершенно другим...

Владимир МАЦКЕВИЧ, политолог:

— Это, конечно, было бы разумно пригласить на Всебелорусское народное собрание и представителей оппонентов власти. А насколько реально... Я придерживаюсь гегелевского принципа: все действительное разумно, все разумное — действительно...

Уладзімір АРЛОЎ, пісьменнік:

— Гэтая ідэя проста не ажыццявіма...

Сергей ШАХОВ, водитель:

— Я считаю, что на Всебелорусском собрании вообще должны присутствовать лишь оппоненты власти. Должен быть диалог между властью и теми, кто причисляет себя к оппозиции, а у нас этого не было и нет. Даже на телевидении отсутствуют передачи, где можно было бы услышать две кардинально противоположные точки зрения. Разве это нормально?..

Александр ВОЙТОВИЧ, академик, экс-председатель Совета Республики:

— Я хочу сказать, что Всебелорусское народное собрание — это очень формальное собрание, которое не дает никакого представления о том, что происходит в стране. Я участвовал в предыдущем собрании в 2001 году. И понял, что это просто мероприятие для создания имиджа одному человеку. Он один там действующее лицо, он один там рисуется, а все остальные — создают фон... В таком виде, в каком Всебелорусское собрание было раньше — это совершенно ненужное мероприятие, просто распыление средств, которых у нас и так не много. Но если уж организовывать это мероприятие, то давайте действительно проведем собрание, на котором будут представлены альтернативные предложения, где люди смогут свободно высказаться. Но в нашей диктаторской действительности это не будет сделано...

Валянцін СТЭФАНОВІЧ, юрыст:

— Калі гэта сапраўды Усебеларускі сход, то я мяркую, што там павінны быць прадстаўлены ўсе думкі і меркаванні, якія існуюць у грамадстве. І калі ёсць прэтэндэнты на пасаду прэзідэнта краіны, ёсць людзі, якія іх падтрымліваюць сваім подпісам, яны павінны быць запрошаныя на гэтае мерапрыемства, бо ўсе яны — грамадзяне Беларусі. Але зыходзячы з практыкі правядзення гэтых сходаў, зразумела, што ўсё гэта ладзіцца ў мэтах прапаганды: каб прадэманстраваць усеагульную падтрымку *"горячо любимого"* Аляксандра Рыгоравіча. Чакаць, што туды запросяць Мілінкевіча ці Казуліна, не выпадае...

Валентина ЗАЙЦЕВА, повар:

— Я даже толком не знаю, что это за собрание — мне не интересно. От моего мнения все равно ничего не зависит — в нашей стране все решают единицы.

Александр ЯРОШУК, профсоюзный лидер:

— Считаю, что это очень полезная инициатива. Было бы любопытно, если бы люди разных взглядов собрались в одном зале и мы в прямом эфире по Белорусскому телевидению увидели бы нечто, напоминающее теледебаты претендентов на пост президента страны. Это хорошая идея...

Марина КОКТЫШ.

ЛІСТ ЧЫТАЧА

Слова падтрымкі

З радасцю ўзяў у рукі першы (№№1—2) нумар "Народнай волі" за 2006 год. Шчыра падтрымліваю калектыў газеты ў змаганні за свабоду друку і аб'ектыўную інфармацыю. Уся наша сям'я чытае газету ў першую чаргу. Асобныя нумары перасылаю брату ў Пецярбург, каб ён і сябры беларускай суполкі там ведалі праўдзівую інфармацыю пра падзеі ў нашай краіне. Дзякуй!

Заўсёды з Вамі

Анатоль ГРЫЦКЕВІЧ.

SOS!

Готовится провокация?

Инициативная группа Александра Козулина обратилась ко всем коллегам-демократам по избирательной кампании с предупреждением о возможных провокациях в отношении любого претендента в кандидаты на пост президента.

"Как стало известно, готовится "вбрасывание 50 тысяч недостоверных подписей за Козулина в территориальные избирательные комиссии. И эти подписи отыграют роль "троянского коня", потому что их будет достаточно, чтобы итоги усердной работы многочисленной инициативной группы по сбору подписей признать недействительными", — говорится в распространенном сегодня сообщении пресс-службы инициативной группы Козулина.

Группа Козулина обращает особое внимание на граждан, которые "рассматривают избирательную кампанию как возможность улучшить свое материальное положение".

"Так, в воскресенье, 15 января, вечером в офис БСДП (Грамада) явился Иван Саланович из Могилевской области и предложил купить у него подписи в поддержку экс-ректора БГУ. Сотрудников офиса сильно возмутило само предложение. Однако и это не все. Предложенные для покупки подписные листы были цветными копиями подписей, собранных в ходе прошлых выборов. Как только Милановичу было отказано, тот быстро исчез из офиса", — сообщает пресс-служба, подчеркивая, что *"чем ближе момент сдачи подписей в избирательные комиссии, тем чаще могут возникать подобные провокации".*

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Брат за брата

В понедельник в Верховном суде начались слушания уголовного дела по обвинению бывшего депутата Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь Сергея Скребца и его младшего брата Александра. Бывший руководитель оппозиционной депутатской группы "Республика" заявил, что предъявленное ему обвинение "противоречит здравому смыслу". Его брат признал себя виновным частично.

Органом предварительного расследования Сергею Скребцу инкриминируется совершение преступления по ч.2 ст.237 (выманивание кредита или дотаций), ст.429 (незаконное участие в предпринимательской деятельности и ст.13, ст.431 (приготовление к даче взятки) УК РБ. Брат бывшего депутата обвиняется по ч.4 ст.16 и ч.2 ст. 237 (организация в выманивании кредита или дотаций).

Слушания начинались очень тяжело. В первый же день Сергей Скребец заявил, что не получал в установленном порядке копию постановления следователя о направлении уголовного дела прокурору для направления в суд и копию постановления ВС РБ о назначении судебных слушаний. Однако суд, проведя проверку и получив рапорты сотрудников следственного изолятора, признал эти доводы необоснованными. Потом Сергей Скребец сделал заявление, что в связи с объявленной 17 дней назад голодовкой он чувствует себя плохо и не может участвовать в разбирательстве. В зал заседаний была вызвана бригада скорой медицинской помощи, которая провела осмотр обвиняемого. Согласно заявлению врача, Сергей Скребец может участвовать в процессе, однако организм обвиняемого ослаблен длительной голодовкой. После этого разбирательство наконец было начато.

Согласно оглашенному в суде обвинению, Сергей Скребец и его брат организовали получение ЗАО "ТД "БелБабаевское" и ОДО "Белтрейдэкспо" двух кредитов в филиале №510 АСБ "Беларусбанк". Первый был на сумму 540 тысяч, а второй — на 320 тысяч долларов. 498 тысяч долларов позже не были возвращены банку и, по мнению следствия, незаконно перечислены на счета "Абсолютбанка" г.Москвы.

Также экс-депутату инкриминируется, что в феврале и марте нынешнего года в Березе, а затем в Столине он осуществлял приготовление к даче взятки должностным лицам прокуратуры Брестской области и областного суда за вынесение оправдательного приговора некоему Сергею Грибу (родственнику жены), жителю деревни Ольшаны Столинского района. Выразилось это в ведении соответствующих переговоров с бывшим помощником прокурора Березовского района Василием Федченко и родителями Сергея Гриба.

Оглашенное обвинение Сергей Скребец назвал абсурдным и со своей стороны предложил суду по тем же основаниям сформулировать такие же обвинения в отношении президента страны Александра Лукашенко, который дает указание выдавать колхозам кредиты без какого-либо обеспечения, заранее зная, что они не вернутся. По мнению бывшего депутата, глава государства также держит на контроле ряд уголовных дел, что тоже можно оценить, как приготовление к совершению некоего преступления.

В отличие от своего брата, Александр Скребец частично признал себя виновным в предъявленном обвинении, но отказался давать в суде показания. По требованию прокуратуры в зале были оглашены его показания, данные в ходе предварительного расследования. Согласно им, Александр полностью подтвердил, что организацией получения кредитов занимались только он и Сергей, а должностные лица предприятий только ставили свои подписи, где нужно. В своих показаниях Александр заявил, что не знал об отсутствии обеспечения кредитов и очень жалел, что по его вине были осуждены люди, которым он обещал, что никаких неприятностей у них не будет.

Сергей САЦУК.

МАЙСТЭРНЯ

Паэт, які сказаў: «Так!»

Днямі вядомы паэт **Уладзімір НЯКЛЯЕЎ** ладзіў у Доме літаратара вечарыну-прэзентацыю сваёй новай кнігі. На імпрэзы такога кшталту я звычайна прыходжу за паўгадзіны да пачатку, каб заняць месца, бо потым не будзе. Гэтым разам я крыху спазніўся і быў гатовы да таго, што ўсю вечарыну давядзецца стаяць, прытуліўшыся да сцяны. Але, пабачыўшы залу, быў непрыемна здзіўлены: яна была нават не напаўпустая, а толькі крыху запоўненая. Як высветлілася, Уладзімір Някляеў стаў ахвярай вайны, якую ўлада абвясціла... газеце "Народная воля". Справа ў тым, што менавіта наша газета традыцыйна анансіруе вартыя ўвагі імпрэзы, што ладзяць у "Пісьменніцкім доме", і менавіта "Народную волю" чытае культурніцкая эліта краіны, што гэтыя імпрэзы наведвае. Сёння ж паміж газетай і чытачамі намаганнямі "Белпошты" і "Белсаюздруку" пабудаваны мур. Не было паведамлення — не было публікі.

Была і яшчэ адна неспадзяванка. На прэзентацыю не завезлі, насуперак папярэдняй дамоўленасці, тыраж кнігі. Такое ў Доме літаратара адбылося ўпершыню. Не йначай кагосьці напалохала назва паэтычнага зборніка. "Так!" — гэта слоган "аранжавай рэвалюцыі". Аднак пільным цэнзарам варта было б ведаць, што паэму з такой назвай Уладзімір Някляеў напісаў і надрукаваў у перыёдыцы яшчэ да таго, як Юшчанка засведчыў прэзідэнцкія амбіцыі і Майдан расквеціўся аранжавай гамай.

Аналагічны выпадак быў у Чылі, калі там панаваў Піначэт. Ягоная цэнзура забараніла распаўсюджванне кнігі пра кубізм, мяркуючы, што гэта нешта пра Кубінскую рэвалюцыю. Кубізм гэта адзін з вызначальных напрамкаў выяўленчага мастацтва XX стагоддзя. Прамых адносін да палітыкі не мае.

Някляеў заўжды казаў, што адзін ЧАЛАВЕК варты тысячы. Таму і свае выбуховыя вершы са сцэны ён чытаў так натхнёна, нібыта яго слухае цэлы стадыён ці пеўчае поле. Паэт згадваў сваё знаходжанне ў Польшчы і Фінляндыі. Гэтыя вандроўкі за межы Беларусі былі, як вядома, вымушаныя, але ўзбагацілі паэта ўражаннямі, з якіх нарадзіліся вобразы.

Напрыканцы вечарыны спадар Уладзімір прачытаў свой верш, напісаны амаль 20 год таму. Верш пра несакцыянаваны мітынг ля Маскоўскіх могілак. Пра тое, як натоўп ператвараецца ў народ...

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

Свет адзначае дзень нараджэння Роберта Бёрнса

25 студзеня Шатландыя і ўвесь свет узгадваюць пра жыццё і творчасць Роберта Бёрнса

Упершыню ноч Бёрнса была адзначана больш за 200 гадоў таму, і сёлетнія мерапрыемствы працягваюць доўгую традыцыю святкавання народзінаў паэта.

"Burns an' a' that" — так завецца штогадовы фестываль бардавых спеваў і сучаснай шатландскай культуры. Фестываль працягваецца тыдзень і праходзіць у родным графстве Бёрнса — Эйршыры. Каля 30 тысяч чалавек прыязджаюць наведаць гала-канцэрт, фестывальны клуб, канцэрты пад адкрытым небам, феерверкі, выставы і тэатральныя пастаноўкі. Шэраг разнастайных мерапрыемстваў праводзіцца ў шматлікіх кутках Эйршыра.

На фестывалі ўручаецца гуманітарная ўзнагарода імя Бёрнса, каб адзначыць тых дзеячаў, хто перадусім ставіць гуманітарныя мэты.

Найбольш традыцыйны спосаб ушанаваць памяць славутага паэта — святочная вячэра Бёрнса. Рытуал быў распачаты яго блізкімі сябрамі як даніна павагі праз некалькі год пасля смерці Бёрнса ў 1796 годзе. Вячэры Бёрнса таксама праводзяцца па ўсім свеце ў самых аддаленых месцах, такіх як Новая Зеландыя і Масква.

Асноўны фармат вечара застаецца нязменным з часоў смерці паэта і пачынаецца, калі старшыня запрашае кампанію на хэгіс (традыцыйная шатландская ежа: запечаныя флякі з вантробамі і затаўкамі). Хэгіс урачыста выносіць галоўны кухар, перад якім ідзе дудар. Усе прысутныя падчас выхаду рытмічна пляскаюць у далоні. Старшыня ці запрошаны госць чытае вядомы верш Бёрнса, прысвечаны хэгіс. Калі гучыць радок "an cut you up wi' ready slight", ён разразае хэгіс вострым нажом. Пасля гэтага прысутныя ўстаюць, каб падзякаваць прамоўцу апладысментамі і падняць келіх віскі за хэгіс.

На працягу вячэры чытаецца багата вершаў і прамоў. У кульмінацыі, што мае назву "Неўміручая памяць", запрошанага госця просяць зрабіць кароткую прамову пра Бёрнса, каб падкрэсліць веліч і важнасць твораў паэта сёння.

"Тост за дзяўчын" — традыцыйны вясёлы зварот да прысутных жанчын. Першапачаткова ён прызначаўся, каб аддзячыць ім за прыгатаваную ежу, а таксама ўшанаваць жанчын, што адыгралі ролю ў жыцці Бёрнса. У адказ жанчыны звычайна вясёлымі і ветлівымі рэплікамі адзначаюць недахопы мужчын.

Пасля таго як прагучалі ўсе прамовы, вечар працягваецца з вершамі і песнямі, якія адлюстроўваюць розныя настроі ў творах Бёрнса.

У завяршэнне вячэры выконваецца старадаўняя англійская песня Auld Lang Syne, што азначае таксама фінал святочных мерапрыемстваў, прысвечаных Бёрнсу, у чарговы год.

Народная Воля
19 СТУДЗЕНЯ 2006 г.

ВЫБАРЫ: ХРОНІКА

Група Пазьняка папярэджана

Калі ініцыятыўная група лідэра Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі — БНФ (КХП-БНФ) Зянона Пазьняка будзе працягваць парушаць выбарчае заканадаўства пры зборы подпісаў, гэта можа стаць прычынай для адмовы ў рэгістрацыі палітыка кандыдатам у прэзідэнты. Пра гэта заявіў сакратар Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалай Лазавік.

Мікалай Лазавік запрасіў у ЦВК кіраўніка ініцыятыўнай групы Пазьняка Сяргея Папкова і аб'явіў яму вуснае папярэджанне за тое, што падчас збору подпісаў у падтрымку вылучэння лідэра КХП-БНФ кандыдатам у прэзідэнты раздавалася агітацыйная прадукцыя.

Сакратар ЦВК зазначыў, што камісія не можа прымаць рашэнні аб адмене рэгістрацыі ініцыятыўнай групы, але пры разглядзе пытання аб рэгістрацыі кандыдатаў сабраныя подпісы могуць быць прызнаны несапраўднымі.

Сяргей Папкоў, у сваю чаргу, не лічыць, што папярэджанне ініцыятыўнай групе З.Пазьняка вынесена справядліва. Паводле яго слоў, улётка, за распаўсюджванне якой вынесена папярэджанне, заклікае ўзяць удзел у "народным галасаванні", а не галасаваць за З.Пазьняка. *"Зразумела, паколькі гэта ініцыятыва Пазьняка, мы ўказалі там, хто аўтар ініцыятывы. ЦВК палічыў гэта агітацыяй",* — паведаміў БелаПАН С.Папкоў. Ён заявіў, што ініцыятыўная група будзе і далей займацца распаўсюджваннем інфармацыі аб ініцыятыве "народнага галасавання". *"Гэты працэс будзе толькі пашырацца",* — сказаў С.Папкоў.

На яго думку, гэтымі днямі парушэнні здзяйсняе не ініцыятыўная група, а міліцыя, якая выдаляе зборшчыкаў подпісаў з пераходаў метро.

Нагадаем, ідэя "народнага галасавання" заключаецца ў тым, што выбаршчыкам прапануецца ў дзень галасавання прыйсці на выбарчыя ўчасткі з альтэрнатыўнымі бюлетэнямі і, упісаўшы ў іх прозвішча дэмакратычнага кандыдата, кінуць у скрыню, а афіцыйны бюлетэнь забраць з сабой і перадаць у спецыяльна створаную Нацыянальную выбарчую камісію. Народны бюлетэнь будзе знешне адрозніваецца ад афіцыйнага і пры ўскрыцці скрыняў адразу будуць бачны вынікі галасавання. Каманда З.Пазьняка лічыць, што такім чынам можна будзе арганізаваць "народны імпічмент" дзейнаму прэзідэнту.

БелаПАН.

ПАЛІТКУХНЯ

Мілінкевіч і Казулін сядуць за стол перамоў

Адзіны прэтэндэнт на пасаду прэзідэнта Беларусі ад аб'яднанай апзіцыі Аляксандр Мілінкевіч падтрымаў прапанову прыхільнікаў іншага патэнцыяльнага кандыдата, лідэра Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Аляксандра Казуліна правесці перамовы пасля завяршэння збору подпісаў.

Ініцыятыва прагучала з вуснаў намесніка старшыні БСДП (Г) Аляксея Караля, які назіраў за сустрэчамі А.Мілінкевіча з грамадзянамі ў Маладзечне (Мінская вобласць). *"Вядома, 28 студзеня трэба садзіцца і размаўляць",* — мяркуе адзіны прэтэндэнт. Паводле яго слоў, перамовы варта весці, маючы на ўвазе рэйтынгі палітыкаў, колькасць здадзеных подпісаў у іх падтрымку, а таксама шырыню спектра палітычных сіл, што вылучылі прэтэндэнтаў у кандыдаты на прэзідэнцкую пасаду.

Прапанову байкатаваць выбары, якую вылучыў пасля сыходу з перадвыбарнай дыстанцыі акадэмік Аляксандр Вайтовіч, Аляксандр Мілінкевіч лічыць вартай увагі і абмеркавання толькі ў тым выпадку, калі дадуць згоду зняцца ўсе шэсць кандыдатаў, якія балатуюцца разам з Аляксандрам Лукашэнкам. *"Аднак у цяперашняга прэзідэнта ёсць дублёр, і я нават здзіўляюся, чаму толькі адзін",* — сказаў А.Мілінкевіч.

Адказваючы на пытанні дэмакратычных актывістаў, А.Мілінкевіч заявіў, што не пакіне палітычную арэну ў выпадку паражэння на выбарах. *"Я не ўцяку ні пры якіх абставінах, нават калі мне будуць пагражаць турмой",* — сказаў Мілінкевіч.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

МЫ — БЕЛАРУСЫ!

Звон Свабоды загучыць на Дзень Волі

Такое рашэнне прынята групай грамадзян, на замову якіх звон адліты. Хацелася б назваць іх аргкамітэтам, але не буду — каб не выглядала, што я распавядаю пра "незарэгістраваную" арганізацыю. На думку згаданых грамадзян (а гэта слынныя навукоўцы, літаратары, мастакі, палітычныя і грамадскія дзеячы), прэзентацыя нацыянальнай святыні мусіць адбыцца 25 сакавіка ў гістарычным цэнтры сталіцы, на чарговыя ўгодкі абвяшчэння незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі. Звон створаны ў развіццё традыцыі, распачатай напрыканцы 80-х гадоў. Тады неадменным атрыбутам "Чарнобыльскага шляху" ў Мінску стаў адмысловы звон, які суправаджае гэтыя шэсці і дагэтуль.

Звон, як вядома, рэч адначасова мастацкая і функцыянальная. Важыць Звон Свабоды больш 100 кілаграмаў. Ён настроены на рэвалюцыйную ноту — "рэ". Канцэпцыю звона распрацавалі Аляксей Марачкін і Алесь Шатэрнік *(на здымку).* Выяву "Пагоні" на звоне рабіў Леў Талбузін, а тэкставыя кампазіцыі Генадзь Мацур. Адліваўся Звон Свабоды на тым жа прадпрыемстве, дзе і мінскі помнік Адаму Міцкевічу, маладзечанскі — Міхалу Клеафасу Агінскаму, полацкі — Семяону Полацкаму.

"Пагоня" прадстаўлена ў версіі "вялікага герба". Дагэтуль мы мелі толькі "малы герб" — гэта значыць, без наверша і шчытатрымальнікаў. На Звоне Свабоды выяву Вершніка атачаюць анёлы, а ўвенчаны геральдычны шчыт каронай Вітаўта Вялікага. Тэкставая частка — словы нашых вялікіх суайчыннікаў пра Волю, Свабоду, Незалежнасць і адпаведныя цытаты са Святога Пісання і Дэкларацыя Незалежнасці БНР. Мяркуецца, што Звонам Свабоды будуць адкрывацца найбольш значныя акцыі і мерапрыемствы грамадства Беларусі.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

P.S. *Рыхтуецца кніга, дзе будуць згаданы ўсе, хто ахвяраваў на Звон Свабоды і інфраструктуру, што павінна забяспечваць ягонае функцыянаванне і захаванасць. Той, хто хоча фінансава ці як інакш паспрыяць, каб Звон Свабоды загучаў на ўсю Беларусь, хай тэлефануе: штаб-кватэра Партыі БНФ* ***284-50-12,*** *МГА "Бацькаўшчына"* ***289-31-94,*** *Аляксей Марачкін* ***210-13-93.***

ТЕМА ДНЯ

Любовь к плебисцитной демократии

Юрий ХОДЫКО, *профессор*

Классики государственной идеологии советских времен утверждали, что и кухарка способна управлять государством. Вполне возможно, что отдельно взятая кухарка действительно в состоянии освоить непростую науку государственного управления. Об этом свидетельствует не только опыт СССР, пусть в итоге и неудачный. Нечто подобное утверждает и древнеегипетский афоризм: *"Подобна мудрость жемчужному зерну, и находят его у рабынь при жерновах".* Здесь, правда, подчеркивается исключительность этого явления, а не закономерность.

Чтобы ощутить скрытую антиномичность ленинской максимы, ее следует несколько расширить. Избранная кухарка, возможно, могла бы управлять государством, но все кухарки вместе — нет. Повышенная концентрация *"кухарок"* в элитном эшелоне власти в РБ — факт, объясняющийся и нашей советской историей, и пертурбациями начала 90-х годов минувшего столетия. Этот факт в свою очередь объясняет, почему наш режим слаб. Почему он не в силах пойти на реформы. А способен только на перестановку фигур на поле властного олимпа. Но все переставляемые фигуры в итоге оказываются пешками. Даже если увенчаны академическими регалиями.

Ощущая свою интеллектуальную легковесность, наш верховный правитель нажимает на свое физическое здоровье и на поддержку народа. Но время, когда придется снять фуфайку с номером один на спине, недалеко. Поэтому правящий режим загодя готовится к периоду неизбежной политической нестабильности и видит спасение в плебисцитной демократии.

Эта форма народовластия наиболее древняя: вече, круг, агора, трибы и т.д. Только со временем люди убедились, что референдум по любому вопросу — неправильная и опасная политика. Потому что общество социально неоднородно. И чтобы учитывать интересы всех его слоев, стала развиваться представительная демократия. Возникли парламенты, кортесы, национальные собрания, сеймы и т.п. Базой демократии первоначально были только взрослые, экономически самостоятельные, военнообязанные мужчины. Только они имели право решать судьбу государства и народа. Но с эпохи Просвещения сословные представительные органы власти стали подвергаться систематической критике. Отвергался сам принцип сословного представительства и узость электоральной базы. Поэтому вскоре парламенты в большинстве стран стали однопалатными, а избирательные цензы исчезли.

Кроме того, один из великих просветителей XVIII века Жан Жак Руссо горячо агитировал за референдумы, которые он считал формой прямого народовластия. И хотя его теория впоследствии подверглась основательной критике, черты плебисцитной демократии сохранились в законодательстве многих стран. Последний пример — референдумы по европейской Конституции. Показательно, что она провалилась именно на родине Ж.-Ж. Руссо. И не потому, что Конституция плоха, а потому, что французы голосовали против Ширака. Евросоюз оказался в тупике. Никто не может толком объяснить, что именно не устроило французских и голландских кухарок. Поэтому ждут смены власти в этих странах, чтобы снова провести плебисцит. Возможно, что этот кризис заставит самодовольную Европу задуматься об улучшении механизма функционирования демократии хотя бы путем четкого определения круга вопросов, которые могут выноситься на референдум.

Коммунисты лучше всех поняли недостатки и преимущества плебисцитов. Отменив все цензы — и образовательный, и имущественный, и возрастной, запретив все партии, кроме своей, они зато ввели двойное мажоритарное голосование. Это превратило любые выборы в референдумы, поскольку в бюллетень вносилась одна фамилия. И советы всех уровней превратились в орган представительства одного сословия — номенклатуры.

А.Лукашенко в своем движении вспять прекрасно оценил силу советской избирательной системы. Поэтому он отвергает все предложения по ее изменению. Особенно дорога ему мажоритарная система и отвратительна пропорциональная, поскольку ее введение означает создание условий для нормального функционирования партий. То есть их доступа до СМИ и открытого обсуждения политического курса режима.

Все современные диктатуры усвоили простую истину. Достаточно один раз диктатору прийти к власти демократическим путем, как дальнейшее е е удержание становится несложной технической задачей. Особенно в стране, где отсутствует политическая культура, частная собственность и господствует страх. Поскольку средства удержания хорошо известны. Это контроль над СМИ и избирательными комиссиями и подавление оппонентов. Остается только запугать людей. Достаточно даже нескольких необъяснимых исчезновений известных оппозиционеров.

Все это есть в Беларуси. Степень запуганности людей показывает последний опрос профессора О.Манаева. 41% из 1500 респондентов заявили, что *"многие люди боятся выражать свои политические взгляды".* Еще 27,1% — что "боятся немногие". Эти 68,1% опрошенных оценили нашу ситуацию как бы со стороны, констатировав значительное присутствие в обществе страха. Но оставшиеся почти 32% высказались еще сильнее, заявив, что *"никто не боится"* — 14%, *"все боятся"* — 7%, и отказавшись вообще отвечать на каверзный вопрос — 10,7%. Все это только разные формы признания собственного страха! Если бы подобный вопрос был задан во Франции, то рядовой гражданин его просто не понял бы. В обществе, где страха нет, этот вопрос нелеп.

В такой атмосфере нет ничего лучше и проще, чем плебисцитная демократия. Предстоящие президентские выборы режим так и рассматривает — как референдум о доверии. Это подтверждает и объявление о созыве очередного Народного собрания, которое по советской традиции станет форумом новой номенклатуры и местом неудержимого славословия в адрес А.Лукашенко. Принцип *"кто не с нами, тот против нас"* будет применяться с еще большим азартом. Ложь, клевета, дискредитация оппозиции, которые и без того являются нормой в государственных СМИ, расцветут пышным цветом в два ближайших месяца. На этом фоне и возникает сложнейший вопрос о тактике демократических сил.

Время для части оппозиции, объединившейся вокруг А.Милинкевича, сжимается, как шагреневая кожа. Он мало известен населению Беларуси как политик. Его взгляды на важнейшие вопросы государственного строительства, политических реформ и экономических преобразований еще не нашли убедительного воплощения. А когда они будут изложены на бумаге, донести их до миллионов избирателей не будет ни времени, ни средств. И белорусские кухарки в очередной раз будут голосовать за *"высокого, красивого и с усами",* как в свое время в простоте душевной призналась одна из них.

Еще в 1999 г. ОБСЕ сформулировала четыре условия демократизации Беларуси. Прекращение политических репрессий. Доступ оппозиции к государственным СМИ. Расширение функций парламента. Изменение избирательной системы. Это пункт должен быть расшифрован — введение пропорциональной системы голосования. Можно добавить и требование недопущения к выборам А.Лукашенко как несущего непосредственную ответственность за ситуацию, сложившуюся в стране, в том числе и за исчезновение Ю.Захаренко, В.Гончара, А.Красовского и Д.Завадского. А также, я считаю, за незаконный референдум 2004 года. Это должно стать знаменем борьбы за демократию. Необходимо серьезно рассмотреть вопрос о бойкоте политического фарса, который ожидает нас 19 марта.

СЛЫШАЛИ?

Иван Титенков подался в строители

Имя бывшего друга и управляющего делами президента Ивана Титенкова периодически всплывает в прессе. Всех интересует, что же стало с когда-то очень влиятельным белорусским чиновником. Вновь ходят слухи о скором возвращении Титенкова в Беларусь, однако нам стало известно, что он подался в строители.

Ивана Титенкова ждали в Минске еще в прошлом году, накануне референдума. Говорили, что Лукашенко несколько раз засылал к нему гонцов с предложением вернуться, поработать и подзаработать на благо администрации. Но Титенков тогда отказался.

Отказывается возвращаться он и сейчас. После нескольких не очень удачных лет в Москве, похоже, дела у бывшего управделами наладились. Напомним, что после отставки и отъезда в российскую столицу Титенков устроился на работу в компанию "Итера". Однако проработал он там недолго. Во время президентских выборов 2001 года Иван Титенков дал журналистам несколько резких интервью, критикуя действия Лукашенко и его ближайшего окружения. После этих откровений семье Титенкова начали угрожать. Супруга бывшего друга президента даже обратилась к Лукашенко с открытым письмом, призывая прекратить травлю и удержать злейшего врага Титенкова — Виктора Шеймана — от необдуманных поступков. В ответ белорусские власти надавили на владельцев компании "Итера", после чего Ивана Титенкова поперли из российской компании.

Титенков попытался заняться собственным бизнесом. По нашим данным, он решил заниматься поставками в Россию обуви, но стал жертвой мошенников из Турции и прогорел. Ему потребовалось много времени, чтобы оправиться от ударов судьбы.

Сейчас, как нам стало известно, он занялся строительным бизнесом в российских регионах. В компании, которой руководит Титенков, работает около 2000 строителей. Главным образом это специалисты из Беларуси, приезжающие в Россию на заработки. Живет Титенков в Москве довольно замкнуто, со своими соотечественниками и бывшими приятелями общается редко.

www.belaruspartisan.org

ПРЭМІЯ

За падтрымку ахвяр рэжыму

Нарвежскі Хельсінкскі камітэт прысудзіў беларускаму праваабаронцу Алесю Бяляцкаму Прэмію свету імя Сахарава — нарвежскую прэмію ў галіне абароны правоў чалавека. Як паведамляе прэс-служба камітэта, прэмія прысуджана **Алесю Бяляцкаму** за "юрыдычную, палітычную і практычную падтрымку ахвяр аўтарытарнага ўрада Беларусі".

Прэмію свету імя Сахарава Нарвежскі Хельсінкскі камітэт уручае з 1984 года. У розны час яе атрымлівалі прадстаўнікі дэмакратычных рухаў Чэхіі, Расіі, Польшчы, Славакіі. Апошні раз прэмія прысуджалася ў 2002 годзе — яе раздзялілі прадстаўнікі Чэчні, Босніі і Герцагавіны.

Марына РАХЛЕЙ.

ФОТАФАКТ

16 студзеня ў Беларусі прайшоў чацвёрты Дзень салідарнасці з ахвярамі палітычных рэпрэсій, сем'ямі зніклых палітыкаў і незалежнымі журналістамі. З кастрычніка мінулага года ён праходзіць 16 дня кожнага месяца. У гэты дзень у 20.00 усе, хто падтрымлівае акцыю, выключаюць святло ў сваіх дамах і ставяць на падаконнік запаленую свечку.

Гэтым разам прыхільнікі акцыі не праводзілі спецыяльнай інфармацыйнай кампаніі, тым не менш частка грамадзян падтрымала Дзень салідарнасці. Прычым не толькі ў Мінску. Гэтыя здымкі зроблены ў Салігорску, дзе людзі са свечкамі выйшлі на вуліцу.

Дарэчы, Дзень салідарнасці, як і месяц таму, падтрымалі некаторыя інтэрнэт-сайты, замяніўшы стартавыя старонкі выявай запаленых свечак.

Акцыі папярэднічала раздача ў цэнтры Мінска актывістамі маладзёжнай апазіцыі джынсавых стужачак. Прыкладна ў 18.00 маладыя людзі пачалі раздаваць стужачкі прахожым, тлумачачы, што яны сімвалізуюць свабоду і падтрымку Дня салідарнасці. Джынсавымі стужачкамі былі таксама ўпрыгожаны ёлкі на фасадзе ГУМа. Раздача сімвалаў Дня салідарнасці праходзіла ў прысутнасці шматлікіх супрацоўнікаў міліцыі. Два маладыя чалавекі былі затрыманы, калі вешалі джынсавыя стужачкі на ёлку каля ГУМа.

Сяргей ПУЛЬША.

СІТУАЦЫЯ

Чарговы этап высялення

Кіраўніцтва галоўнага гаспадарчага ўпраўлення кіраўніцтва справамі прэзідэнта прапанавала Саюзу беларускіх пісьменнікаў вызваліць займаемыя памяшканні. Узамен прапанавана падпісаць дамову аб арэндзе двух маленькіх пакояў на трэцім паверсе пісьменніцкага дома. Скліканая нечарговая рада Саюза пастанавіла гэтыя прапановы не прымаць.

Аргументы сяброў рады палягалі ў тым, што кабінет старшыні, прыёмны пакой і бібліятэка пакінуты сакратарыяту Саюза беларускіх пісьменнікаў пасля таго, як будынак Дома літаратара ў 1997 годзе быў гвалтоўна перададзены галоўнаму гаспадарчаму ўпраўленню кіраўніцтва справамі прэзідэнта. За пакінутыя сакратарыяту памяшканні новыя гаспадары тады абяцалі арэнды не спаганяць. Таму патрабаванне вызваліць іх цяпер і плаціць арэнду за іншыя, значна меншыя памяшканні пісьменнікі ўспрынялі адмоўна.

Дарэчы, спробы выселіць сакратарыят Саюза беларускіх пісьменнікаў з пакінутых ім улада у 1997 годзе пакояў упершыню былі зроблены чатыры гады таму. З таго часу яны паўтараліся яшчэ некалькі разоў. Аднак пісьменнікам тады ўдалося знайсці нейкае паразуменне з гаспадарамі Дома літаратара.

Ул.інф.

КАНТРАКТ

Без Чубайса аніяк

РАТ "ЕЭС России" і канцэрн "Белэнерга" падпісалі кантракт на пастаўку электраэнергіі ў Беларусь з Расіі ў 2006 годзе. Пра гэта БелаПАН паведамілі ў РАТ "ЕЭС России". Паводле інфармацыі прадстаўніка гэтай расійскай энергетычнай кампаніі, *"кантракт ужо падпісаны і пастаўкі электраэнергіі па новым кантракце ўжо ідуць".*

"Расійскі бок будзе поўнасцю задавальняць патрэбы Беларусі ў імпарце электраэнергіі з Расіі", — падкрэслілі ў РАТ "ЕЭС России".

Як паведамілі БелаПАН у Міністэрстве энергетыкі Беларусі, плануецца, што мінімальныя пастаўкі электраэнергіі з Расіі ў 2006 годзе складуць 3,3 млрд. кВт/гадз.

Беларусь, нагадаем, нядаўна таксама падпісала кантракт на пастаўку электраэнергіі з Украіны ў аб'ёме 2,5 млрд. кВт/гадз у год.

У 2005 годзе імпарт электраэнергіі ажыццяўляўся толькі з Расіі і склаў 4,93 млрд. кВт/гадз.

Марына НОСАВА.

ЧУЛІ?

Плюс адзінаццаць

Нацыянальны банк накіраваў ва ўсе беларускія банкі ліст са змяненнямі ў пералік асоб і арганізацый, якія маюць дачыненне да тэрарызму, а таксама падазроных у сувязях з тэрарыстычнай арганізацыяй "Аль-Каеда" і рухам "Талібан". У Нацбанк гэтыя звесткі паступілі з Міністэрства замежных спраў Беларусі.

Галоўны банк краіны, у прыватнасці, паведамляе, што Камітэт па санкцыях Савета бяспекі ААН уключыў у гэты пералік яшчэ 11 чалавек. Поўны спіс у электронным выглядзе даступны на афіцыйным сайце ААН па спасылцы: www.un.org/Docs/sc/committees/1267/1267ListEng.htm.

Гэтыя паведамленні ў банкі распаўсюджваюцца ў адпаведнасці з пастановай праўлення Нацбанка №10 ад 28 студзеня 2002 года "Аб спыненні прыходных і расходных аперацый па рахунках тэрарыстаў, тэрарыстычных арганізацый і асоб, звязаных з імі". Згодна з гэтым дакументам, у выпадку выяўлення рахункаў згаданых асоб і арганізацый беларускія банкі павінны тэрмінова інфармаваць аб гэтым Нацбанк з мэтай далейшай перадачы такіх звестак у Міністэрства замежных спраў і праваахоўныя органы.

Аляксей АРЭШКА, БелаПАН.

НАБОЛЕЛО

Сытый голодного не разумеет

Все помнят, как, безнаказанно доведя население богатейшей страны мира до унизительной бедности, слуги народа — чиновники, опасаясь бунтов и возмущения нищающего народа, спасая свои должности-кормушки, разрешили настоящему **хозяину страны — народу самостоятельно организовывать небольшие мастерские и производства для выживания.**

Особенно бедствующие граждане — инвалиды, пенсионеры — организовывали общества и собирали по крупицам из списанных деталей и станков работающие механизмы, производя на них нужные товары для населения. Всем польза и небольшой заработок к мизерным пенсиям слепым, безруким, безногим и иным, изувеченным на войнах, производствах, страдающим тяжелыми, сложными заболеваниями.

Эти производства работали и развивались, строго соблюдая законодательство Республики Беларусь. Власть, видя действенную материальную и моральную помощь этих производств обществам инвалидов, желая более эффективного участия этих больших групп населения в жизни страны, даже выделила квоты представителям этих организаций в Верховном Совете и других органах Республики Беларусь. Но потом стали происходить вещи прямо противоположные, ухудшающие моральное и материальное существование этих обществ и производств. В парламенте исчезли представители инвалидов. Их вопросы обсуждают и решают физически здоровые и благополучные чиновники, не понимающие глубины и важности помощи ежесекундно страдающим людям.

Но не зря ведь народ приметил: сытый голодного не разумеет... Инвалидов третьей группы лишили льгот на оплату жилья, электроэнергии, газа, воды, телефона. Даже инвалидов с заболеваниями опорно-двигательного аппарата лишили льгот на проезд в общественном и пригородном транспорте. А ведь не просто так катаются наши бабушки и отцы в автобусах и троллейбусах. На уколы и перевязки их гонит боль и страдания, но благополучным чиновникам это не понятно.

А 29 октября 2005 года появились новые Правила для общественных организаций, **запрещающие** им производственно-хозяйственную и предпринимательскую деятельность. Коснулось это и обществ инвалидов! Кто умело подсунул главе государства на подпись такие социально несправедливые, антигуманные и безумные Правила, направленные на мучительное удушение наших недавно созданных общественных организаций?

**В.С.СТАСЕВИЧ,
Н.В.ИВАНЕНКО,
А.Н.ЩЕТИНСКАЯ,
и другие жители Гродно.**

СЛЫШАЛИ?

Бога не подкупишь

Александр Лукашенко распорядился выделить в 2006 году Белорусскому Экзархату из своего резервного фонда 562,8 млн. рублей для оплаты труда преподавателей и работников, обеспечивающих учебно-воспитательный процесс.

Кроме того, согласно распоряжению, часть указанной суммы будет направлена на выплаты стипендий студентам Минской духовной академии и Минской духовной семинарии, а также слушателям подготовительного отделения Минской духовной семинарии.

www.charter97.org

ПОДРОБНОСТИ

Невиноватые

Как сообщили "Народной воле" в пресс-службе ГУВД Мингорисполкома, десять россиян и два гражданина Беларуси, задержанные в Минске по подозрению в нанесении антипрезидентских граффити на здание столичного кинотеатра "Победа", выпущены на свободу. Уголовное преследование в отношении их прекращено в связи с отсутствием в их действиях состава преступления.

Российские граждане, являющиеся активистами нескольких правозащитных и антифашистских организаций, и двое белорусов были задержаны сотрудниками правоохранительных органов Минска 14 января. У сотрудников милиции появились подозрения, что именно они нанесли антипрезидентские граффити на здание столичного кинотеатра "Победа". Поводом для таких подозрений послужил тот факт, что все 12 человек стояли рядом со злополучной надписью на стене, хотя ни у кого из задержанных не было при себе баллончиков с краской.

Всех задержанных в тот же день доставили в изолятор временного содержания, а потом возбудили в отношении их уголовное дело по подозрению в совершении преступления, предусмотренного ч.2 ст.339 УК Республики Беларусь (хулиганство). В ИВС россиян продержали почти трое суток и освободили только вечером 16 января. Правда, после вмешательства в скандал российского консульства в Минске. Одновременно в отношении задержанных было прекращено и уголовное преследование "в связи с отсутствием в их действиях состава преступления". Как сказал Радыё Свабода один из задержанных, их освобождение стало возможным только благодаря своевременному вмешательству российского консула.

Сергей САЦУК.

ЗАКУЛИСЬЕ

Суды — структурное подразделение Администрации президента?

На днях Белорусское телевидение показало отчет о том, как А.Лукашенко представлял новое руководство Администрации президента. Удивительно, но кроме бывших и теперешних руководителей Администрации, помощника Лукашенко по вопросам национальной безопасности **Виктора Лукашенко** и журналистов на данном совещании присутствовали председатель Конституционного суда Республики Беларусь **Григорий Василевич,** председатель Верховного суда **Валентин Сукало** и председатель Высшего Хозяйственного суда **Виктор Каменков.** Спрашивается: что делали "судебные генералы" на таком, казалось бы, сугубо узковедомственном мероприятии?

В сообщении президентской пресс-службы об этой троице нет ни слова. Хотя телекамера не раз крупным планом показывала их лица — они сидели по правую руку от Александра Григорьевича, внимательно слушали, что-то конспектировали.

Представляя новое руководство Администрации президента, Лукашенко заявил: *"Во всех структурах власти, на всех уровнях мы должны подойти к выборам с людьми, которые будут работать после избирательной кампании"*. Возможно, кто-то из вышеназванных руководителей судов простонапросто не доживает до президентских выборов, кому-то дадут новую работу. Тем более что Лукашенко подчеркнул: *"В перспективе еще необходимо будет определить четыре-пять кандидатур, чтобы закрыть важные направления"*. Кстати, с определенной периодичностью возникают разговоры о том, что "вождь" не доволен работой Василевича, и что Каменкову прочат кресло вице-премьера...

Говоря о предстоящем назначении Виктора Шеймана руководителем Государственного секретариата Совета безопасности, Лукашенко предупредил, что в Беларуси *"в ближайшее время будет ужесточена борьба с коррупцией". "Руководители прокуратуры и Государственного секретариата Совета безопасности определят, как они в тесном взаимодействии будут помогать Президенту бороться в этом направлении"*, — сказал Лукашенко. Однако про присутствующих руководителей судов в телекамеру — ни слова!

"Народная воля" попыталась выяснить у **Григория Василевича**, зачем его позвали на данное мероприятие. Григорий Алексеевич сослался на негативный опыт сотрудничества с "Народной волей" и отказался от каких-либо комментариев. Хотя стоит отметить, мы ни разу не приукрашивали его слова. Как правило, все высказывания Василевича приводили дословно, в соответствии с диктофонной записью. Может, именно это ему и не нравится?..

Внес ясность в ситуацию председатель Высшего Хозяйственного суда Беларуси **Виктор Каменков**. Он сообщил, что на совещании *"присутствовал как высшее должностное лицо"* и что это уже *"стало традицией"*. Следовательно, и Сукало, и Василевич — также присутствовали в Администрации, так сказать, по долгу службы.

"Негативной" называет данную *"традицию"* экс-судья Конституционного суда Беларуси **Михаил Пастухов**.

"В данном случае имеет место косвенное воздействие на руководителей судебных ведомств, что запрещено Конституцией, — говорит Михаил Иванович. — *В действующей редакции Конституции написано, что не допускается любое (как прямое, так и косвенное) воздействие на судей. Они являются прежде всего СУДЬЯМИ. Президент дает указания руководителям подчиненных ему структур и косвенно это касается и судов. В ряде случаев судьям даются указания: "усилить", "ужесточить", "обратить внимание". Поэтому, повторяю, традиция включать руководителей судов в различного рода управленческие совещания в принципе противоречит Конституции"*.

Как давно руководители Конституционного, Верховного и Высшего Хозяйственного судов стали высшими должностными лицами — вопрос сложный.

"В настоящее время вообще нет никакого нормативного акта, который бы определял перечень высших должностных лиц, — поясняет Пастухов. — *Есть кадровый реестр, утвержденный главой государства. Там как бы обозначена иерархия должностных лиц, начиная от первых и заканчивая областным уровнем. А закона, который бы точно относил должностных лиц к категории высших, у нас, насколько я знаю, нет. Законом должен быть четко определен статус этих лиц, кто их должен назначать, кто может претендовать на эти должности, когда высшее должностное лицо может уйти в отставку, размер зарплаты. Но такого закона нет. И поэтому понятие "высшее должностное лицо" у нас в большей степени носит условный, нежели правовой характер"*.

Марина КОКТЫШ.

КРИМИНАЛ

Рэкет в дизель-поезде

Чтобы как-то облегчить свою участь, обвиняемые учащиеся колледжа должны вернуть деньги тем, у кого они их вымогали. Возможно, этим займутся их родители

Обычно один раз в неделю, на выходные дни, студенты-брестчане, которые учатся в Высоковском сельскохозяйственном колледже, что в Каменецком районе, едут на дизель-поезде домой — в город над Бугом. Возвращаются обратно со съестными припасами и, естественно, деньгами, которые им выделяют родители. Разве хватит на жизнь скудной стипендии?

Не хватало денег и старшекурсникам того же колледжа 18-летним **Марку Прокопчуку** и **Александру Матвееву.** И они эти деньги "зарабатывали" — вымогательством. Процедура рэкета проходила по отлаженному сценарию один раз в неделю: обычно они делали обход вагонов и наметанным глазом вычисляли первокурсников своего колледжа. Молодые рэкетиры называли таких не иначе как "лохами", знали, что они не в силах оказать какое-то сопротивление нахрапистости ушлых студентов, которые под угрозой расправы "облегчали" карманы однокашников, собирали "дань" — с каждого по полторы-три тысячи рублей. Так с миру по нитке и собирали на рубаху.

Так продолжалось довольно долго: покорные судьбе слабаки отдавали родительские деньги обнаглевшим "старикам". Но, как говорится, сколько веревочке ни виться... В один совсем не прекрасный для рэкетиров момент одного из них схватили за руку сотрудники Брестского отдела внутренних дел на транспорте. Это случилось в поезде Брест—Высоко-Литовск.

Сегодня виновники "торжества", ожидающие своей участи в следственном изоляторе, признают свою вину и раскаиваются в случившемся. Но в то же время пытаются выкрутиться, утверждая, что взимание "дани" установлено давно и что в этом, мол, нет ничего предосудительного.

Однако юным рэкетирам предъявлено обвинение в вымогательстве, совершенном повторно либо группой лиц по предварительному сговору. За это им "светит" наказание в виде лишения свободы от 5 до 10 лет. В качестве смягчающего обстоятельства закон предусматривает возмещение причиненного ущерба.

Александр КОВАЛЬЧУК.

СЛАВУТЫЯ ЛЮДЗІ

Школа для Янкі Лапіцкага — урок для Беларусі

Была калісь у Беларусі-Літве шляхта — людзі, чый прывілейны стан вынікаў з абавязку бараніць Айчыну на вайне і дбаць пра яе дабрабыт у мірны час. Усходні сусед, ліквідаваўшы нашу федэратыўную дзяржаву Рэч Паспалітую, узяўся перарабляць гэтых заможных і свабодных грамадзян (яны і да караля ставіліся як да першага сярод роўных) у "дворянство", інакш кажучы — у "холопов государевых" ("дворянство" і "дворня" — словы аднаго кораня і блізкія па сэнсе). Распачатае царамі прадоўжылі бальшавікі. Здавалася, што нашу эліту знішчылі як клас, як з'яву. Але шляхта засталася... Раззброеная, пазбаўленая замкаў і фальваркаў, але па-ранейшаму моцная пачуццём уласнай годнасці і ўсведамленнем адказнасці за лёс Беларусі. Шляхты многа не бывае, але менавіта яна адвеку ўвасабляла разуменне "народ". Сёння шляхта — гэта тыя, хто стаіць у пікетах неабыякавых людзей, запальваюць свечкі ў памяць зніклых апанентаў рэжыму, бароняць ад вандалаў Курапаты; нягледзячы на ціск, упарта трымаюцца свайго — герба, сцяга, гісторыі, звычаяў, мовы.

Святлана і Аляксей Лапіцкія жывуць у Жодзіне. Маюць двух сыноў. Алесь, старэйшы, студэнт. Засвойвае ў сталіцы вышэйшую адукацыю. Малодшы, Янка, школьнік.

Аляксей — утваральнік і нязменны (з 1999 года) кіраўнік Жодзінскай гарадской арганізацыі ГА "Таварыства беларускай мовы". Юрыдычны і фактычны адрас Жодзінскай суполкі ТБМ — кватэра Лапіцкіх. Жыве гэтая сям'я даволі сціпла, у звычайным панельным доме. Аднак адзін пакой Лапіцкія аддалі пад "офіс ТБМ". Тут стаіць камп'ютэр, тэлефон, які не змаўкае цэлымі суткамі, захоўваецца дакументацыя арганізацыі. Агульнабеларускую вядомасць Лапіцкім прынесла пераможная барацьба за рэалізацыю права сваіх дзяцей на адукацыю на роднай мове.

Аляксей мяркуе, што перамагчы ім дапамагла вера ў тое, што чалавек нічога не павінен рабіць пад прымусам, нічога — насуперак сваім перакананням. *"Калі ведаеш, што дзейнічаеш у правільным накірунку, шмат чаго можаш дамагчыся",* — кажа ён. Людзей звычайна абяззбройвае ўсведамленне свайго бяссілля перад чынавенствам. Нялёгка асобе супрацьстаяць сістэме. Нават ведаючы, што і праўда за ім, і закон на ягоным баку, не кожны звернецца да грамадства ці ў суд, бо не верыць у справядлівы зыход справы. Лапіцкія ж былі гатовыя ісці да канца. І гэта адчувалі іх апаненты з уладных структур. Святлана і Аляксей давялі сваім і чужым, што перамагчы можна, калі ў перамогу верыш і дзейнічаеш мэтанакіравана.

Па першым ўражанні Святлана і Аляксей рамантыкі (філосаф Акудовіч называе такіх людзей "валанцёрамі нацыянальнай мроі"), але пры бліжэйшым знаёмстве адчуваеш у іх характары прагматычны стрыжань. Яны дзейнічаюць, абапіраючыся на веданне законаў Рэспублікі Беларусь і рэалій моўнай сітуацыі ў краіне.

У 2002 годзе пры фінансавай дапамозе замежнага спонсара Жодзінскай арганізацыяй ГА "ТБМ імя Ф.Скарыны" было праведзена анкетаванне ў выхаваўча-адукацыйных установах Жодзіна наконт стаўлення бацькоў, вучняў і настаўнікаў да становішча з беларускамоўным выхаваннем і адукацыяй. Усяго было апытана 1649 рэспандэнтаў. Варта падкрэсліць, што доследы гэтыя рабіліся сумесна з мясцовым аддзелам адукацыі і што вынікі апытання абвяргаюць афіцыйную тэзу, якой апраўдваюць дыскрымінацыю беларускай мовы: маўляў, сам народ не хоча па-беларуску гаварыць і па-беларуску дзяцей вучыць. Высветлілася: 96 працэнтаў апытаных бацькоў хочуць, каб іх дзеці выхоўваліся ў садках, вучыліся ў школах і вышэйшых навучальных установах па-беларуску. Але пры адной важнай умове — калі гэтая справа будзе апекавацца дзяржавай, калі беларушчыне ў сістэме выхавання і адукацыі будуць гарантаваны стабільнасць і прыярытэт.

Улада прывучыла людзей да думкі, што барацьба за беларускую мову — справа выключна грамадская, дзяржаўных органаў не датычная. Аднак, у час "круглага стала", на якім абмяркоўваліся вынікі анкетавання, шмат хто са здзіўленнем даведаўся, што існуе дзяржаўная праграма, якая прадугледжвае спрыянне беларушчыне ў выхаваўча-адукацыйных установах. Распрацавана праграма Міністэрствам адукацыі. Ніхто яе не адмяняў, яна па-ранейшаму з'яўляецца дырэктыўным дакументам. Такім чынам, адсутнасць беларускіх садкоў і класаў выглядае як сабатаж мясцовым чынавенствам рашэнняў, прынятых на высокім дзяржаўным узроўні.

Той "круглы стол" высветліў яшчэ адну парадаксальную акалічнасць. Самымі незацікаўленымі ў дэрусіфікацыі выхаваўча-адукацыйнай сферы часта з'яўляюцца самі выхавальнікі і настаўнікі. Толькі 20 працэнтаў з іх гатовыя зрабіць беларускую мову рабочай. На тое ёсць тлумачэнні. Большасць прадстаўнікоў гэтай прафесіі, выхаваныя яшчэ пры савецкай сістэме, па-ранейшаму жывуць стэрэатыпамі той пары.

"Мае бацькі былі настаўнікамі. Ужо ў гады незалежнасці начальства ўводзіла ім у думкі, што "ўсё вернецца", "ўсё роўна тут будзе руская прастора, а як жа інакш — мы ж рускія людзі". Настаўнікі вучаць дзяцей таму, чаму навучыліся самі. Для многіх з іх Беларусь, беларуская мова — чужыя. Яны не хочуць перамен, бо перамены могуць пакінуць іх за бортам жыцця. Пойдуць скарачэнні, і першымі скароцяць тых, хто не адпавядае сучасным патрабаванням, не валодае дзяржаўнай мовай — так яны мяркуюць. І пры гэтым лянуюцца беларускую мову вучыць.

Перамен не баіцца моладзь. Але ў гэтай сферы моладзь у меншасці", — гаворыць Аляксей Лапіцкі.

Сам Аляксей прайшоў шлях ад рускамоўнага выдатніка (скончыў школу з залатым медалём) да свядомага барацьбіта за беларушчыну. Дарэчы, у школе ён роднай мовы не вучыў. Бацькі "вызвалілі" яго ад гэтага прадмета, каб "не псаваць" ягоную рускую мову, каб не рабіў у ёй памылак. Яны такім чынам клапаціліся пра будучыню сына, бо цудоўна ўсведамлялі, што беларускамоўнаму цяжка будзе атрымаць і вышэйшую адукацыю, і прыстойную працу. Да мовы, да беларушчыны Аляксей Лапіцкі прыйшоў сам.

Аляксей мае дзве вышэйшыя адукацыі. Згодна з першай, ён інжынер шляхоў зносін — будаўнік. Масты, тунелі, чыгуначнае палатно, вакзалы... Давялося быць майстрам "у полі". Як ён кажа, "па пояс у брудзе — як на фронце". Потым працаваў у праектным інстытуце. Там іншая праца, іншы антураж — кульман, камп'ютэр...

Другая адукацыя Аляксея — менеджэр. Святлана, Аляксеева жонка, тэхнік-тэхнолаг па дрэваапрацоўцы. Як бачыце, сям'я Лапіцкіх прафесійных дачыненняў да нашай філалогіі ці гісторыі не мае. На фарміраванне нацыянальных светапоглядаў Аляксея і Святланы моцна паўплывалі гомельскія "талакоўцы". Па словах Аляксея, у гэтым асяродку ён упершыню задумаўся: што такое Беларусь, хто такія беларусы? Спецыфічнай праявай нацыянальнага "радыкалізму" стала тады спроба карыстацца замест звыклай кірыліцы лацінкай. З Гомеля Лапіцкія пераехалі ў Смалявічы.

"Дэрусіфікацыю краіны трэба пачынаць з уласнай сям'і. Калі мы жылі ў Смалявічах, дык паставілі сабе за правіла дома 15—20 хвілін размаўляць на роднай мове са старэйшым сынам (зараз яму 20 год). А ўжо потым — з усімі і паўсюль. Было гэта, скажу шчыра, нялёгка. Аднойчы на людзях сын загаварыў са мною па-беларуску шэптам, патлумачыўшы: "Я толькі адзін, астатнія па-руску..." Я адказаў: "Ну дык ганарыся! Яны сваю мову забылі, а ты яе адраджаеш". Бывала, што ў касе аўтастанцыі касірка адмаўлялася выпісваць білет, грошы кідала: "Я вас не понимаю! Говорите по-человечески!" Пры гэтым спрабавала перацягнуць на свой бок чаргу. Маўляў, "мешает работать, задерживает людей".

Беларус, калі прыцягвае да сябе ўвагу, адчувае дыскамфорт. Яму зручней быць "як усе". Гэтым і карыстаюцца нахабныя прыхадні, якія лічаць, што маюць права "у себя в России (а насамрэч у нашай Рэспубліцы Беларусь) ставить на место" ўсіх, хто "не русские". Асаблівай зацятасцю ў гэтым вызначаюцца, па маіх назіраннях, афіцэрскія жонкі. Іх настальгія па СССР выяўляецца ў форме агрэсіўнага непрымання беларушчыны".

Вельмі цікавым падаецца Аляксею Лапіцкаму досвед чэхаў, якія на мяжы XIX і XX стагоддзяў, змагаючыся з германізацыяй, стваралі культурніцкія асяродкі, дзе носьбіты чэшскай мовы, чэшскай ментальнасці адчувалі бы сябе камфортна. Былі бы сваімі сярод сваіх. Па аналогіі са згаданымі чэшскімі, такі беларускі асяродак, беларускую "пляцоўку" пад назваю "Ліцвіны" Лапіцкія стварылі ў Жодзіне. Планы былі сур'ёзныя — выдавецкая дзейнасць, скаўцкі рух, відэаклуб і гэтак далей. Здзейсніць іх у нашых умовах саматужна было нерэальна, а зацікавіць імі ўладу — праблематычна. Кантакты з мясцовым начальствам мелі адмоўны вынік — ініцыятыву ўхвалілі, але выкраслілі з яе беларускі змест і, адхіліўшы ад яе рэалізацыі "Ліцвінаў", падарылі БРСМ. Але праца над праектам "Ліцвіны" з'яднала вакол Лапіцкіх нямала жодзінскіх прыхільнікаў беларушчыны. Так што можна канстатаваць — плён ёсць.

Асобны раздзел у гісторыі гэтай шляхетнай сям'і — барацьба за беларускія класы, беларускія садкі. Іх старэйшы сын Алесь чатыры класы вучыўся па-беларуску, а ў пятым школьнае начальства ў дырэктыўнай форме прапанавала бацькам вызначыцца, хто пойдзе ў рускі клас, хто — ў беларускі. Пытанне было пастаўлена так: каб утварыць клас, трэба пэўная колькасць вучняў — калі вучняў не набярэцца, класа не будзе. Папярэдне была праведзена адпаведная "работа" сярод бацькоў. У выніку вучняў на беларускі клас не набралася. Дзеці плакалі — хацелі і надалей вучыцца на мове, якую палюбілі. Але ў вырашэнні гэтага пытання голас мелі толькі іхнія бацькі...

З малодшым сынам Янкам гэтая гісторыя магла паўтарыцца, але, ужо маючы сумны досвед, Аляксей і Святлана пайшлі іншым шляхам. Абапіраючыся на Канстытуцыю і закон, які гарантуе адукацыю на роднай мове, яны дамагліся таго, што ў Янкавай школе створаны беларускамоўны клас. Клас, у якім усяго адзін вучань — сам Янка. Уся школа рускамоўная, але некалькі прадметаў у ёй выкладаюцца па-беларускі. На іх Янка Лапіцкі прысутнічае разам з іншымі вучнямі, а па астатніх выкладчыкі займаюцца з ім індывідуальна. Нялёгка было прымусіць уладу згадзіцца на такую форму навучання. Трэба вялікая кніга, каб падрабязна распавесці пра гэтую барацьбу. Я ж абмяжуюся кароткім пераказам.

Пачалося тое змаганне яшчэ на стадыі дзіцячага садка. У 1998 годзе Янку было тры гады, якраз садковы ўзрост. Увесь папярэдні год Святлана і Аляксей шукалі для яго беларускамоўны дзіцячы асяродак. Знайшлі. Спадабалася выхавальніца. Яна адпавядала патрабаванням, якія ставілі Лапіцкія, — "каб любіла дзяцей і беларускую мову". Беларускамоўная група праіснавала да 2000 года, а потым яе расфарміравалі. На думку мясцовага начальства, там "гадавалі БНФаўскіх акцябрат". Лапіцкія, пазбаўленыя права выбару, не сталі аддаваць яго да рускамоўных, і два наступныя гады Янка рыхтаваўся да школы дома. Падрыхтаваўся добра, паспяхова здаў іспыты ў гімназію. Зноў жа ў беларускамоўны клас. Прычым бацькі замовілі для яго "беларускамоўную адукацыю з паглыбленым вывучэннем ангельскай мовы". Калі школьныя начальнікі сказалі, што гэта нерэальна, Лапіцкія разгарнулі перад імі Канстытуцыю на патрэбнай старонцы. *"Мяне гэта не цікавіць. Гэта вашы праблемы",* — адказаў начальнікам Аляксей.

Янкаў беларускамоўны клас праіснаваў два гады. А потым, у 2004 годзе, яго расфарміравалі (як раней беларускамоўную групу ў Янкавым садку). Аргументацыя ўладаў тая ж, што і ў сітуацыі са старэйшым сынам Лапіцкіх. Клас мусіць складацца не менш як з 15 вучняў. Аляксей на гэта запярэчыў, што дадзенае палажэнне супярэчыць Канстытуцыі, якая гарантуе адукацыю на роднай мове, распараджэнням Мінадукацыі, якое абавязвае мясцовыя ўлады клапаціцца аб пашырэнні сеткі беларускамоўных выхаваўча-адукацыйных установ, Закону Рэспублікі Беларусь аб абавязковай базавай адукацыі. Зноў нагадаў апанентам, што гэта іхнія праблемы.

Аляксею прапаноўвалі перавесці сына ў нейкую школу-інтэрнат, у школу пасёлка Пліса, зрэшты — напісаць заяву-просьбу аб стварэнні ў школе беларускамоўнага класа (гэтым самым фактычна прызнаўшы законнасць скасавання класа, у якім вучыўся Янка) альбо пра тое, што будзе сына вучыць дома. "Мой сын будзе вучыцца ў беларускамоўным класе паблізу дома. Як вы гэта зробіце, мне не цікава. Вам за гэта грошы плацяць. Дарэчы, з падаткаў, якія плачу я", — было апошнім словам Аляксея.

З гэтага навучальнага года беларускамоўны клас у Янкавай школе аднавілі. Спецыяльна для Янкі Лапіцкага. Я задаў чацвёртакласніку Лапіцкаму некалькі банальных пытанняў. Як яму даецца вучоба? Як да яго ставяцца іншыя вучні? Кім хоча стаць? Куды будзе паступаць пасля школы?

Вучыцца Янка выдатна. Ён пераможца школьнай алімпіяды па матэматыцы. Будзе прадстаўляць школу на алімпіядзе гарадской. Дарэчы, Янка можа быць "алімпійцам" па ўсіх школьных прадметах, але не мае на гэта часу. Ды і правілы такое забараняюць. Вучні яго паважаюць. А прафесію Янка хоча мець такую, як у старэйшага брата. Брат вучыцца на праграміста.

У час нашай сустрэчы гаварыў у асноўным Аляксей. Зрэдку — Святлана. Але скончыць артыкул я хацеў бы менавіта яе словамі. *"Калі чыноўнік парушае закон, а мы яму на гэта ўказваем, ён звычайна гаворыць "А што рабіць? Мне трэба працаваць", маючы на ўвазе "Мне трэба трымацца пасады". Мы на гэта адказваем: "А нам трэба жыць".*

Мне даспадобы такая логіка. Гэта логіка свабодных людзей.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

СКАНДАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ

Таццяна ХОМА:

«Рыхтуюся пастулаць у замежны універсітэт»

Міністэрства адукацыі Беларусі адмовілася аднаўляць студэнтку-выдатніцу ў БДЭУ.

Пра скандальную гісторыю адлічэння Таццяны Хома з Беларускага дзяржаўнага эканамічнага універсітэта, у залікоўцы якой за шэсць студэнцкіх сесій былі амаль толькі выдатныя адзнакі, мы расказвалі падрабязна.

Чатыры дні дзяўчына правяла ў Францыі, куды ездзіла па справах буйнейшай еўрапейскай студэнцкай арганізацыі "ESIB". Рэктар БДЭУ **Уладзімір Шымаў** расцаніў паводзіны Таццяны Хома *"як адкрытую непавагу да Беларускага дзяржаўнага эканамічнага універсітэта"* і выдаў загад аб яе адлічэнні. Памочнік рэктара **Аляксандр Куняўскі** расказаў нашай газеце, што дэкан факультэта, на якім навучалася Таццяна, быў супраць яе адлічэння, але *"пытанне вырашалася на ўзроўні прарэктараў"*.

1 снежня 2005 года Таццяна Хома накіравала ў Міністэрства адукацыі скаргу на загад рэктара аб яе адлічэнні. Днямі дзяўчына атрымала адказ.

Зразумела, што чакаць станоўчага рашэння не даводзілася. Мінадукацыі падтрымала ініцыятыву рэктара Шымава. Намеснік міністра адукацыі **Казімір Фарыно** ў сваім лісце патлумачыў Таццяне, што стала падставай для яе адлічэння з універсітэта — яна адсутнічала на занятках без атрымання дазволу ў дэканаце, а таксама не маючы важкіх прычын. Фарыно нават падлічыў, колькі гадзін пропуску было ў Таццяны Хома ў пятым і шостым семестрах 2004/2005 года і ў сёмым семестраў 2005/2006 года. Атрымалася, што на трэцім курсе Таццяна прапусціла 28 гадзін заняткаў. Калі ўлічыць, што канікулы ў студэнтаў доўжацца два месяцы летам і два тыдні зімою, то пагадзіцеся, што не так гэта і многа. Тым больш што паспяховасць Таццяны з-за пропускаў не пагоршылася.

Таццяна Хома лічыць, што ліст Мінадукацыі не зусім з'яўляецца адказам на яе скаргу. *"Рэктар у сваім загадзе патлумачыў маё адлічэнне так: "за самавольны выезд за мяжу"*, — гаворыць Таццяна, — *а ў лісце міністэрства гаворка ідзе пра мае пропускі заняткаў без уважлівай прычыны. Я параілася з юрыстамі і зараз мой адвакат рыхтуе скаргу ў суд.*

Нічога не сказана ў міністэрскім лісце і наконт майго аднаўлення ў БДЭУ. Натуральна, што я не буду губляць час і зараз рыхтуюся да паступлення ў замежны універсітэт. У які канкрэтна, яшчэ не вырашыла. Акрамя таго, я займаюся падрыхтоўкай працы ў "ESIB". І не губляю надзеі скончыць БДЭУ. Можа, гэта будзе ў далёкай перспектыве, але беларускі дыплом я атрымаю".

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ІНЦЫДЭНТ

Жартачкі...

Супраць кіраўніка штаба Аляксандра Мілінкевіча ў Жодзіне Паўла Красоўскага распачалі крымінальную справу за абразу службовых асоб. У кватэры Паўла зрабілі ператрус і забралі ўсе носьбіты інфармацыі.

Крымінальную справу супраць Паўла Красоўскага распачала абласная міліцыя. Нагодай сталі карыкатуры на мясцовых чыноўнікаў, надрукаваныя ў чацвёртым нумары газеты "Назіральнік", якую выдаваў Павел накладам 299 асобнікаў. Столькі дазваляе заканадаўства выдаваць без рэгістрацыі выдання.

Чытачам прапаноўвалася інфармацыя пераважна сацыяльнага зместу, але апошнія нумары "Назіральніка" былі прысвечаныя выбарчай тэматыцы. На старонках газеты друкаваліся артыкулы выбарчага заканадаўства, прынамсі аб тым, што грамадзяне маюць права ставіць подпісы за некалькіх прэтэндэнтаў на кандыдата ў прэзідэнты.

На думку самога Паўла Красоўскага, прычынай крымінальнай справы хутчэй за ўсё былі не карыкатуры, а тое, што ён з'яўляецца кіраўніком мясцовага перадвыбарнага штаба Мілінкевіча. *"У нас ідзе даволі актыўная кампанія,* — заявіў Красоўскі. — *Людзі падпісваюцца. Такім чынам мяне жадаюць паставіць пад кантроль, каб не выязджаў з Жодзіна і быў тут пад падпіскай аб нявыездзе".*

Дарэчы, гэта першая крымінальная справа за абразу службовых асоб, якую распачалі з-за публікацыі карыкатур у газеце.

Алена НОВІКАВА.

СОЛИДАРНОСТЬ

Так Литва защищала свою свободу

Январь 1991 года. Прощание с погибшими защитниками Свободы.

15 лет назад, в январе 1991 года, мир с ужасом следил за противостоянием советских солдат и безоружных людей. Тех, кто вышел тогда на улицы литовской столицы, чтобы не допустить новой оккупации Литвы.

Руководство СССР было категорически против независимости Литвы и Декларации о государственной независимости, которую в Вильнюсе 11 марта 1990 года принял Литовский парламент.

Антигосударственные силы, подстрекаемые Москвой, при поддержке Советской оккупационной армии начали открытую агрессию.

12 января 1991 года после полуночи из военного городка в Вильнюсе двинулись танки. Колонна начала маневрировать у телебашни и здания Литовского радио и телевидения. Безоружные люди охраняли не только парламент и правительство, но и наиболее важные стратегические объекты. До 2 часов ночи работники телевидения транслировали происходящее в стране, потом военные заняли здание и телебашню.

В ходе действий военных в Вильнюсе у телевизионного комплекса и башни погибли 14 граждан Литвы, было ранено и изувечено около 600 человек, около 30 человек пропали без вести.

Однако штурм здания парламента так и не был начат, так как на его защиту стали сотни тысяч патриотов, приехавших со всех уголков Литвы. Путч, начавшийся в Литве и угрожавший повернуть всю историю СССР в новое русло, был остановлен. Похороны погибших состоялись в Вильнюсе 16 января. Этот день следует считать моральным референдумом народа за независимость, потому что улицы и площади Вильнюса были заполнены сотнями тысяч жителей Литвы, а советские войска и представители репрессивных структур даже не осмелились показаться. Наконец, 9 февраля 1991 года был проведен опрос-плебисцит, во время которого почти 85% жителей Литвы проголосовали за то, чтобы Литва была независимым демократическим государством, что и стало конституционной основой страны.

Январские события радикальным образом изменили мнение мировой общественности и политиков — Литва самоопределилась и выбрала европейскую ориентацию.

Советские войска покинули территорию Литвы 31 августа 1993 года.

29 марта 2004 года Литва стала членом НАТО, а 1 мая 2004 года — членом Европейского Союза.

***

В Посольстве Литвы в Республике Беларусь прошло специальное мероприятие по случаю Дня защитников свободы в Литве. Отмечалось, что это не только день поминовения жертв кровавых январских событий 1991 года, но и день победы воли и разума мирных граждан над вооруженной агрессией и насилием.

В Кафедральном соборе Минска братья-бернардинцы из Литвы провели мессу, посвященную погибшим защитникам свободы Литвы.

В память о трагических событиях того времени в посольстве был показан документальный фильм "Литва, январь 1991".

Воспоминаниями поделилась **Эгле БУЧЕЛИТЕ,** свидетельница январских событий, она же ведущая передач в службе новостей Литовского телевидения, которая во время кровавого штурма телевидения, до того как оккупанты захватили телевизионную башню, работала в эфире. В 1992 году Эгле Бучелите была награждена медалью "В память о 13-м Января".

"В студии я осталась лишь с оператором, двери были закрыты снаружи, и мы оставались там до тех пор, пока десантники не вырубили дверь топором. Все время, пока мы пребывали в студии, слышались взрывы, дрожали стены. Это продолжалось порядка получаса, может, даже и часа. Через окно студии я увидела, как военные вторглись в режиссерский пульт, после чего еще около 10 минут ломали нашу дверь. Вбежав, они приказали не шевелиться, не разговаривать, угрожая выстрелами".

З НАТУРЫ

Дарога да «элегантнай перамогі» ўжо працярэбліваецца

2 студзеня гэтага года загадчыца дзіцячага садка, што ў сталічным мікрараёне "Сцяпянка", правяла кароценькую нараду з калектывам, на якой навучыла супрацоўнікаў, як галасаваць 19 сакавіка, і нібы між іншым заўважыла, што вынікі выбараў будуць адсочвацца ў РАНА і могуць паўплываць на далейшы лёс кантрактаў супрацоўнікаў. А каб тое, што яна сказала, мела большы эфект, папрасіла супрацоўнікаў прынесці ёй свае і блізкіх сваякоў пашпарты. Для чаго яны — мне зразумела, а чытач няхай дадумае сам.

І гэта ўсё вытвараецца ў краіне, якую прэзідэнт называе "эталонам цывілізацыі ўсходнееўрапейскага славянства"! Вось дык эталон знайшлі!

Максім БЯРЭЗІНСКІ.

Мінск.

ПИСЬМО ВЕТЕРАНА

А что за словами?

Новогодние дни... Александр Лукашенко выступает с новогодними пожеланиями и вновь дает предвыборные обещания. А я хочу поставить вопрос в одной плоскости: когда Вы, Александр Григорьевич, думаете свои обещания выполнять?

Например, перед выборами 2001 года. Вы обещали: *"В новом пятилетии жилые дома будут строиться еще быстрее".* Фактически "в новом пятилетии" они строились еще медленнее: если в 1990 г. в нашей стране было построено 86 тыс.квартир, то в 2000-ом — 39,4 тыс., а в 2003 г. вообще 31,8 тыс.квартир. Если мы и дальше будем строить дома такими темпами, то последний "очередник" получит квартиру только через 45 лет.

Газета "Могилевская правда" 8.04.2005 г. сообщила: *"В 2004 г. Могилев перекрыл "план" по торговым точкам вдвое". А ведь в нашем городе на каждого жителя уже имеется по магазину, но мэру города этого мало, и на семинаре пропагандистов он озвучил свою стратегию: "Будем постепенно выводить из жилого фонда первые этажи жилых домов и устраивать в них магазины, кафе, бары, казино".* А вот о строительстве жилья ни мэр города, ни облисполком, ни областной Совет депутатов, ни лидеры профсоюзов ничего не говорят и, видно, не думают, хотя в Могилевской области за 9 месяцев 2005 года было построено только 276 тыс.кв.метров жилья. Это меньше, чем в Брестской, Минской, Гродненской... И ничего, губернатор работает, его никто не наказывает.

Вы, Александр Григорьевич, обещали создать в Беларуси институт уполномоченного по правам человека. Видимо, забыли. А наш парламент такой, что не только не напомнил, но даже не разработал и не принял закон "Об уполномоченном по правам человека". Почему? Разве для этого нужны значительные финансовые, материальные и трудовые ресурсы?

Далее. Вы в своей предвыборной программе заверили: *"Беларусь будет жить в единой Европе".*

Как мы можем претендовать на европейскость, если в нашей стране до сих пор не создан институт уполномоченного по правам человека, если по рейтингу *"индекса свободы"* Беларусь занимает 164-е место? (Литва — 23-е, Латвия — 28-е, Украина — 88-е место).

В своей предвыборной программе в 2001 г. Вы обещали: *"Будем оказывать бесплатную медицинскую помощь людям, внедрять новые в мире формы здравоохранения".* Если это так и делается, то почему наши граждане расходуют на оплату медицинских услуг 8,4 процента своих доходов, т.е. почти столько же, сколько и англичане (8,8%)? Но в Англии ведь качество этих услуг не такое, как у нас. Украинцы, россияне, румыны и венгры расходуют на эти услуги меньшую часть своих доходов, чем белорусы.

Кроме того, в Беларуси из года в год сокращается количество больниц, отделений и койко-мест. Например, в Могилевской психбольнице было 1560 койко-мест, осталось только 850, да и те разбросаны по районам в связи с тем, что старые здания этой больницы находились в аварийном состоянии, а новые строили 15 лет, но так и не достроили. Когда в ноябре Вы были в Могилеве, я хотел передать Вам просьбу могилевчан: переселите, пожалуйста, наш облисполком и областной Совет депутатов в указанные выше "долгострои". Пусть наши ленивые и безответственные чиновники получат по заслугам хоть один раз в жизни, а то Вы их только пересаживаете из одного руководящего кресла в другое, из одного благоустроенного кабинета в другой, еще более благоустроенный.

В газете "Могилевская правда" 27.12.2002 г. была опубликована статья "Лечиться будем по-быстрому", в которой начальник управления здравоохранения облисполкома "похвалился": *"Теперь, благодаря новому оборудованию и методикам, больного после инфаркта миокарда можно поставить на ноги за 15 дней, а раньше на это уходило до 40 дней".* Пионерами в этом деле якобы стали Шкловская и Климовичская районные больницы. Благодаря этому до 2005 г. предусматривалось сократить количество коек в больницах области с 16 до 12,5 тысячи. Но главный врач ничего не сказал о том, куда пойдут недолеченные подопытные бедолаги. Александр Григорьевич, Вы встречали их вдоль дороги. Ушли многие из них, как говорится, "прямо на небо".

Но больше всех страдают наши дети, о чем свидетельствуют данные таблицы **"Общая заболеваемость детей (на 100 тыс.детей)"**

Класс болезней	1994 г.	2003 г.
Болезни органов дыхания	81.165	109.684
Психологические расстройства	2907	4301
Болезни крови	1326	2025
Болезни нервной системы	1052	2282
Врожденные пороки развития	1327	2288
Новообразования	225	465

(См."АИФ" № 6 2005 г.).

Однако вместо строительства жилых домов, стадионов, бассейнов, вместо оснащения поликлиник и больниц новым оборудованием в Могилеве по Вашему распоряжению построили Ледовый дворец, который захватили коммерсанты. Ребятишки же могут его посещать, как мне объяснили, в основном в неудобное время и каждый раз должны платить 5 тысяч рублей. Разве родители отпустят их, скажем, в позднее время да за такую плату?.. Так зачем нужна эта показуха?

Обещали Вы нам вести непримиримую *"борьбу с алкоголизмом, курением, наркоманией"*, но делали все наоборот. С первых же дней Вашего пребывания на посту президента потребление алкогольных напитков в стране набирало силу. Импорт напитков в 1997 г. по сравнению с 1995 г. увеличился с 7882 до 22.333 тыс.дал., или в 2,8 раза. В 2001 г. их импорт увеличился до 38.074 тыс. дал. Более того, темпы роста импорта алкогольных напитков почти в четыре раза опережали темпы роста заработной платы (*см. "Белорусский экономический журнал" № 2, 2005 г.*).

Далее в той же предвыборной программе написано: *"Каждый человек имеет право на собственное мнение, он будет иметь право свободно его высказывать".* Александр Григорьевич, когда Вы вернете людям их конституционное право? Почему наши независимые газеты не могут печататься в белорусских типографиях и не продаются в киосках "Белсоюзпечати"? Почему я не могу подписаться на "Народную волю" или "Белорусскую деловую газету"? Какой же Вы гарант Конституции, прав и свобод человека, если в Основном законе страны однозначно записано: *"Монополизация средств массовой информации государством, общественными объединениями или отдельными гражданами... не допускается".*

А ведь начиналась Ваша предвыборная лукавая "лапша" райскими обещаниями: *"Цель — резкое повышение благосостояния народа и приближение его к уровню экономически развитых европейских государств".* Если бы в нашей стране даже не резко, а постепенно повышалось благосостояние народа, то тогда бы не сокращалась продолжительность жизни и численность населения. В 2000 г. в Беларуси проживало 10.005 тыс.человек, а сейчас только 9760 тыс.человек. Ежегодно мы теряем почти 50 тыс.человек. Но глава государства, гарант Конституции, прав и свобод человека за 11 лет ни одним словом не обмолвился об этой страшной трагедии... Предательски молчат и премьер-министр, и депутаты парламента, и министры здравоохранения, экономики, труда и социальной защиты, лидер профсоюзов, вертикальщики всех уровней. Все, как по команде, долдонят: мол, все прогнозные показатели выполнены, собран рекордный урожай зерна, рост заработной платы опережает рост цен, жизненный уровень выше, чем в других странах СНГ; мы идем своим путем, курс Беларуси неизменный... Но кому нужен такой путь, ведущий к вымиранию?

Александр Григорьевич, на пресс-конференции для российских журналистов в ноябре 2005 г. Вам был задан очень актуальный вопрос: "Национальная модель государства на современном этапе, какова она и каковы перспективы?" Вы ответили: *"Вы знаете, за последние годы мы выходили из той ямы, что не было времени принимаемые решения выстраивать в какую-то систему. Нужно было создавать государство, спасать народ..."* И на встрече со студентами могилевских вузов 17.11.2005 г. сказали: *"Если в 90-е годы главной задачей было выжить, отойти от той пропасти социально-экономического коллапса, то теперь Беларусь ставит по-настоящему амбициозную цель — обеспечить энергичный прорыв к новым технологиям и кардинальное улучшение жизни, выйти на уровень высокоразвитых европейских государств мира".*

Значит, только теперь Вы поставили цель кардинально улучшить жизнь своих избирателей. А ведь еще в 2001 г. обещали *"резко повысить благосостояние народа".* Сколько ж еще Вы думаете давать пустых обещаний?

А теперь, Александр Григорьевич, давайте вместе посмотрим на ту "яму" и на ту "пропасть", о которых Вы говорили. Производство электроэнергии в Беларуси в 1993 г., т.е. за полгода до выборов первого Президента, составляло 33 млрд. кВт-часов, а в 2000 г. под Вашим руководством оно сократилось до 26,1 млрд. кВт-часов (в 2004 г. было выработано 31,2 млрд.кВт-часов, т.е. меньше, чем при Кебиче).

В 1993 г. было изготовлено 10,3 тыс. металлорежущих станков, в 2000 г. только 5,4 тысячи.

Тракторов в 1993 г. было изготовлено 82,4 тыс., а в 2004 г. — 34 тысячи.

Раньше наша страна поставляла "второй хлеб" в Воркуту, Мурманск, Москву, Казахстан, Таджикистан и даже на Кубу, а теперь покупаем крахмал, чипсы, фри в Польше, Литве, России.

Что же касается *"энергичного прорыва к новым технологиям, выходу на уровень европейских государств"*, то это старый миф в том же исполнении. О каком прорыве можно говорить, если износ активной части основных производственных средств на наших предприятиях, в объединениях, колхозах и совхозах превышает 80 процентов? Это не прорыв, а развал, которого в нашей стране никогда не было.

О каком прорыве можно говорить, если рейтинг "научности" (число ученых на 10 тыс. населения, занятого в экономике) в нашей стране в 11 раз ниже, чем в Финляндии (15 и 164 соответственно. В Японии — 99, в США — 86).

Александр Григорьевич, почему Вы еще в 2001 г. не сделали анализ своей работы за семь лет, не дали должной оценки достигнутым результатам и не признали своих ошибок и просчетов? Почему честно не сказали своим избирателям горькую правду: *"Уважаемые граждане Беларуси, простите, что я Вас подвел, не выполнил данные Вам обещания, вследствие чего рождаемость, продолжительность жизни и численность населения сокращаются, а заболеваемость и смертность увеличиваются. Поэтому я добровольно слагаю с себя обязанности Президента, а Вам желаю избрать на этот пост более компетентного, опытного, способного и ответственного".*

Александр Григорьевич, Вы могли еще несколько лет назад уйти с гордо поднятой головой, как уходят известные спортсмены, чемпионы мира, олимпиад. Но у Вас не хватило смелости и ответственности. А ведь народная мудрость гласит: *"Единожды солгавшему веры нет".* Вы сами-то помните, сколько раз говорили неправду? Зачем выдумывали *"ямы", "пропасти", "коллапсы", "рывки", "резко улучшим", "кардинально улучшим благосостояние народа"* и т.д.?

Извините, Александр Григорьевич, за честные и откровенные пожелания. Я такой человек. Моим девизом всегда были замечательные слова:

Кто живет без печали и гнева,
Тот не любит Отчизну свою.

Тимофей Ефимович ЖУРОВ,
кандидат экономических наук,
ветеран труда.

ПЕРАМОВЫ

Палёт нармальны?

Беларусь плануе набыць некалькі ўльянаўскіх самалётаў Ту-204-300, і ў гэтай сувязі губернатар Ульянаўскай вобласці Расіі Сяргей Марозаў сустрэўся са старшынёй Дзяржаўнага камітэта па авіяцыі Беларусі Вадзімам Мельнікам.

Як паведаміла прэс-служба ўльянаўскага губернатара, у гэты расійскі рэгіён прыбыла дэлегацыя беларускага Дзяржкамітэта па авіяцыі і Нацыянальнай авіякампаніі "Белавія". Мэтай візіту было наведванне ЗАТ "Авіястар-СП", знаёмства з вытворчасцю і разгляд магчымасці набыцця для авіяцыйнай галіны Беларусі самалётаў Ту-204-300. Нагадаем, гэтае пытанне разглядалася на сустрэчы губернатара С.Марозава з прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам і прэм'ер-міністрам Сяргеем Сідорскім падчас верасьнёўскага візіту ў Мінск ульянаўскай дэлегацыі, а таксама падчас наведвання Ульянаўска С.Сідорскім у снежні 2005 года.

Як расказаў В.Мельнік, паведамляе прэс-служба, парк пасажырскіх паветраных суднаў Беларусі патрабуе абнаўлення. Таму кіраўніцтва краіны разглядае магчымасць набыцця некалькіх лайнераў Ту-204-300, аснашчаных рухавікамі "Ролс-Ройс". Паводле слоў старшыні Дзяржаўнага камітэта па авіяцыі, зараз беларускія спецыялісты вывучаюць вопыт выкарыстання ўльянаўскіх самалётаў расійскімі авіякампаніямі. *"Рашэнне аб магчымасці куплі самалётаў будзе прымаць урад Рэспублікі Беларусь",* — паведаміў В.Мельнік. У сваю чаргу губернатар С.Марозаў адзначыў важнасць прыняцця такога рашэння як для Ульянаўскай вобласці, так і для Беларусі.

Да ведама. Самалёт Ту-204-300 — сярэдне- і далёкамагістральны авіялайнер, ён прызначаны для перавозкі пасажыраў, багажу і грузаў на магістральных унутраных і міжнародных трасах працягласцю ад 500 да 8.500 км. Авіялайнер створаны на базе Ту-204-100 і з'яўляецца працягам сямейства магістральных самалётаў Ту-204/Ту-214. Першы палёт Ту-204-300 ажыццявіў 18 жніўня 2003 года. Самалёт серыйна выпрабляецца на ЗАТ "Авіястар-СП" ва Ульянаўску. У адрозненне ад Ту-204-100 самалёт Ту-204-300 мае ўкарочаны на 6 м фюзеляж і павялічаны запас паліва.

Аляксей АРЭШКА.

Ці будзе перамога пад сімвалам птушкі?

Перадвыбарны штаб Аляксандра Мілінкевіча зацвердзіў сімволіку кампаніі кандыдата ад аб'яднанай апазіцыі: знак, шрыфты напісання, лагатып, лозунгі. Кампанія не будзе мець свайго адмысловага колеру, перадвыбарная атрыбутыка будзе афармляцца сінім, белым і чырвоным.

Сімвалам перадвыбарнай кампаніі Мілінкевіча стала літара "М" у выглядзе чырвонай птушкі на сіне-белым фоне. Прэс-сакратар Мілінкевіча Павел Мажэйка назваў яе знакам свабоды. Распрацаваную адмыслоўцамі перадвыбарную атрыбутыку ацэньвалі фокус-групы, якія абралі найлепшы варыянт. Зацверджаны і перадвыбарныя лозунгі кампаніі, але ў штабе вырашылі іх не публікаваць да пачатку агітацыйнай кампаніі. Намеснік кіраўніка перадвыбарнага штаба Мілінкевіча Аляксандар Дабравольскі так растлумачыў сэнс ухваленага перадвыбарнага знака: *"Чырвоная птушка, якая ўзляцела, сімвалізуе і свабоду, і еднасць дэмакратычных сіл, таму што мы з прыблізна падобнага сімвала пачыналі аб'яднанне, і знак вікторыі — перамогі, нагадвае адзнаку ў бюлетэні, а таксама сімвалізуе літару "М" у пачатку прозвішча Мілінкевіч".*

Ірына САЎЧУК.

ДЗІКУНСТВА

Збіенні з мноствам невядомых

Не так даўно невядомым быў збіты член ініцыятыўнай групы па стварэнні Аб'яднання беларускіх пенсіянераў, падпісант усіх адкрытых лістоў па стварэнні арганізацыі ***Леанід ЦЯЛЕГІН.***

Нагадаем, што ініцыятыўная група па стварэнні Аб'яднання беларускіх пенсіянераў была створана восенню мінулага года. Аднак улады па нейкіх прычынах адмовілі ў правядзенні ўстаноўчага з'езду ў сярэдзіне снежня. Ініцыятыўная група прапанавала Мінгарвыканкаму самастойна вызначыць месца і час правядзення з'езду, аднак у адказ прачыталі: маўляў, вам ізноў адмоўлена, бо ў заяве не ўказана месца працы заяўляльнікаў (і гэта трэба ўказваць пенсіянерам!), а таксама не сказана, хто будзе аплачваць работу супрацоўнікаў міліцыі і "хуткай дапамогі". Іншымі словамі, усё ішло звычайна: улады рабілі ўсё магчымае, каб у краіне не з'явілася арганізацыя сталых людзей апазіцыйнага накірунку. Але ніхто і не думаў, што справа дойдзе да недазволеных метадаў.

Сам Леанід Цялегін, дарэчы, былы настаўнік і дырэктар школы, здарэнне напрамую звязвае са сваёй грамадскай дзейнасцю.

"Позна ўвечары я вяртаўся дадому, — расказаў ён карэспандэнту "Народнай волі". — *Да мяне падышоў малады чалавек, загаварылі з ім аб палітыцы... Хлопец прапанаваў правесці мяне да дому, ля якога і нанёс раптоўны ўдар па галаве палкай. У выніку — чэрапна-мазгавая траўма. Больш таго. Пасля гэтага інцыдэнту да мяне прыйшлі супрацоўнікі майго ЖЭС № 45 (там я адзінагалосна абраны старшынёй Савета ветэранаў) і запатрабавалі аддаць усе дакументы Савета. Патлумачылі гэта так: "Нам паступіў загад". Праўда, нічога не сказалі з нагоды таго, адкуль паступіў загад і калі гэта мяне паспелі пераабраць?"*

...Гэта ўжо не першы выпадак, калі "невядомыя" збіваюць людзей, якія не лаяльныя да ўлады. На памяці інцыдэнт у Мінску, калі двое мужчын збілі кіраўніка аддзела спецпраектаў Першага канала расійскага тэлебачання Паўла Шарамета (у міліцыі галоўным "завадатарам" бойкі палічылі тады самога Шарамета). Чацвёра мужчын у масках збілі ля пад'езда дома генерала, тады дэпутата Палаты прадстаўнікоў і лідэра парламенцкай групы "Рэспубліка" Валерыя Фралова. У Гродне быў збіты невядомымі адзін са сведкаў парушэнняў правоў прафсаюзаў, прафсаюзны актывіст Іван Роман. Два гады таму шасцёра невядомых моцна збілі кіраўніка Белаазёрскай гарадской арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Яўгена Акаронка і яго жонку, дэпутата гарадскога Савета народных дэпутатаў... Спіс можна працягваць. Вядомымі "невядомыя" злачынцы ад гэтага не становяцца.

Алесь СІВЫ.

Народная Воля
19 СТУДЗЕНЯ 2006 г.

У СОСЕДЕЙ

Жена президента

Парламент Эстонии планирует принять закон, который существенно увеличит компенсации и социальные гарантии супруге президента Арнольда Рюйтеля.

Предполагается узаконить представительскую плату супруге президента, так называемую "плату супруги", которая составит 30 процентов от зарплаты главы государства, то есть около 17.000 крон. Кроме того, политики хотят узаконить компенсации в размере 11.000 крон, которые супруга президента получала бы по завершении служебных полномочий своего мужа. В законе супруге президента предлагается также предоставить секретаря и служебный автомобиль с водителем.

По нынешнему закону, единственная компенсация, которую может получать супруга президента, — пособие по потере кормильца. Его разрешено выплачивать лишь в том случае, если президент умрет, находясь при исполнении своих обязанностей.

Авторы законопроекта указывают на то, что до сих пор первые леди выполняли свои обязанности, положенные им по статусу, по сути, бесплатно жертвуя своей профессиональной карьерой.

На снимке: *Ингрид и Арнольд Рюйтель.*

Бой коррупции

Польское правительство приняло законопроект о Центральном управлении по борьбе с коррупцией. Автором проекта и скорее всего его будущим руководителем является депутат "Права и справедливости" Мариуш Каминский. На пресс-конференции он сказал: "Мы хотим, чтобы продажные политики, продажные чиновники, которые, по сути дела, предали польское государство, предали граждан, свои политические группировки, чтобы они были отправлены за свои деяния за решетку".

Премьер-министр Казимеж Марцинкевич заявил, что Управление по борьбе с коррупцией не будет заниматься делами прежних правящих команд. "Эта первая специальная служба, создаваемая с нуля, она будет проверять не старые дела, а будет контролировать нынешнее правительство и нынешнюю администрацию".

Управление будет иметь полномочия полиции, фискального контроля, Агентства внутренней безопасности и Высшей контрольной палаты. Его работники будут иметь возможность применять подслушивающие устройства и другую оперативную технику. В Управлении будут работать 500 человек. Создание такого ведомства по борьбе с коррупцией было одним из главных избирательных лозунгов партии "Право и справедливость".

УРОК ДЛЯ БЕЛАРУСИ

Европа ищет альтернативы российскому газу

Российско-украинский газовый спор показал, насколько опасна сильная зависимость Западной Европы от энергоносителей из России. И европейцы начинают просчитывать и другие варианты.

Газ течет по трубам из России. Но прежнего доверия "Газпрому" больше нет. Остается неуютное ощущение чрезмерной зависимости от России, которая в любой момент снова может перекрыть кран по причинам политическим. Председательствующая с 1 января в Евросоюзе Австрия предлагает поэтому обсудить тему энергетики на весеннем саммите ЕС. Комиссар ЕС по энергетике Андрис Пиебалгс напоминает о необходимости выработки единой европейской энергетической политики.

До 2020 года потребление газа вырастет на треть. *"Одновременно резко сократятся поставки газа, добываемого в Германии (в настоящее время 16 процентов) и Нидерландах (19 процентов)"*, — говорит бывший профессор по энергетике в Университете Эссена Дитер Шмидт. Во многом исчерпан, по его словам, и потенциал газовых скважин в Норвегии.

Практически никто из экспертов не сомневается в том, что Россия и в будущем останется важнейшим поставщиком газа в Германию. Проект строительства Северо-Европейского газопровода, форсированный бывшим канцлером Германии Герхардом Шредером, должен еще крепче привязать Западную Европу к газовым скважинам Сибири. Тем не менее европейские политики, в частности, Пиебалгс, инициируют дискуссии об альтернативных трубопроводах, например, о трубопроводе "Набукко" из Турции в Австрию.

Австрийский энергетический концерн OMV стремится с помощью этого трубопровода подключить Западную Европу к газовым скважинам в Иране и Центральной Азии. Трубы пойдут в обход России по территории Турции и Балканам. Пока центральноазиатские страны отправляют свой газ в Россию, а Москва уже продает его в Европу. *"Москва очень заинтересована в том, чтобы проект по сооружению газопровода не состоялся"*, — подчеркивает Кемферт. Строительство газопровода "Набукко" проектной стоимостью 4 миллиарда евро намечено на середину 2006 года. Газ в Западную Европу по нему начнет поступать не раньше 2010 года.

В будущем Евросоюз намерен делать ставку на сжиженный газ. Его используют уже Испания и Италия. Удешевление производства и транспортировки позволит закупать его в Алжире, Иране, Катаре, в странах Центральной Америки. Андрис Пиебалгс сказал недавно, что Европа будет принимать энергичные усилия по строительству европейского терминала для сжиженного газа.

ФОТОВЗГЛЯД

Китайцы готовятся к встрече Нового года 29 января.

От этого костра жару немного, но, видимо, лишь вид огня уже согревает этих бездомных жителей города Силигури на северо-востоке Индии.

В большой мусульманский праздник Курбан-Байрам приверженцы ислама забивают коров, овец и коз, а мясо раздают бедным. Самый высокий мужчина Пакистана Назир Соомро ростом 233 см выбрал для жертвоприношения корову...

Маленькие радости скрашивают жизнь подростков в центре Багдада, несмотря на то, что в стране не стихают взрывы и попрежнему льется кровь.

БЫВАЕТ И ТАКОЕ

Лишился дома из-за мыши

Пожилой американец в штате Нью-Мексико попытался избавиться от мыши. Он поймал ее и бросил в кучу горящих во дворе листьев. Однако животное неожиданно бросилось обратно в дом, пишет Los Angeles Times.

По словам пожарных, горящая мышь очень быстро распространила пламя. В результате дом полностью выгорел вместе с находившимся в нем имуществом. Домовладелец, 81-летний Лусиано Марес, не пострадал. Происшествие произошло в деревне Форт-Самнер, которая известна тем, что в ней похоронен знаменитый разбойник XIX века Билли Кид.

Вернулся с «того света»

В столице индийского штата Гуджарат Ахмедабаде домой вернулся молодой человек, которого несколько дней назад нашли погибшим и кремировали, сообщает индийское телевидение.

Рамеш Маквана ушел из дома и пропал. Сотрудники службы безопасности городского железнодорожного вокзала сообщили его родителям, что молодой человек, вероятно, погиб. Отец Рамеша опознал в полицейском участке тело покойника, лицо которого было сильно изуродовано, но комплекция и одежда были очень похожи на комплекцию и одежду сына. После процедуры опознания родители получили тело погибшего и сожгли на костре в соответствии с индуистскими обычаями.

Через несколько дней Рамеш, живой и здоровый, вернулся домой, чем поверг в ужас своих соседей. Согласно индуистским верованиям, человек после смерти перевоплощается в другого человека, животное, птицу, дерево, камень, и продолжает жить "в следующем рождении". Но столь скорой реинкарнации, да еще в том же самом месте и в том же облике, никто не ожидал. Выяснилось, что отец пропавшего молодого человека ошибся во время опознания и принял за своего сына постороннего человека.

Принимаются только те, кто родился в год Собаки

Китайская фирма по трудоустройству объявила, что хотела бы пополнить свой персонал людьми, родившимися в год Собаки. Компания из Цзилиня так и написала в своем объявлении о приеме на работу: просьба обращаться только тем, кто родился в год Собаки.

Причина оказалась проста: фирме понадобились люди с определенными качествами характера. А согласно восточному календарю, люди, родившиеся в год Собаки, отличаются преданностью. В цзилиньской фирме решили не морочить себе голову психологическими тестами, а просто заглянуть в нужную графу паспорта.

СЛЫШАЛИ?

Литва не хочет закрывать Игналинскую АЭС

Министр экономики Литвы Кестутис Даукшис заявил, что страна хотела бы договориться с Евросоюзом о продлении срока эксплуатации Игналинской атомной станции. Об этом сообщает Би-Би-Си.

В рамках переговоров о вступлении в ЕС литовские власти согласились закрыть эту атомную станцию к 2009 году. Половина АЭС уже закрыта, но, по словам Даукшиса, сейчас Литве необходимо больше времени, чтобы найти альтернативные источники энергии. Министр экономики сказал журналистам, что Литва рассматривает вопрос о возможной постройке другой атомной электростанции взамен Игналинской.

По словам Даукшиса, такой проект можно завершить к 2013 году. Министр, однако, признал, что убедить Евросоюз в необходимости не закрывать существующую станцию в 2009 году будет сложно.

Эта электростанция была построена еще при Советском Союзе по тому же проекту, что и Чернобыльская. Европейские эксперты не раз предупреждали, что авария на ней может привести к катастрофическим последствиям. Литва же в свою очередь утверждает, что станция, которая снабжает электроэнергией большую часть страны, не представляет опасности.

Назарбаев поклялся сделать Казахстан сверхдержавой

После принесения присяги на инаугурации президент Казахстана Назарбаев пообещал вывести Казахстан в число 50 самых конкурентоспособных государств мира. "У меня есть давно вынашиваемая цель: в следующем десятилетии вывести Казахстан в число 50 самых конкурентоспособных государств мира", — заявил президент Казахстана.

По его мнению, "развитость определяется не только экономикой, не только душевым доходом или объемом валового национального продукта". "Я веду речь о четырех измерениях развитого государства — экономическом, политическом, социальном и культурном", — пояснил Назарбаев. "Впереди огромная работа. Через призму этой задачи мы рассматриваем и наше вступление во Всемирную торговую организацию, и наши планы на председательство в ОБСЕ", — подчеркнул глава республики.

ИДУЩИЕ ВПЕРЕДИ

Завоеватели неба Азии

Азия стремительно рвется вперед. Об этом свидетельствуют даже аэропорты. Они уже сейчас могут дать фору европейским.

Приятно прилетать в аэропорт Бангкока Дон Муанг. После десятичасового перелета здесь можно сделать массаж и уже бодрым двигаться в город. В сингапурском Чанги можно пойти поплавать в бассейне. Перечислять услуги не вижу смысла — даже пассажир эконом-класса с удовольствием проведет здесь время перед полетом.

Недавно я познакомился с аэропортом столицы Малайзии Куала-Лумпур — Клиа. До этого был много о нем наслышан — ультрасовременный, стильный, просторный. И ожидания оправдались. Здание выполнено в стиле хай-тек, огромные дуги ярко-белого цвета и стеклянные стены, через которые проглядывает солнце и тропическая зелень. Везде чисто, просторно, зелено. Монорельсовый "паровозик из Ромашково" XXI века привозит вас от самолета к паспортному контролю. Работники 5-звездочного отеля "Ле Меридиен" встречают своих клиентов и проводят к экспрессу до города. По приезде ваш багаж доставят в номер. Тут же за стеклом воспроизведена комната отеля в натуральную величину, при желании можно сразу выбрать номер. До города идет скоростной поезд Клиа-экспресс. Ровно через 28 минут он доставит вас в центр города Куала-Лумпур.

Но одна из главных достопримечательностей Клиа это то, что там базируется крупнейшая азиатская авиакомпания "Эйр Азия". Ее девиз: "Теперь каждый может летать". Цены на перелеты просто смешные — от 3 долларов за местный маршрут и от 15 долларов за международный плюс аэропортовые сборы. Совсем недавно авиакомпания начала распродавать по случаю своего четырехлетия 2 миллиона дешевых билетов. Пассажирам предстояло оплатить только аэропортовые и топливные сборы, а сам билет за перелет давался бесплатно. В течение очень короткого времени билеты были раскуплены.

Необычная для нас картина в кассах "Эйр Азии" в Клиа. Подошел, выбрал рейс, оплатил билет кредитной карточкой или через мобильный телефон и пошел регистрироваться. Мне необходимо было вылететь в Бангкок. Выбрал ближайший рейс, внес свои данные в компьютер и получил номер брони и улыбку от красивой ассистентки. Мой билет на этом популярном направлении стоил всего 47 долларов со всеми сборами. Если бы покупал заранее, то стоил бы еще дешевле. Такая цена за более чем двухчасовой перелет не может не радовать.

Но на стойке регистрации последовало первое разочарование. Мой небольшой чемодан завесил более 15 разрешенных килограммов, и пришлось доплачивать.

В полете не предлагают бесплатных напитков и не кормят. Но за дополнительную плату можно выбрать и заказать по меню. В самолете только эконом-класс, пассажиры занимают места сами. При посадке в самолет меня не покидало ощущение, что посадка идет на автобус. Заходишь в салон, выбираешь любое понравившееся место и бросаешь вещи на верхнюю полку. Сам самолет выкрашен в яркие красные тона авиакомпании, а проводницы носят яркую и стильную форму.

Чем же авиакомпания добивается таких цен? Во-первых, отказом от бумажных билетов — затраты на их печать и доставку слишком большие. Вместо билета пассажир просто получает номер брони, которую и называет при регистрации на рейс.

"Эйр Азия" использует только самолеты одного типа "аэробус" А320, что позволяет сэкономить на обслуживании. Она первая провела эксперимент и превратила свои самолеты в рекламные щиты. Рекламодателям предлагается размещать рекламу на фюзеляже, на столиках кресел и на багажных полках самолетов. Хвост оставлен для собственного логотипа авиакомпании.

Правда, не все так безоблачно. В отношении пассажиров у компании жесткие правила: возврат купленного билета запрещен, изменения даты и рейса возможны с доплатой, при опоздании на рейс или регистрацию придется покупать новый билет. Малейший перевес багажа — придется доплачивать, а если компания потеряет ваши чемоданы, то выплатит вам приблизительно 12 долларов. Самолеты почти всегда летают с некоторым опозданием. Самое неприятное, что может случиться, — ваш рейс могут отменить, если на него не наберется достаточно желающих. Надо отметить, что сиденья узкие, рассчитаны на не очень крупных жителей Азии, поэтому тучным людям придется тяжеловато. Планировка самолета максимально экономная — больше мест, меньше пространства для всего остального.

Но цены на перелеты позволяют закрывать глаза на эти недостатки. Кто хочет летать с комфортом, пусть платит как минимум в 4 раза дороже.

"У "Эйр Азия" есть все основания для дальнейшего роста, поскольку мы продолжаем осваивать новые рынки и совершенствовать частоты для укрепления существующей сети маршрутов. Мы сохраним статус авиакомпании с самыми низкими в мире тарифами", — сказал глава "Эйр Азия" Тони Фернандес.

Сергей ИВАНОВ,
спец. кор. "Народной воли".

ПРОЕКТЫ

Сибирская труба

Владимир Путин объявил, что летом 2006 года должно начаться строительство нефтепровода из Восточной Сибири к побережью Тихого океана.

"Решение принято. В апреле, я думаю, мы закончим все согласования и летом планируем начать практическую работу по реализации этого проекта", — сказал российский лидер.

На первом этапе строительства труба протянется от Тайшета в Иркутской области до Сковородино в Амурской. Окончание строительства первой очереди намечено на 2008 год. В дальнейшем нефтепровод будет проложен до бухты Перевозная на побережье Тихого океана.

Всего же протяженность нефтепровода составит 4200 километров, по трассе будут построены 44 насосные станции. Как ожидается, по трубе будет транспортироваться до 80 млн. тонн нефти, которая пойдет на экспорт в Китай, Японию, Южную Корею, Индонезию и Австралию.

Последние несколько лет в Москве велись споры, куда направить новую сибирскую трубу — к порту Находка, с прицелом на Японию и США, или в китайский Дацин. И Пекин, и Токио крайне заинтересованы в российских энергоносителях: Япония практически полностью зависит от поставок нефти с Ближнего Востока, а Китай, согласно оценкам экспертов, в ближайшие 20 лет будет наращивать энергетические потребности рекордными темпами.

Определенного ответа Москва не давала несколько лет, намекая на то, что ни одна из сторон в обиде не останется. Во время поездки в Токио в ноябре 2005 года Путин дал понять, что Япония без российской нефти не останется. В обмен, как утверждают аналитики, Россия рассчитывает получить японские инвестиции — не только для развития богатой нефтью Сибири, но также машиностроения и сектора высоких технологий.

ПОЛЕЗНО ЗНАТЬ

Восемь советов

желающим сохранить здоровье без усилий

Для того, чтобы преждевременно не слечь в могилу, не обязательно быть помешанным на здоровом образе жизни и часами истязать себя в спортзале. Британский таблоид Daily Mirror предлагает мужчинам несколько способов положительно повлиять на свое здоровье, которые не потребуют никаких дополнительных усилий и жертв.

1. Чаще занимайтесь любовью

При этом калории сжигаются со скоростью 150 ккал в час, кроме того, секс укрепляет иммунную систему и предотвращает развитие рака предстательной железы, поскольку организм избавляется от потенциально опасных химических веществ.

2. Убирайте с еды жир

При помощи обычных кухонных салфеток вы можете промакнуть излишки жира, например, с готовой пиццы, гамбургера или сосиски. Таким образом можно избавиться примерно от 14% общего содержания жира без ущерба для вкуса.

3. Больше целуйтесь

По данным страховых компаний, мужья, которых каждое утро на прощание целуют жены, не только реже попадают в аварии, но и даже живут вплоть до пяти лет дольше по сравнению с теми мужчинами, кого жены обделяют вниманием.

4. С умом сокращайте потребляемые калории

По подсчетам ученых, мужчины с возрастом набирают примерно по 800 граммов веса в год. Однако выяснилось, что сокращение энергопотребления в день всего лишь на 100 килокалорий, что соответствует 250 мл пива или двум печеньям, может предотвратить появление лишнего веса.

5. Пейте кофе в спортзале

Исследования показали, что кофеин, содержащийся в кофе или в кока-коле, не только увеличивает выносливость на 30%, но и увеличивает количество сжигаемого во время тренировки жира.

6. Вступите в брак

Известно, что женатые мужчины живут до трех лет дольше, чем холостяки.

7. Ходите на работу пешком

Исследователи выяснили, что полуторакилометровой прогулки в день, то есть 2 тысячи дополнительных шагов, достаточно, чтобы избежать ожирения и поддерживать в более здоровом состоянии сердечно-сосудистую систему.

8. Употребляйте много фруктов и овощей

В день легко можно употреблять пять порций. Так, например, стакан апельсинового сока считается первой порцией, порезанный фрукт на мюсли за завтраком — второй, а сэндвич с большим количеством салата на обед — третьей. Об этом сообщает **NEWSru.com.**

Народная Воля 19 СТУДЗЕНЯ 2006 г.

ДЗІКУНСТВА

Пакаралі за тое, што чытаў «Народную волю»

10 снежня мінулага года ў Баранавічах каля аднаго з паштовых аддзяленняў сабраліся прыхільнікі “Народнай волі”. Як вядома, падпісацца на газету ім не ўдалося з-за таго, што “Белпошта” не ўключыла “Народную волю” ў падпісны каталог на першае паўгоддзе бягучага года, і нашы прыхільнікі выстраіліся ў ланцуг і сталі моўчкі чытаць газету. Здаецца, што тут крымінальнага?

Аднак мясцовыя міліцыянты вырашылі, што чытанне “Народнай волі” ў грамадскім месцы — злоснае правапарушэнне. На нашых чытачоў былі складзены адміністрацыйныя пратаколы па артыкуле 167 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях. Справа дайшла да суда.

Суддзя Аксана Кушава на мінулым тыдні прызнала вінаватым у парушэнні згаданага артыкула беспрацоўнага Аркадзя Блінкоўскага. *“Мне прысудзілі 870.000 рублёў штрафу,* — расказаў нам Аркадзь. — *Суддзя палічыла, што чытанне ”Народнай волі” — несанкцыянаваны пікет. Канечне, лічу гэты прысуд незаконным. Буду абскарджваць рашэнне ў вышэйстаячых судовых інстанцыях. Прысуд тлумачу тым, што ў нашай “дэмакратычнай” краіне нельга быць прыхільнікам вольнага слова”.*

Да аналагічнага штрафу прыгавораны Віктар Сырыца. Грошы, якія прысудзілі нашым чытачам, яны павінны заплаціць да 27 студзеня.

Яшчэ адзін суд перанесены, але прадпрымальніка Віктара Мізяка таксама будуць судзіць. *“Сабраўшыся каля паштовага аддзялення, мы выказалі маўклівы пратэст супраць дзеянняў ”Белпошты”, якая не ўключыла ў падпісны каталог “Народную волю” — газету, якая даносіць праўдзівую інфармацыю,* — кажа Віктар. — *На маю думку, гэта нельга назваць несанкцыянаваным пікетам. Мы проста на працягу 20 хвілін моўчкі чыталі газету. Міліцыянеры прыйшлі да мяне ў хату праз два тыдні пасля падзеі — 24 снежня. Запыталі, дзе я быў 10 снежня. Сказалі, што ў газеце змешчаны фотаздымак, дзе чытаю газету. Аднак ні фатаздымка, ні газеты не прадставілі. Карацей, прыйшлі непадрыхтаваныя. Таму суд пакуль перанесены. Ілюзій наконт прысуду ў мяне няма. Аднак яўна нешта не тое адбываецца ў краіне, дзе прадстаўнікі сілавых структур вырашаюць, што і дзе я павінен чытаць”.*

Так, у краине сапраўды адбываецца "нешта не тое". Таму мы звяртаемся да старшыні Вярхоўнага суда Беларусі: “Спадар Сукала, колькі Вы будзеце моўчкі глядзець на падобнае баззаконне?”

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ТРАГЕДЫЯ

Лёс беларускіх паломнікаў невядомы

Сярод мусульман — паломнікаў у Меку (Саудаўская Аравія) ёсць грамадзяне Беларусі. Пра гэта БелаПАН паведаміў старшыня Мусульманскага рэлігійнага аб’яднання ў Рэспубліцы Беларусь, муфтый Абу-Бекір Шабановіч. Аднак інфармацыі пра тое, што яны сталі ахвярамі трагедыі, што адбылася 12 студзеня, няма.

Як вядома, 12 студзеня ў даліне Міна ў цісканіне загінулі каля 350 чалавек, сотні паломнікаў параненыя. Трагедыя адбылася падчас традыцыйнай цырымоніі збівання камянямі д’ябла, калі на невялікай плошчы збіраюцца дзесяткі тысяч людзей.

Паводле слоў муфтыя, афіцыйная дэлегацыя беларускіх мусульман у гэтым годзе ў хаджы не ўдзельнічала. *“Разам з тым, паводле нашых даных, некалькі вернікаў з розных гарадоў Беларусі здзейснілі паломніцтва да святых месцаў ісламу. Пакуль мы не атрымалі ніякай інфармацыі з Саудаўскай Аравіі пра тое, што сярод ахвяр цісканіны ў даліне Міна былі грамадзяне Беларусі. Дый зрабіць гэта няпроста, бо натоўпы людзей спрабуюць апазнаць сваіх родных сярод памерлых у апошні дзень хаджу”,* — сказаў Шабановіч.

Марат ГАРАВЫ.

НА ТЭМЫ МАРАЛІ

«Яны чакаюць маёй смерці...»

Ноч здавалася бясконцай. Нават дома, пакуль не было гэтага дзікага болю ў плячы, і то ніяк не магла дачакацца раніцы, варочалася з боку на бок, у нейкім нездаровым паўсне трызніла рознымі гаспадарчымі клопатамі. Адна жыла, і не было на каго спадзявацца, хто б накалоў дроў ці прынёс вады. А нядаўна, як зламала плячо ды трапіла ў бальніцу, то і наогул сон невядома куды падзеўся. У бабкі Ганны балела не толькі цела. Гарачым прыскам пёкся той боль і на душы. Яна з крыўдай і зайздрасцю назірала, як да суседак па палаце, што ў траўматалагічным аддзяленні раённай бальніцы, прыходзяць дзеці і сваякі. І не так ёй хацелася тых прысмакаў, што прыносілі суседкам. Гэта былі дробязі, на якія яна ніколі не зважала. Пражыўшы ўвесь час у вёсцы і непераборлівая ў ежы, яна была рада таму, што давалі клапатлівыя сёстры і санітаркі. Тым больш што кармілі тут добра. Душа балела аб іншым. Ніхто не падыдзе да яе ложка, не зазірне з нецярпеннем у вочы: ну, як табе, можа, палепшала, можа, не так баліць? Усім, усяму свету было ўсё роўна, баліць ёй ці не, мучыцца яна ці радуецца.

Бабка Ганна прывыкла, што за доўгія гады, як памерлі бацькі, адзінота стала яе пастаяннай сяброўкай. І ўсё ж было вельмі крыўдна. Яна і ў маладосці не вызначалася асаблівым здароўем. Сям’і сваёй не мела. І таму бацькі перад смерцю, каб хоць неяк забяспечыць ёй старасць, апісалі ўсю сваю маёмасць на адну з пляменніц. Маўляў, дагледзіш нашу дачку да смерці і ўсё, што набылі за доўгія гады жыцця, застанецца табе. Пляменніцы гэта спадабалася. Не спадабалася толькі тое, што прыйдзецца даглядаць старога хворага чалавека.

Ну, калі бабка Ганна яшчэ была дома, то паўбяды. Сама неяк спраўлялася. А калі паламала плячо ды злегла ў бальніцу ды за ёй патрэбен быў догляд, пляменніца на дапамогу не кінулася. Праўда, яна заглядвала ў палату, але нават пальцам не паварушыла, каб дапамагчы старэнькай. А бабка, у дадатак да ўсяго, вельмі аслабла. Так што трэба было вадзіць, карміць, мыць. Усё гэта пляменніца прадаставіла рабіць медыцынскаму персаналу. Сама прыйдзе, пасядзіць і пойдзе. Ды і хадзіла нячаста. І тады медыцынскія работнікі звярнуліся ў сельскі Савет з просьбай паўздзейнічаць на сваячку бабкі Ганны. А там яе прыстрашылі: не будзеш даглядаць старэнькую, не атрымаеш і спадчыны. Толькі такім чынам удалося дастукацца да свядомасці сваячкі. Не, ёй не стала шкада нямоглую бабку. Шкада дабра, якое можа прайсці міма рук.

Не менш гаротны лёс напаткаў і бабулю Кацярыну. Яна жыла ў вёсцы і таксама ў адзін нешчаслівы дзень трапіла ў траўматалагічнае аддзяленне. У адрозненне ад бабкі Ганны, мела дачку. І не дзе-небудзь за трыдзевяць зямель, а тут, у сваім гарадку. Але дачушка не песціла маму залішняй увагай. Прыйдзе, гляне, што жывая, і пойдзе. Не было таго, каб пакарміць старэнькую, паклапаціцца, каб у яе не з’явіліся пролежні, сагрэць спакутаваную душу добрым словам.

А потым дачка і зусім забылася пра хворую маці. Не хадзіла і не званіла. На гэта бабулька Кацярына з жалем казала:

— Яны чакаюць маёй смерці. Я ім ужо даўно не патрэбная, ні дачцэ, ні каму іншаму.

І столькі болю і крыўды было ў яе вачах, што стыла душа нават у старонняга чалавека.

Медыкі, што працуюць у траўматалагічным аддзяленні, аддаючы хворым шмат душэўнага цяпла і дабрыні, памятаюць яшчэ і не такое. Лячылася ў іх адна пажылая жанчына. Не адзінокая, выгадавала дзвюх дачок. Дочкі час ад часу наведвалі яе. Але не для таго, каб аблегчыць роднаму чалавеку пакуты, дапамагчы, чым могуць, а для таго, каб “павучыць” медыцынскіх сясцёр і санітарак, як трэба абыходзіцца з іхняй мамай.

Кожны раз яны знаходзілі, да чаго прычапіцца: чаму тое не так ды гэта не гэтак? Чаму мама мае пролежні? Значыць, яе тут дрэнна даглядаюць. Ім і ў галаву не прыходзіла, што вельмі цяжка пазбегнуць тых пролежняў, калі на руках у адной санітаркі столькі цяжкахворых. Трэба ж прасачыць, каб на прасціне не было складак, каб пад спінай ніякай крошачкі, ні друзіначкі. А як ты без гэтага абыдзешся, калі хворага кормяць у пасцелі. Тут каля кожнага чалавека трэба сядзець не адыходзячы. Сядзець каму-небудзь са сваякоў, бо ў бальніцы няма такой магчымасці садзіць каля кожнага цяжкахворага спецыяльную абслугу. Дарэчы, некаторыя так і робяць. Напрыклад, дзеці даглядаюць састарэлых хворых бацькоў з кранаючай ласкай. Яны і накормяць, і пасцель перасцелюць, і з дому прынясуць якіх-небудзь прысмакаў. Тут памятаюць адну бабульку. Яна ляжала з пераломам бядра. Нага была на выцяжцы. Дык пры ёй па чарзе сядзелі абедзве дачкі. Бралі водпуск, адгулы, пакідалі свае сем’і ў іншых гарадах і даглядалі хворую маці. Сваёй дабрынёй і спагадай яны пакарылі і медыкаў, і хворых.

Ды, уласна кажучы, так яно і павінна быць. Проста гэта надта кідаецца ў вочы на фоне раўнадушша і чэрствасці, якія пануюць сярод людзей. Думаю, гэта цяжка аспрэчваць. Ну, як, скажыце, расцэньваць такую сітуацыю, калі старэнькая хворая бабулька апісала хату і даверыла атрымліваць сваю пенсію пляменніцы, а тая прыязджала ў бальніцу п’яная з адной толькі мэтай: паглядзець, ці не аддала бабулька Богу душу?

Такія людзі пусцілі ў сваю душу ці не самы вялікі грэх — імкненне нажыцца на чужой бядзе. Згаджаюцца даглядзець да смерці хворых сваякоў, а ў галаве трымаюць зусім іншую думку. Якую — тлумачыць не трэба.

Пра дзяцей, што здзекуюцца са старых хворых бацькоў, гаворка асобная.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

Дзятлаўскі раён.

ПРАБЛЕМА!

А инвалид карабкайся как хочешь...

И минчане, и жители близлежащих районов, и гости нашей столицы радовались вводу в строй трех новых станций метро — “Спортивной”, “Кунцевщины” и “Каменной Горки”. По всем каналам нашего телевидения и в специальной программе “Контуры” транслировалось торжественное открытие одной из них с участием главного руководителя страны. При этом говорилось, что на всех новых станциях сооружен лифт для пожилых людей и инвалидов.

Поскольку спуск и подъем на каждой станции составляет не менее 40 ступенек, необходимость такого лифта очевидна. Я считаю себя коренным минчанином (прожил в столице почти 60 лет). Очень радовался новинке, которая, думалось, наконец облегчит мне жизнь. Решил проверить — а работает ли хоть один из лифтов? Оказалось, что наличие указателей (контур человека в инвалидной коляске) — только фикция, которой пытаются прикрыть свою безответственность работники Метропроекта, Метростроя и метрополитена (а в целом — Мингорисполкома). Ни один из лифтов не работал и спустя месяц после открытия этих станций. Такое мы уже проходили. Так, около пяти лет назад о лифтах для инвалидов говорилось во время открытия станции метро “Могилевская”. Там он не работает до сих пор. Более того, даже сняты указатели к лифтам: мол, нет и не ждите...

Вспомнились и другие невыполненные обещания, данные при открытии Заводской линии метро.

Так, на станции “Пролетарская” планировался второй выход — на платформы 1 и 2 к железнодорожной станции “Минск-Восточный” и улице Смоленской, в связи с чем были перенесены конечные остановки автобусов №№18, 37 и 39. На старом месте оставались остановки автобусов №57 и 77. После открытия последних трех станций метро у автобуса №77 другая конечная станция перенесена, и в кольце у Минска-Восточного осталась посадка только в автобусы маршрута №57. Работникам разных организаций и живущим на улицах Пулихова, Смоленской, Андреевской, Захарова, Антоновской, Первомайской и других, чтобы попасть в район проспекта Победителей, приходится возвращаться к бывшему кольцу, отсчитывать 110 крутых ступенек вверх-вниз через перекидной мост над железной дорогой, опуститься на 40 ступенек в станцию метро “Пролетарская” или другими маршрутами на перекладных добираться туда, куда можно было раньше доехать одним автобусом №77.

Выход на железнодорожную платформу и на ул.Смоленскую имеется один-единственный — к улице Судмалиса, с одной лестницей, открытой дождям, снегу, ветрам и без указателя о возможности перехода к конечным автобусным станциям. При прибытии электричек борисовского направления встречные потоки пассажиров железной дороги и метро, не исключено, могут повторить (не дай Бог, конечно!) известную трагедию, произошедшую на станции “Немига”.

Что же сделали метростроевцы? Сначала перегородили второй намечавшийся выход с этой станции досками. Затем покрасили их. Затем обили эти доски жестью. Вновь покрасили. Позже заложили его кирпичом и оштукатурили, что убеждает терпеливых минчан в бесперспективности их надежд. При выходе из метро убран и указатель о возможности прохода к железнодорожной станции и к указанным автобусам (№№18, 37, 39 и 57) и улицам Смоленской, Пулихова, Захарова. Напомню, что уже после пуска Заводской линии метро вместо запланированного второго выхода из станции “Пролетарская” какие-то “чудаки” заказывали, проектировали, строили и принимали в эксплуатацию новый (простите, иного слова не нахожу) *идиотский* мост для перехода через железную дорогу. Жители пригородных деревень, работники предприятий и организаций, расположенных недалеко от станции Минск-Восточный, бабушки с нагруженными тележками, возвращаясь из садоводческих кооперативов борисовского направления, не в силах пользоваться этой “услугой”, а вынужденно продолжают переходить пути через шпалы, гравий и прочие прелести “чыгункі”, иногда даже перелезая под вагонами или через забор...

Дело тут не только в высоте моста (60 неодинаковых по уровню ступенек вверх и вниз), но и в открытости всем ветрам, дождям, снегу и гололеду. На мосту нередко (!) люди падают, ломают руки и ноги. Однако наш народ, увы, не умеет должным образом защищать свои права и привлекать к ответственности конкретные органы и лиц, виновных в своих бедах. Вместо продолжения строительства второго выхода из станции метро “Пролетарская” власти города построили с одной стороны железной дороги новые павильоны-кассы, биотуалеты, мостки между рельсами (Ленинский район), а с другой стороны — два забора: бетонный и железный с замком. Чтобы граждане не ходили через пути в недозагруженные кассы в кирпичном здании, от которых к железнодорожным платформам можно перебраться только по гравию и шпалам (Партизанский район). Местные жители шутят: граница (между районами) — на замке!

Скажите, много ли вы видели граждан, переходящих или перебегающих по земле хоть одну из пяти площадей по проспекту Независимости, если там построены нормальные подземные переходы? Не соглашусь с возможными возражениями чиновников, что для приведения в порядок станции метро “Пролетарская” в бюджете не хватило средств. Для надлежащего устройства этой станции, смею предположить, достаточно было бы тех средств, на неразумную трату которых указывалось выше, а также потраченных на двадцатиметровую “протяжку” и строительство, считаю, абсолютно ненужного выхода из станции метро “Первомайская” к пустынному берегу реки Свислочь.

Как временный выход из создавшегося положения (отсутствие второго подземного выхода на железнодорожные платформы №№1 и 2 и ул.Смоленскую) можно применить метод, используемый более полувека на остановке поездов Минск-Радиаторный и станции Радошковичи, а именно: не перегораживать вагонами стоящих составов мостки между рельсами железной дороги у станции, где их переходят люди. Лучше бы не доезжать до них или переезжать, а то и делать разрывы между вагонами длинных составов для возможности перехода с одной стороны путей на другую, к вокзалу или посадочным площадкам.

Теперь о станции метро “Молодежная”. При ее эксплуатации в бездумном расходовании бюджетных средств пошли еще дальше: второй выход к четной стороне домов по ул.Кальварийской не только заложили кирпичом, но и облицевали мрамором, что также указывает на долговременную заморозку строительства этого выхода, ведущего к остановке десяти маршрутов общественного транспорта. Работники этой станции говорят, что выход на правую сторону ул.Кальварийской не планировался, а за облицованной стеной находятся их служебные помещения. На станции построен пандус для перемещения колясок, ведущий в никуда, так как ни его продолжения к посадочной площадке (20 ступенек), ни прохода к другому выходу не имеется, а выход на улицу после пандуса заканчивается тремя ступеньками без пандуса. Второй запланированный выход с эскалатором также “временно” закрыт.

Ни на одной из станций метро (или хотя бы возле) нет туалетов, а ведь пассажиры часто бывают не только с детьми, но и (извините) — с энурезом, нарушениями функций тазовых и других органов. И мест для туалетов хватает (на станциях метро или переходах к ним всегда находится место для размещения коммерческих ларьков).

Начиная со станции “Автозаводская”, новые перроны метро уложены полированными блестящими плитками. Очень красиво! Но и опасно как для подвижных малышей, так и для людей пожилого возраста, инвалидов и вечно спешащих школьников и студентов.

В отношении имеющихся, но не работающих лифтов на всех четырех станциях метро вспоминается старый анекдот: к клетке льва прикреплена табличка с надписью “Лев может съесть за день десять кроликов”. На вопрос к служителю, действительно ли это так, служитель ответил: “Съесть-то он съест, да кто ему даст?”

Итак, указанными “недоработками” в метро нас обманывают не месяц, а пять, десять и даже 15 лет. По странному стечению обстоятельств все эти недоделки выпали почему-то на долю именно тех станций, которыми пользуются преимущественно простые рабочие люди — жители микрорайонов “Харьковская”, “Запад”, “Кунцевщина”, “Ангарская” и прилегающих к городу сельских районов. Поэтому вначале я хотел назвать свою статью так: “Пролетарии — пролетайте!”.

Чтобы меня не обвинили в злопыхательстве и, главное, с целью исключения подобных недоработок впредь предлагаю:

1.Председателям профсоюзных комитетов предприятий и организаций, прилегающих к станции метро “Пролетарская”, собрать подписи своих работников и направить письма в Мингорисполком о необходимости окончания строительства данной станции и скорейшему вводу в эксплуатацию лифтов для инвалидов на перечисленных мною станциях.

2.Комитету государственного контроля проверить соблюдение социальных стандартов и Закона о защите прав инвалидов при подписании актов о вводе в эксплуатацию станций метро и других объектов города. При необходимости привлечь лиц, подписавших эти акты (включая представителей общественности), к материальной ответственности.

3.Представителям Комитетов по здравоохранению, по труду и социальной защите (в первую очередь), проектных и строительных организаций, принимающим в эксплуатацию уже построенные объекты города, проверить, насколько их состояние и функционирование соответствуют нормативным актам.

4.При получении гражданами травм на пешеходном мосту через железную дорогу возле станции Минск-Восточный и входа в метро на станцию “Пролетарская” рекомендую потерпевшим с участием лиц, которые помогли им подняться, составить акт о получении травмы и обратиться в любое медицинское учреждение за помощью, где будет зафиксировано точное время такого обращения. В этом случае автор настоящей статьи в свою очередь обязуется безвозмездно оказать правовую помощь и представлять интересы граждан в судах по взысканию материального или морального ущерба. Телефон для справок — 236-73-75.

Иван ЛЫСАКОВСКИЙ, инвалид I группы, минчанин.

Беларуская чыгунка мае намер пашырыць пералік цягнікоў з мужчынскімі і жаночымі купэ

Беларуская чыгунка мае намер пашырыць пералік фірменных цягнікоў, дзе будуць мужчынскія і жаночыя купэ.

Нагадаем, што ўпершыню купэ, разлічаныя на пасажыраў пэўнага полу, з’явіліся вясной мінулага года ў фірменным цягніку мясцовага фарміравання №1/2 “Мінск—Масква”. Яны размешчаны пакуль у некалькіх вагонах гэтага цягніка, і іх увядзенне разглядаецца ў якасці эксперыменту.

Як паведаміў БелаПАН начальнік пасажырскай службы БЧ Віктар Кашанаў, хутка будуць падведзены вынікі эксперыменту, пасля чаго можна будзе гаварыць пра яго пашырэнне. *“Ніякіх скаргаў і папрокаў на адрас згаданага эксперыменту пакуль не было — наадварот, многія звяртаюцца з просьбай прадаць ім квіток менавіта ў мужчынскае ці жаночае купэ. Праўда, тут ёсць адна праблема — іншым разам могуць заставацца пустыя месцы, але пакуль вынікі ў цэлым станоўчыя”,* — зазначыў начальнік пасажырскай службы БЧ. Ён не выключае, што неўзабаве мужчынскія і жаночыя купэ з’явяцца і ў іншых фірменных цягніках мясцовага фарміравання, што накіроўваюцца ў Маскву і Санкт-Пецярбург.

Аляксей АРЭШКА.

РЭАЛЬНАЯ ЭКАНОМІКА

Чаму «лысее» Полаччына?

З кожным годам усё большыя “праплешыны” з’яўляюцца на зялёнай “шавялюры” Полаччыны — яе славутых лясах. Адбываецца гэта з-за грубых парушэнняў правілаў карыстання прыроднымі рэсурсамі з боку службовых асоб мясцовага лесагаспадарчага комплексу. Да такой высновы прыйшлі спецыялісты Камітэта дзяржкантролю Віцебскай вобласці, якія праверылі фінансавую і гаспадарчую дзейнасць Полацкага лясгаса. Рэвізія выявіла нямэтавае выкарыстанне бюджэтных сродкаў, прызначаных на вытворчыя патрэбы, нахабныя прыпіскі аб’ёмаў работ, фіктыўныя акты на высечку драўніны ды іншыя парушэнні.

Пералічыўшы дрэвы на лесасеках гаспадаркі, кантралёры заўважылі такія факты безгаспадарчасці, якія мяжуюць з крымінальным злачынствам.

На лесасецы Варонічскага лясніцтва, дзе праводзіла санітарную высечку замежнае прадпрыемства “Белкордфорэст”, рэальны выхад драўніны ўдвая перавысіў лічбу, указаную ў лесасечным білеце. А ў Ветрынскім лясніцтве замежнае прадпрыемства “Экастар” высекла і вывезла за мяжу ў некалькі разоў (!) больш драўніны, чым было пазначана ў дакументах.

На асобных участках драўніна, што адпускалася на карані, вывозілася так паспешліва, што яе фактычная колькасць нават не вызначалася... Нярэдкія тут і выпадкі, калі драўніна адпускалася нарыхтоўшчыкам без якіх-небудзь пісьмовых дагавораў, так бы мовіць, на вока і на павер, у аб’ёмах, якія значна перавышаюць установлены Міністэрствам лясной гаспадаркі 50-працэнтны ліміт.

Што ж прымушае лесагаспадарнікаў вынішчаць “зялёнага сябра” і гэтым нібыта рубіць той сук, на якім яны самі сядзяць? На думку кантралёраў, без хабару тут наўрад ці абышлося.

Відавочна, што ў пагоні за пераможнымі справаздачамі і ўласнай грашовай выгадай у выглядзе высокай зарплаты і не зробленых прэмій кіраўніцтва лясгаса вядзе курс на згубу полацкіх лясоў — бясцэннага нацыянальнага здабытку, ільвіная доля якога бязлітасна высякаецца і вывозіцца за мяжу — пераважна ў Расію...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

СІТУАЦЫЯ

Больш за трыццаць дзён галадае чарнобыльскі ліквідатар

Васіль Сіліверст дамагаецца прызнання прычыннай сувязі сваіх захворванняў і інваліднасці з удзелам у ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

У 1988 годзе афіцэра запасу з Калінкавіч Васіля Сіліверста на паўгода прызвалі ў Чарнобыль. Беларусь змагалася з наступствамі самай жудаснай аварыі XX стагоддзя. Свой абавязак перад радзімай Сіліверст выканаў. А праз некалькі гадоў у маладога мужчыны пачаліся праблемы са здароўем.

Сёння Васіль Сіліверст — інвалід II групы па агульных захворваннях. Даказаць прычынную сувязь свайго падарванага здароўя з працай у Чарнобылі ён не можа. І таму прыбягае да крайніх мер. У мінулым годзе Сіліверст абвясціў галадоўку. Яму паабяцалі паўторны разгляд ягонай справы на экспертным савеце, і ён спыніў галадоўку. Аднак станоўчага адказу ліквідатар не атрымаў. Тады ён даслаў лісты ў Міністэрства аховы здароўя, віцэ-прэм’еру Беларусі Уладзіміру Сямашку, звяртаўся ў суд. Але эпісталярны жанр у гэтай справе таксама не дапамог. У снежні 2005 года Сіліверст зноў распачаў галадоўку. Не сухую. Яна доўжыцца ўжо больш за трыццаць дзён і невядома, як адаб’ецца на здароўі ліквідатара. Акрамя іншых хвароб Васіль Мікалаевіч перанёс два інфаркты.

У Міністэрстве аховы здароўя і Міністэрстве па надзвычайных сітуацыях пра галадоўку Сіліверста ведаюць.

— *Гэты канфлікт цягнецца даўно,* — кажа начальнік аддзела медыцынскай абароны Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Сяргей Гусеў. — *Сіліверст галадаў у мінулым годзе. Яму тлумачылі, што гэта не метад вырашэння праблемы. Але...*

Мы неаднаразова прапанавалі яму дадатковае абследаванне ў любой медыцынскай установе краіны — можа выявіцца іншы дыягназ, што дазволіць лічыць яго інваліднасць залежнай ад працы ў Чарнобылі. Да гэтага часу такая сувязь Рэспубліканскім міжведамасным экспертным саветам, які тройчы разглядаў яго медкарту, не была ўстаноўлена.

Трэцяга студзеня мы атрымалі ліст ад Сіліверста і прынялі рашэнне зноў вынесці яго на разгляд экспертнага савета, пасяджэнне якога адбудзецца ў студзені. І яшчэ раз накіравалі яго медыцынскую карту ў Інстытут кардыялогіі.

Падобных спраў экспертны савет разглядае нямала. На жаль, прыходзіцца і адказваць ліквідатарам.

Дарэчы, ільготы, якімі карыстаюцца інваліды II групы па агульных захворваннях і інваліды-чарнобыльцы, розныя. Напрыклад, апошнія маюць значна большую пенсію. Акрамя таго, інваліды-чарнобыльцы бясплатна набываюць лекі і маюць права на атрыманне беспрацэнтнай пазыкі ў банку пры будаўніцтве жылля. Працуючы інвалід-чарнобылец падчас знаходжання на санаторна-курортным лячэнні атрымлівае бюлетэнь і фактычна мае два адпачынкі. Непаўналетнія дзеці інваліда-чарнобыльца бясплатна аздараўляюцца...

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

АМБИЦИИ

Кто поедет на «Евровидение»?

Представлять Беларусь в Афинах желают аж 60 человек. Среди них не только такие белорусские исполнители, как **Полина Смолова, Жанет, Гюнешь Абасова, Ирина Дорофеева, Александра Гайдук,** группа **"Лявоны"** и многие другие, но и полька **Малгожата Анджиевская**, российская певица **Просто Мария** и испанская группа **"Альтернатива"**.

10 февраля финалистам конкурсного отбора предстоит исполнить свои конкурсные композиции в прямом эфире Первого национального телеканала; тогда же по итогам голосования будут выбраны три победителя. Последний отборочный конкурс состоится *24 февраля*, когда жюри во главе с профессором **Михаилом Финбергом** выберет представителя Беларуси и его дублера.

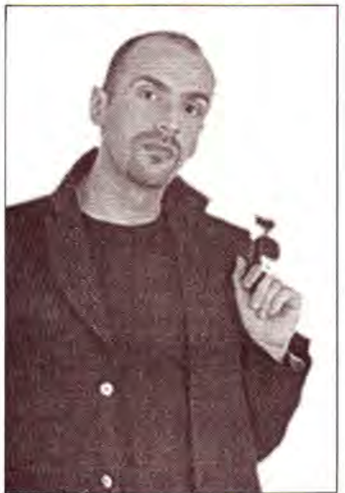
Организацией белорусского отборочного тура конкурса песни "Евровидение-2006" занимаются Белтелерадиокомпания и Министерство культуры.

Евелина КРУПЕНЬКИНА.

ЗАКУЛИСЬЕ

Без голоса

остался вокалист и композитор популярной группы "Атлантика" Алекс Дэвид.

В первую неделю после Нового года музыканты слишком много выступали. А Новый год и вовсе встречали на капоте автомобиля по дороге на очередной концерт. Возможно, именно холодное шампанское, выпитое на морозе, дало толчок болезни. *"По натуре я не очень болезненный человек, но и не морж,* — говорит Алекс Дэвид. — *Я долго не обращал внимания на легкое недомогание, много ездил, в конце концов меня просто свалило с ног и я лишился голоса".*

Врач, осмотревший музыканта, заявил, что если певец выдержит постельный режим и будет вовремя принимать лекарства, то все будет хорошо. Правда, в ближайшие пару недель петь солисту "Атлантики" противопоказано. Поэтому все январские выступления группы, а также запись новых песен перенесены на февраль.

Ядвига РУТКОВСКАЯ.

ЗА КУБАЧКАМ КАВЫ З МАРЫНАЙ КОКТЫШ

Паліна СМОЛАВА:

«Я раблю сябе сама...»

"Ну што цікавага табе можа сказаць гэтая 25-гадовая дзяўчына? — пыталіся ў мяне, калі я рыхтавалася да інтэрв'ю са спявачкай Палінай Смолавай. — Яна, напэўна, ні разважаць, ні распавядаць яшчэ не ўмее!"

З уласных назіранняў магу сказаць, што за словам у кішэню Паліна не лезе. На пытанні адказвае з той шчырасцю і прамалінейнасцю, якой падчас так нестае многім зоркам беларускай эстрады!

Паліна не баіцца выказваць СВАЁ меркаванне і паказацца такой, якая яна ёсць.

— Калі гаворка заходзіць пра спявачку Паліну Смолаву, некаторыя чамусьці раздражнёна крывяць нос: *"Фу, яна такая вульгарная, разбэшчаная, пагардлівая, у ёй няма чысціні, яна гатова на ўсё, каб быць зоркай, у яе наогул пік зорнай хваробы"*. Адны называюць Вас *"залатым голасам беларускай эстрады"*, а другія кажуць, што ёсць галасы значна лепшыя. Як Вы ставіцеся да такіх заўваг і наколькі яны, па-Вашаму, справядлівыя?

— Я не ведаю ніводнага чалавека, пра якога гаварылі б толькі прыемныя рэчы. Такога няма. І гэта нармальна. Адны ў захапленні ад мяне, другім я не падабаюся, а трэціх — раздражняю, таму што яны... падсвядома мне зайздросцяць, але баяцца нават сабе ў гэтым прызнацца. Зайздросцяць, бо за даволі кароткі час я столькі ўсяго паспела! Многія не верылі, што ў Беларусі можна амаль імгненна так узляцець, стаць вядомай...

А наконт вульгарнасці... Не думаю, што на сцэне я так выглядаю. У жыцці ў некаторых выпадках я магу быць яшчэ больш вульгарнай...

— А што Вы ўкладваеце ў гэтае паняцце?

— Ну, напрыклад, вульгарна, калі разам з чырвонымі батфортамі апранаюць кароткую зялёную спадніцу, з-пад якой выглядае белая споднняя бялізна. Але вульгарнасць можа быць не толькі знешняя, але і ўнутраная. Калі, скажам, чалавек гаворыць, не разумеючы пра што. Не выключаю, што тыя, хто называе мяне *вульгарнай*, проста не могуць дазволіць сабе выглядаць у жыцці так, як я выглядаю на сцэне, але падсвядома прагнуць гэтага. А можа, яны самі яшчэ больш вульгарныя, чым я?..

— Ну а наконт зорнай хваробы?

— На мой погляд, зорная хвароба здараецца ад недахопу выхавання. Мне бацькі заўсёды гаварылі: кім бы ні стала, павінна памятаць, што ты такі ж чалавек, як і ўсе астатнія. Мяне вучылі не зайздросціць: калі хочаш нечага — дасягні. Я дапамагаю тым, хто просіць мяне аб гэтым (сама ніколі не навязваюся). Мне здаецца, гэта даволі простыя ісціны... Да таго ж людзі залежаць ад свайго становішча ў грамадстве, ад статусу. Напрыклад, я не магу сёння скакаць на школьнай дыскатэцы і пры гэтым камфортна сябе адчуваць. Па-першае, мне гэта не цікава, а па-другое, я — зорка і павінна трымаць адпаведны ўзровень, марку.

— Ад вядомых людзей заўсёды чакаюць нейкіх учынкаў. У мінулым годзе Вы сталі *"Мінчанкай года"*. Не было жадання адмовіцца ад гэтага звання? Не няёмка было яго атрымоўваць? Напрыклад, той жа Расціслаў Янкоўскі стаў "Мінчанінам года" некалькі гадоў таму, аднак калі параўнаць ягоны ўнёсак у беларускую культуру і Ваш, то...

— Для мяне самой гэтае званне было самым сапраўдным сюрпрызам! Магчыма, у параўнанні з кімсьці я насамрэч зрабіла няшмат. Але і нямала. Ведаеце, я да сваіх перамог вельмі доўга ішла. Не два гады, як нехта думае, а ўсё жыццё. І для мяне яны вельмі важныя. Дый калі мне прысудзілі званне, чаму я павінна ад яго адмаўляцца? Недарэчна адхіляць шанцы, якія прадастаўляюцца ў жыцці. Можна згубіць час, а потым табе больш ніхто і нічога не прапануе...

— Пасля таго як летам мінулага года на начной дыскатэцы Вы таньчылі разам з Аляксандрам Рыгоравічам, пайшлі чуткі, што ён да Вас неабыякавы. І што нібыта Гран-пры на "Славянскім базары" Вам аддалі менавіта па жаданні кіраўніка дзяржавы... Ведаю, што Вас асабіста запрасілі і на навагодні вечар, які Лукашэнка ладзіў для вышэйшых службовых асоб...

— Па-першае, на той дыскатэцы прэзідэнт не толькі са мной таньчыў, але і з іншымі дзяўчатамі. А па-другое, Гран-пры я выйграла самастойна. Што тычыцца першага студзеня, то я не толькі танцавала з кіраўніком дзяржавы, але і сядзела разам з ім за адным сталом. За гэтым сталом былі таксама і гімнасткі, што занялі пераможныя месцы на прэстыжных спартыўных спаборніцтвах. Добра, калі побач з прэзідэнтам прыгожыя дзяўчыны, якія нешта зрабілі для краіны.

— Але ж Аляксандр Рыгоравіч — жанаты чалавек...

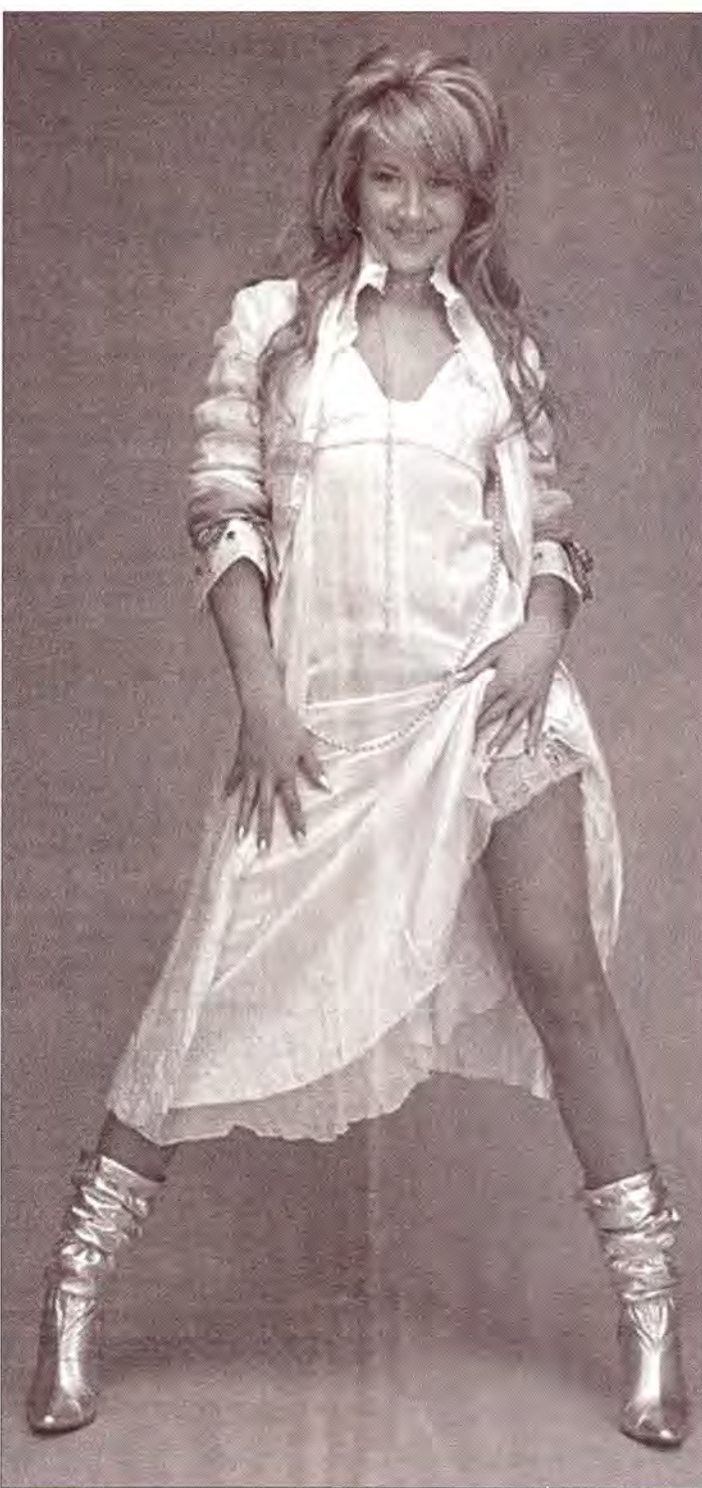
— Усе ведаюць, што ягоная жонка на падобных мерапрыемствах не прысутнічае. А калі прэзідэнта аб гэтым пытаюцца, ён жартам адказвае: маўляў, усе жанчыны Беларусі — мае жонкі. На мой погляд, ён прыемны мужчына, з ім цікава весці гаворку...

— Аднак пра Лукашэнку і іншае кажуць: мае дачыненне да знікнення вядомых палітыкаў...

— Я ў палітыку ніколі не лезла, не лезу і не буду лезці.

— Аляксандр Саладуха калісьці з гонарам распавядаў журналістам пра тое, як Аляксандр Рыгоравіч з акардэонам у руках спяваў у сябе на дачы знакаміты хіт "Чужая мілая"...

— Кіраўнік дзяржавы не толькі песні Саладухі ведае. Ён спявае і маю "П'яную вясну", і іншыя песні. Прычым не проста падпявае, а добра ведае ўсе словы! Гэта гаворыць пра тое, што ён цікавіцца, сочыць за творчасцю выканаўцаў. На памяць ведае амаль усе песні Абадзінскага — гэта ягоны любімы артыст. Увогуле, ён вельмі музыкальны чалавек. На навагодняй вечарыне ніхто з вышэйшых службовых асоб не спяваў і не таньчыў так актыўна, як ён.

— Паліна, а як Вы ставіцеся да таго, што некаторых беларускіх выканаўцаў ("Нейра Дзюбель", Лявон Вольскі, Зміцер Вайцюшкевіч) уключылі ў так званы "чорны спіс"? Негалосным загадам іх песні і кліпы забаронена пускаць у тэле- і радыёэфір...

— Гэта добрыя музыканты, у іх свой адметны стыль. Шкада, што з іх творчасцю знаёмыя няшмат людзей.

— Скажыце, а ў шоу-бізнесе прынята адзін аднаму дапамагаць, падстаўляць плячо? Райманд Паўлс нядаўна сказаў, што свет мастацтва не многім чысцей за палітыку...

— У адрозненне ад расійскага, у беларускім шоу-бізнесе яшчэ не ўсё так брыдка... Беларускія артысты сябруюць паміж сабой, а расійскія падчас нагаворваюць адзін на аднаго... Праўда, я нядаўна прыйшла на Беларускае тэлебачанне ў якасці вядучай і адразу адчула там такую варожую атмасферу, у параўнанні з якой наш шоу-бізнес — рай! Ды і не так у нас шмат зорак, каб сварыцца.

— Нядаўна Алеся Ярмоленка заўважыла: маўляў, крок нельга зрабіць, на сцэну палезлі сімпатычныя дзяўчыны ўсіх прафесій — ад сакратара да бухгалтара... Вас палохае канкурэнцыя?

— Не ўсіх тых, хто спявае, магу назваць сваімі калегамі. Напрыклад, я не адразу разабрала тэксты песень, якія спяваюць спартсменкі Вольга Барабаншчыкава і Наталля Пальчэўская. Але ніхто не можа забараніць ім выходзіць на сцэну. Яны хочуць спяваць і робяць гэта. У кожнага артыста ўласная ніша. Спявай свае песні, не зайздросці нікому, не капіруй іншых, працуй над сабой і цябе чакае поспех...

— Шмат размоў ходзіць пра Вашыя няпростыя адносіны са спявачкай Гюнеш Абасавай. Быццам бы пасля "Славянскага базару" Вы не з'яўляецеся на адных і тых жа тусоўках, пазбягаеце публічных сустрэч...

— З тымі, з кім у мяне склаліся нацягнутыя адносіны, я вырашаю толькі дзелавыя пытанні, і тады нацягнутасць сама сабой некуды знікае. Да Гюнеш я стаўляюся гэтаксама, як і да іншых артыстаў. Яна мне не сяброўка, не прыяцелька. Мы проста калегі, разам працуем у тэатры. Разумееце, пасля "Славянскага базару" адбыліся пэўныя рэчы, пасля якіх я перастала давяраць гэтаму чалавеку. Я прачытала некалькі артыкулаў з яе выказваннямі... Лічу, што падобныя праявы злосці, зайздрасці — гэта недахоп выхавання. Некаторыя людзі могуць справіцца з негатыўнымі пачуццямі, а некаторыя — не. Апошнім магу параіць толькі адно: вучыцца ніколі не позна. Колькі мы жывём, столькі і вучымся. Калі гэтага не зразумець, зайздрасць разбурыць арганізм. І душу.

— Вы канфліктны чалавек?

— Тэмпераментны і запальчывы. Таму спачатку думаю, а потым гавару, часта спыняю сябе літаральна на паўслове. Увогуле, я стараюся як мага менш рабіць дрэннага, каб яно потым не вярнулася. Яшчэ не люблю, калі мяне абгаворваюць.

— Значыць, на крытыку балюча рэагуеце?

— Вельмі! Я спрабую яе ўспрымаць, хаця не люблю, калі мне кажуць нешта дрэннае ў той момант, калі я не хачу і не прашу гэтага.

— У мінулым годзе Вы хацелі прадстаўляць Беларусь на "Еўрабачанні" і сталі пераможцам глядацкага галасавання нацыянальнага этапу конкурсу, аднак па рашэнні журы ва Украіну паехала Анжаліка Агурбаш. Скажыце шчыра: крыўда засталася?

— Яна была ў першыя дні. А потым я зразумела, што ўсё, што ні робіцца, — да лепшага. У гэтым годзе я таксама буду спрабаваць паехаць ад Беларусі на "Еўрабачанне". Калі не атрымаецца зноў... Магчыма, Боженька проста беражэ мяне ад таго, што там можна адбыцца, і таму вышэйшыя сілы адварочваюць мяне ад гэтай дарогі...

— Дарэчы, аб дарогах. Неаднойчы чула такое меркаванне: трэба выдаліць з эфіру ўсю "старызну" — "Сяброў", "Песняроў" і ўсіх тых, хто ўжо ледзь не стагоддзе на эстрадзе, — і даць дарогу маладым смолавым...

— На мой погляд, усё, што сёння ёсць на эстрадзе, мае права на жыццё. Ну як выдаліць "Сяброў", "Песняроў", Паплаўскую з Ціхановічам? У кожным з іх ёсць свая чароўнасць, свой магнетызм, у выніку — свае прыхільнікі. Калі застанецца адна моладзь, усім будзе млосна і моташна.

— Цікава, а якой Вы бачыце сваю будучыню?

— Я не жадаю быць спявачкай, якая выходзіла на сцэну толькі год-два-тры... Хачу працаваць, хачу развівацца, хачу, каб былі новыя песні, кампазітары, каб беларускі шоу-бізнес развіваўся.

— Вы гаворыце пра беларускі шоу-бізнес, аднак у Вас вельмі мала песень на мове. Можа, Вы, як і "народны артыст" Руслан Аляхно, лічыце, што *"на беларускай мове размаўляюць толькі старэнькія дзядулькі і бабулькі ў вёсках"*?

— Я вельмі люблю беларускую мову! І размаўляю на ёй. Мару, каб мае дзеці хадзілі толькі ў беларускамоўную школу. І зраблю ўсё, каб гэта было так.

— А Вы ведаеце, што сёння беларускамоўныя школы ў тым жа Мінску можна пералічыць па пальцах?

— Спадзяюся, іх будзе больш.

— Шмат хто сцвярджае, што на Беларусі няма шоу-бізнесу...

— Ёсць!

— ...Што артысту тут немагчыма зрабіць добрую кар'еру...

— Так лічаць толькі слабыя людзі.

— ...Што няма людзей, якія здольныя ўкладаць грошы ў раскрутку зорак...

— Магчыма. Бо ў нас не зусім гэта акупляецца, але я заўсёды сама сябе фінансую. Няпраўда, што ў мяне тата-мільянер, альбо палюбоўнік-алігарх. У маёй сям'і — дастатак крыху вышэй за сярэдні. Мой бацька заўсёды працаваў у трохчатырох месцах, каб мы з матуляй ні ў чым сабе не адмаўлялі. Свае першыя ганарары я траціла на тое, каб набыць нейкі касцюм, зрабіць укладку. Зараз я добра зарабляю сама, але, у адрозненне ад іншых, я і ўкладваю гэтыя грошы ў сябе. А тыя, хто кажа, што тут немагчыма працаваць... Яны яшчэ не былі ў Маскве!

— А Вам хочацца пакарыць Расію? Спяваць не ў "Сярэбраным", а ў "Залатым грамафоне"?

— Канешне. Хачу паспрабаваць свае сілы ў конкурсе "Новая хваля" — гэта шанц, што мяне заўважаць у Маскве.

— У Расіі чамусьці лічыцца, што большасць сучасных спявачак — дурныя як боты. Як правіла, для іх галоўнае засвяціцца на экране, выканаць песню-аднадзёнку...

— Розныя спявачкі ёсць, але я лічу, што неразумных жанчын не бывае. Магчыма, нехта прыгожа думае, але не можа выказаць свае пачуцці. Усялякае здараецца...

— А можа здарыцца так, што Паліна Смолава завядзе раман з кампазітарам ці рэжысёрам, каб атрымаць, скажам, добрую песню ці кліп?

— На маю думку, секс — гэта не зусім правільны пачатак кар'еры. Тым больш у мяне хапае грошай, каб набыць сабе песню...

— Пасля святаў многія Вашы калегі з гонарам распавядалі пра тое, колькі канцэртаў паспелі даць за навагоднюю ноч. Аднак ніхто нават і намёкам не сказаў пра свае ганарары. Ад чаго залежыць цана артыста?

— Звычайна кожны называе сваю суму ганарару. У нас з дырэктарам такая палітыка: мы ўкладваем пэўныя грошы ў песню, касцюмы і, натуральна, спрабуем іх кампенсаваць і крыху зарабіць. А цана артыста перш за ўсё залежыць ад яго самога. Ад таго, як ён выглядае, як апрануты, як сябе паводзіць, якія песні спявае. Нават ад таго, наколькі ён цікавы чалавек.

— Можна сказаць, што Смолава — адна з самых дарагіх спявачак Беларусі?

— Напэўна, так...

— Нядаўна ў інтэрв'ю "Московскому комсомольцу" артысты "Хору Турэцкага" шчыра расказалі, што ім перад выступленнем неабходна добра выспацца і што за суткі перад канцэртам яны стараюцца не займацца сексам. Каб захаваць лібіда. У Вас ёсць нейкія падобныя прыбамбасы?

— Я не абмяжоўваю сябе ні ў чым. А мужчынам, якія займаюцца акадэмічным вакалам, перад канцэртам сапраўды рэкамендуецца ўстрымацца ад сексу.

— У кожнай сапраўднай зоркі павінен быць хоць адзін звар'яцелы фанат...

— Прыхільнікаў у мяне шмат. Нехта са мной фатаграфуецца, нехта просіць аўтограф. Але адзін з іх вельмі настойлівы. Ён лічыць, што ўсе мае песні напісаны толькі для яго, закідвае маю электронную скрыню рознымі паведамленнямі, у сваіх лістах забараняе мне апранаць адкрытыя сукенкі, гаворыць, што мы павінны выхаваць з ім сына Аляксандра і ўнука Яраслава, апошнім часам перайшоў на пагрозы... Гэты чалавек мяне палохае, таму ім ужо займаюцца праваахоўныя органы...

— Жудасная гісторыя! Давайце лепш пра прыемнае... У мінулым годзе Вы казалі, што вось-вось адбудзецца Ваша вяселле...

— Пакуль не хапае часу.

— Ваш каханы прызнаўся, што хоча мець траіх дзяцей...

— І я таксама! Вельмі люблю дзяцей. Праўда, я хачу спачатку замацаваць сваю кар'еру, а потым стаць маці.

— Аднойчы Вы ўжо былі замужам. Чаму распаўся шлюб?

— Таму што мы былі маладыя. На мой погляд, жанчына падрыхтаваная да сямейнага жыцця ў любым узросце, а мужчына... Спачатку ён павінен знайсці сябе ў працы, у жыцці, у грамадстве, вельмі добра пагуляць, атрымаць асалоду ад жыцця, каб потым з усім задавальненнем зразумець і адчуць сваю жанчыну. Толькі тады ён будзе берагчы і шанаваць яе, наколькі гэта магчыма. З першым мужам мы часта сварыліся, у нас не было ўзаемаразумення, павагі адзін да аднаго. Таму мы вырашылі не марнаваць час, здароўе і нервы, а разысціся. Некаторы час пасля разводу мы працавалі разам, а пасля я зразумела, што трэба сыходзіць назаўсёды. Раней ён вельмі раўніва глядзеў на мае крокі да папулярнасці, не падтрымліваў мяне ў маіх пачынаннях. Я лічу, што мы абодва вінаватыя. Паспяшаліся, не падумалі. Я выйшла замуж у 20 гадоў, наш шлюб доўжыўся два з паловай гады. Расставанне для мяне было вельмі балючым. Незалежна ад таго, любіш, ненавідзіш, гатовы забіць — расставанне заўсёды балюча. Бо гэта пэўны кавалак твайго жыцця... Але разбітай чашы не склеіш. А калі і склеіш, існуе верагоднасць таго, што яна зноў разваліцца... Я такі чалавек, што калі нешта зрабіла, то заўсёды буду памятаць аб гэтым. Усё магу дараваць, але многія рэчы проста не магу забыць...

— Нехта заўважыў: *"Паліна Смолава заўсёды прыходзіць у рэстаран з уяўнай каронай Міс Гламур на галаве. І на публіцы трымаецца больш упэўнена за іншых"*. Адкуль у Вас такая ўпэўненасць у сабе?

— Я раблю ўсё для таго, каб быць упэўненай.

Не плачу, што ў мяне з'явіліся лішнія кілаграмы, а іду ў спартыўную залу і займаюся там дзве гадзіны. Потым — на масаж і іншыя працэдуры. У мяне прыгожае цела, я сачу за ім, і таму — упэўнена ў сабе.

Я не проста памыю галаву, а пайду да свайго цырульніка, зраблю прыгожую прычоску і... я зноў упэўнена ў сабе!

Нейкія свае недахопы схаваю, а прывабнасці, наадварот, прадэманструю. Апрану прыгожую сукенку — і я ўпэўнена.

Я раблю сябе сама...

ЗНАЙ НАШИХ!

Мэтр с кепкой

*Артист из Беларуси **Серега** не только разрабатывает дизайн головных уборов, но и осваивает выпуск украшений из драгоценных камней. Об этом он рассказал в интервью российской прессе. Вот некоторые выдержки из этой беседы.*

Золотой «Бумер»

— Расскажи о своих привычках, какой ты по характеру. Такой же боевой, как на сцене и в клипах?

— У меня очень сложный характер. Любая мелочь может вывести из себя. Если меня кто-то узнал на улице и отнесся без должного уважения, меня это раздражает. Бывали случаи, когда люди смотрели на меня с таким выражением лица, как будто у них последняя стадия базедовой болезни, показывали пальцем и на всю улицу орали: "О, Серега!" Хотелось чем-то тяжелым кинуть...

— Но ты ограничивался лишь матерными ругательствами?

— Я перестал ругаться матом около двух с половиной лет назад. Вы можете спросить любого человека из моего окружения — от меня мата никто не слышал.

— Признайся, где тебе работать комфортнее: в Беларуси или в России?

— Там, откуда я родом, шоу-бизнеса вообще нет. Если мы говорим о российском шоубизе... Мне кажется, он, как бы это сказать... сермяжный. Как и сама Россия. Есть правила и законы, но они не работают. Делаешь что-то, а все равно по-другому получается. Короче, дикий Восток...

«Одеваюсь дорого, но бесплатно...»

— Расскажи, чем еще, кроме музыки, занимаешься?

— Так получилось, что, кроме артиста Сереги, я еще и продюсер Серега, сам себе инвестор, композитор и так далее. Времени чем-то еще заниматься нет. Раньше вот занимался дизайном.

— И что же ты "дизайнерил"?

— Делал кепки. Для себя. Конечно, я ничего не чертил и не рисовал — я объяснял помощникам на пальцах, потому что у меня с рисованием так же, как у Остапа Бендера. Так я создал гламурные кепки. Из меха. Сейчас у меня кепка-фаворит — из черной ангоры, похожая на бейсболку. Главная цель кепки — борьба за внимание...

— Теперь понятно, почему ты кепки почти не снимаешь...

— Ага, и все думают: может, он лысый или некрасивый без кепки?.. У каждого человека своя фишка: у Николаева усы, которые он не сбривает, у Сереги — кепка. Кроме того, кепка мне помогает быть незаметным. Чтобы затеряться в толпе, мне достаточно ее снять. И люди начинают сомневаться: а Серега ли это? Чем-то похож, а вроде и нет. А с одеждой в целом мне сейчас проще: я в России являюсь лицом гламурной американской марки. Это ведущая марка в хип-хопе, поэтому одеваюсь я дорого, но бесплатно.

«Мое достоинство больше, чем на фото...»

— Расскажи, с кем из российских артистов нашел общий язык?

— Да со всеми. Когда на концертах встречаемся, всегда здороваемся и руки пожимаем. Хотя ситуацию, конечно, осложняет то, что я рэпер, а рэперы у нас в стране (сейчас я говорю о России, потому что провожу здесь львиную долю времени) стоят особняком. Мне надо еще доказать, что со мной можно нормально общаться. Кроме того, чтобы дружить с российскими звездами, надо в России родиться. А поскольку я, как говорится, из грязи в князи попал, мне сложнее. Но вообще отношения хорошие со всеми. Мне даже Лев Лещенко жмет руку. И София Ротару всегда выражает респект.

— Слышала историю, что ты отказался поехать на премию МУЗ-ТВ, потому что обиделся на сюжет, в котором сказали, будто ты снялся в порнофильме.

— Я не готов подтвердить, что не поехал получать премию именно из-за этого. Но сплетня такая действительно прошла. Поскольку я в порно не снимался, мне было немножко неловко перед моими зрителями. Но самое обидное оказалось в Интернете. Они к этой новости присобачили изображение эрегированного мужского достоинства. Когда я увидел размер этого причиндала, я вообще обиделся: зачем они взяли фотографию такого маленького? Мой гораздо больше, и все об этом знают. *(Серега улыбается.)*

— Еще слышала, будто ты дружишь с Лукашенко...

— Это тоже из разряда слухов. Поговаривали, что Лукашенко подарил мне черный "Бумер". Но я его купил за свои кровные. По этому поводу в Беларуси даже анекдот ходит: после того, как Серега спел про черный "Бумер" и Лукашенко подарил ему машину, известный белорусский певец Кирилл Слука написал песню "Четырехкомнатная квартира в центре Минска".

Прибамбасы топ-жизни

— Кстати, твоя популярность позволила тебе уже заработать на виллу за городом и домик в Париже?

— Я вот сколько ни читал интервью других артистов, никто из них честно не говорит о размере своих доходов. Но я скажу честно: я действительно являюсь топ-артистом. Я зарабатываю на уровне "топ" и могу жить "топ"...

— На что же ты тратишь эти большие деньги?

— Финансирую свое продвижение. Если надо снять клип, я беру деньги у себя. Сейчас начал выпускать драгоценности. Если посмотрите выступления повнимательнее — я хожу всегда с массивной золотой цепью с камушками. Это же все мне никто не дарит.

Ульяна КАЛАШНИКОВА.
Фото Сергея ЧЕРВЯКОВА.

ПА-ЗА ТАКТАМ

Аляксандр КУЛЛІНКОВІЧ: «Апошнім часам я шмат размаўляю з прэзідэнтам...»

Днямі ў Мінску адбыўся паўпадпольны канцэрт групы "Нейра Дзюбель". У бліжэйшы час у адным са сталічных клубаў чакаецца выступ "N.R.M".

Нагадаем, што негалосная забарона на арганізацыю канцэртаў і выступленне шэрагу папулярных беларускіх музыкаў (у тым ліку і "Нейра Дзюбеля") пачалася пасля іх выступлення на плошчы Бангалор падчас мітынгу, арганізаванага дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў. Акцыя, дазволеная гарадскімі ўладамі, прайшла 21 ліпеня пазамінулага года пад лозунгамі *"Не — трэцяму тэрміну!"*, *"Свабода Марынічу!"* і іншымі. Але з тых часоў адміністрацыі канцэртных залаў, спасылаючыся на загад зверху, закрылі свае дзверы для музыкаў, што спявалі на плошчы. Хаця былі часы, калі кліпы таго ж "Нейра Дзюбеля" з задавальненнем круціла БТ.

Сёння даведацца пра выступленні тых, хто трапіў у так званы "чорны спіс", даволі няпроста. Інфармацыя пра канцэрт распаўсюджваецца праз электронную пошту і *SMS*-паведамленні, а месца выступлення называецца толькі пры асабістай сустрэчы. Нягледзячы на такія складанасці, напрыклад, на канцэрт "Нейра Дзюбеля" прыйшло больш за сто чалавек. Праўда, лідэр гурта **Аляксандр Куллінковіч** не задаволены апошнім канцэртам.

"З аднаго боку, прыемна, што людзі прыйшлі на канцэрт па тэлефонных запрашэннях, а з другога — гэта даволі зневажальна, — гаворыць спявак. — *І я не лічу гэты канцэрт падпольным — так яго чамусьці назвалі арганізатары.*

Шчыра кажучы, не разумею, навошта камусьці трэба было пераўтвараць адносна апалітычныя групы і публіку, якой было напляваць на ўладу і не на ўладу, у нейкіх апазіцыянераў? Гэта маразм! Навошта паўсюль шукаць ворагаў, калі працей знайсці сяброў? Мы ж нікога не звалі на барыкады, а проста выказвалі свой пункт гледжання...

Мы некалькі разоў спрабавалі атрымаць гастрольнае пасведчанне, але нам яго не далі. Магчыма, я пацiху вар'яцею, аднак апошнім часам я шмат размаўляю з прэзідэнтам, як быццам бы ён мне прызначыў аўдыенцыю... Насамрэч я з вялікім задавальненнем сустрэўся б з Аляксандрам Рыгоравічам. А што рабіць — дрэнны ці добры, ён пакуль што кіраўнік дзяржавы, чалавек, які ўсё вырашае. Я хацеў напісаць яму ліст, аднак калегі адгаварылі мяне ад гэтага кроку. Мне многія кажуць: "Адбудуцца прэзідэнцкія выбары, Лукашэнка застанецца прэзідэнтам і гайкі адпусціць". Я ў гэта не веру. Калі вельмі моцна закручваеш гайкі ў нейкім механізме і ён пры гэтым плаўненька працуе, які сэнс ізноў туды лезці? А механізм, як мы бачым, добра працуе. Цудоўная група "Тяни-Толкай" спявае песню пра "Три тысячи шагов", па расійскім узоры здымаюцца навагоднія агенькі... Дык навошта гайкі адкручваць?.."

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Валянцін БЯЛЬКЕВІЧ:

«Зборная Беларусі — чэмпіён свету... па таварыскіх гульнях»

Нядаўна адзін з лепшых футбалістаў у гісторыі суверэннай Беларусі, паўабаронца нацыянальнай зборнай нашай краіны Валянцін Бялькевіч даў інтэрв'ю сайту фан-клуба кіеўскага "Дынама". Прапануем чытачам "Народнай волі" самыя цікавыя ўрыўкі гэтай размовы.

— Валянцін, як твае родныя і блізкія аднесліся да пераходу ў кіеўскае "Дынама"? І як ты ўвогуле трапіў у каманду?

— У маі 1996 года закончыўся чэмпіянат Беларусі. У мяне кантракт падыходзіў да канца. Мне паступіў шэраг прапаноў. Узрост у мяне быў пераходны, а мінскае "Дынама" асаблівых дасягненняў не мела, і, каб папоўніць клубны бюджэт, вырашылі прадаць шэраг вядучых футбалістаў.

Мне патэлефанавалі амаль з усіх маскоўскіх каманд. Патэлефанаваў таксама Рыгор Міхайлавіч Суркіс (прэзідэнт кіеўскага "Дынама" — **Рэд.**). Ён параіў не спяшацца, усё абдумаць... Я тыдзень думаў і схіліўся да таго, што кіеўскае "Дынама" будзе лепшым варыянтам. А як аднесліся да гэтага мае родныя? Свой першы кантракт я заключыў у 18 гадоў, ужо тады я сам сябе забяспечваў. Маці сказала: "Жыццё тваё — табе вырашаць".

— Ці раіўся ты з кім-небудзь?

— Не, за сябе я рашэнні прымаю сам. Прыслухоўваюся да чужога меркавання, але вырашаю сам.

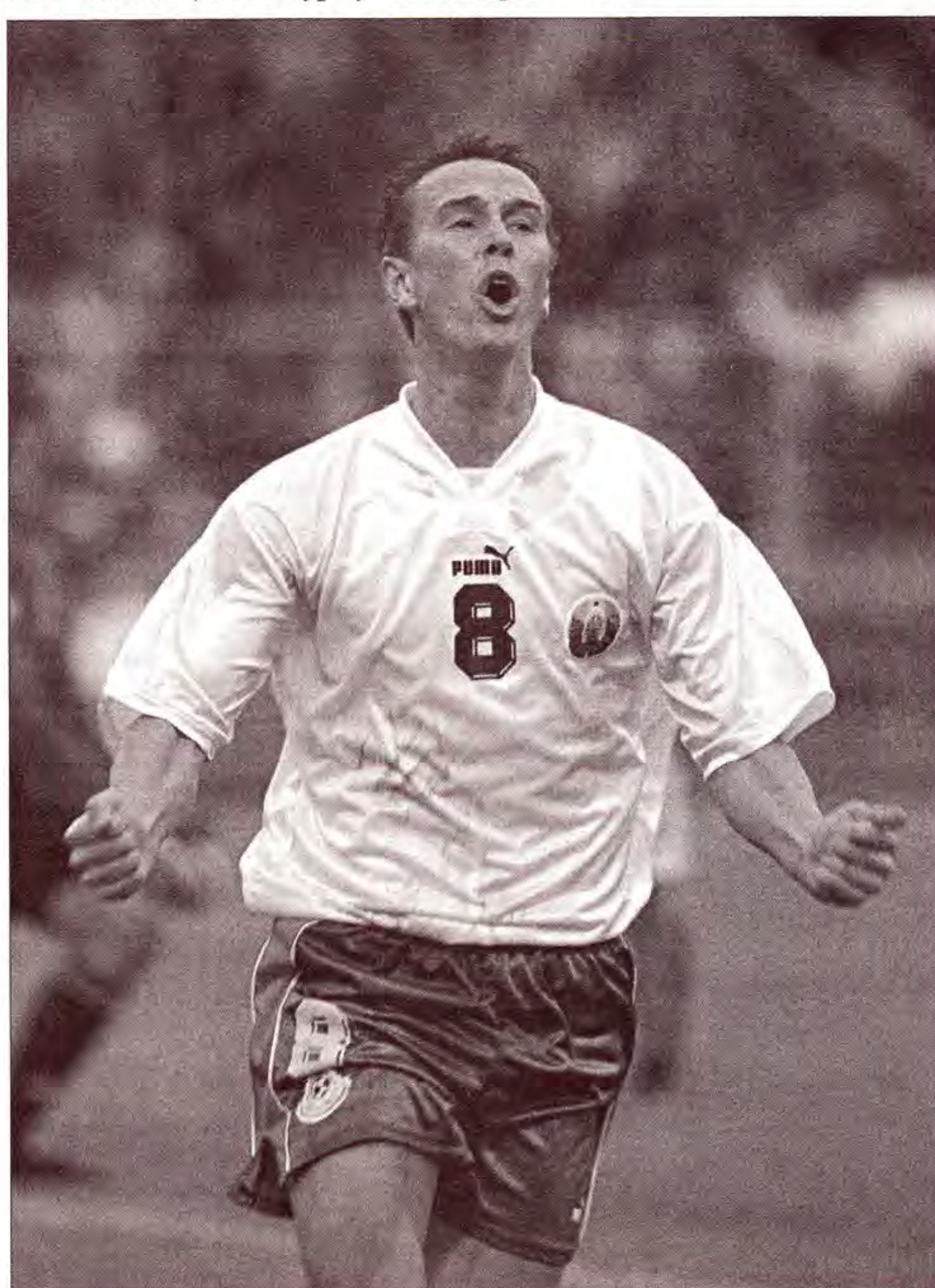
— Валянцін, скажыце, Вы не шкадуеце аб гадах, праведзеных у "Дынама"? Ці не ўзнікала жадання паспрабаваць свае сілы ў адным з вядучых еўрапейскіх чэмпіянатаў?

— Паспрабаваць заўжды хацелася, але трэба рэальна глядзець на рэчы. Мы гуляем у Лізе чэмпіёнаў, у камандзе я на вядучых ролях. Калі б пераязджаў, то ва ўзросце да 28 гадоў. Хоць і былі прапановы, але я ўжо нікуды не хацеў пераходзіць. Гэта ж не 22—23 гады, калі ты можаш спрабаваць, а калі не складзецца — вяртацца назад. У Кіеве мяне ўсё задавальняе: каманда, атмасфера, горад, балельшчыкі. Дарэчы, пасля завяршэння кар'еры застануся жыць у Кіеве.

— Па меркаванні беларускіх журналістаў, сёння тройка лепшых футбалістаў Беларусі выглядае так: Глеб, Коўба, Кутузаў. Цікава было б пачуць Ваша меркаванне аб перспектывах гэтых футбалістаў.

— Спачатку пра галасаванне... Добра было б задумацца, хто і як галасуе. На мой погляд, выбар крыху няправільны. Не ў сэнсе персаналій, а ў самім прынцыпе галасавання. Я гэта заўжды казаў. 50 трэнераў! Адкуль? 16 капітанаў каманд — гэта зразумела. Няхай яшчэ 285 суддзяў, таксама зразумела. Але 116 журналістаў!? А газет у нас колькі спартыўных у Беларусі? Ды і неспартыўных... Ну 20, хай 30. Адкуль 116 журналістаў? Я маю на ўвазе, што ў галасаванні прымаюць удзел далёкія ад футбола людзі.

— А наконт тройкі футбалістаў скажу наступнае. Згодны, што адзін з самых моцных — Глеб. "Арсенал" проста так футбалістаў не купляе. Глеб — будучыня беларускага футбола. Коўбу я дрэнна ведаю. Ён там шмат часу не гуляў, пераязджаў. Тое, што яго назвалі адным з лепшых, для мяне — навіна. Я назваў бы другім Кутузава. Ён таксама будучыня беларускага футбола.

— Вы прынялі рашэнне больш не выступаць за зборную Беларусі. Чаго, на Ваш погляд, не хапае нацыянальнай зборнай для паспяховага выступлення, каб быць на вядучых ролях, хаця б у адборачнай падгрупе?

— Перамог не хапае (*смяецца*. — **Рэд.**). Можа, не шанцуе. Па меркаванні спецыялістаў, мы нядрэнна гуляем, але чагосьці нам не хапае. Як футбалісту мне цяжка сказаць. Гэта павінен трэнер разбірацца.

— Вось кажуць, што Бялькевіч не хоча гуляць за зборную. Я прыязджаю і гуляю, як магу. Я не дзялю гульні — тая за зборную, гэтая за "Дынама". Я заўжды гуляю з поўнай самааддачай. Чамусьці, калі мы прайграем адборачны матч, — вінаваты Бялькевіч і Глеб. Адзін — з Кіева, другі — са "Штутгарта". Дык на полі 11 футбалістаў!

— Я не магу сказаць, чаго не хапае. Я — футбаліст. Што мне трэнер гаворыць, тое я і раблю. А трэнер ацэньвае, дрэнна гэта ці добра. А за зборную больш гуляць не буду, таму што калі распачнецца чарговы адборачны цыкл, мне будзе 34 гады. Гуляць я яшчэ магу, сіл дастаткова. Вось толькі выступаць на некалькіх франтах адразу... Я аддаў зборнай больш за дзесяць гадоў. Пара саступаць дарогу маладым. У нас ёсць цудоўная моладзь, да таго ж наша зборная — чэмпіён свету па таварыскіх гульнях (*смяецца*. — **Рэд.**).

БЛІЦ:

— Як Вы ставіцеся да жаночага футбола?

— Раз-пораз гляджу з усмешкай на тое, як жанчыны забіваюць, а ў мужчын не атрымліваецца. Дарэчы, у жаночай зборнай Беларусі гуляе Алена Бялькевіч. Але мы не сваякі.

— Ці сняцца Вам футбольныя сны?

— Некалькі разоў сніліся дакладна.

— Ці ёсць у Вас футбольная мара, якую не ўдалося ажыццявіць?

— Я не згуляў і ўжо не згуляю на чэмпіянаце свету.

— Колькі пакояў у Вашай кватэры?

— Тры, магчыма, сціпла, але мне хапае.

— Ці ёсць у Вас аўто?

— Так, "Мерседэс".

— Ці любіце Вы насіць гальштук?

— Не. Касцюмы апранаю рэдка, у асноўным на ўсялякія ўрачыстасці.

— Як Вы ставіцеся да крытыкі?

— Мой дэвіз: "Сабака брэша — караван ідзе".

ЗДАРЭННЕ

Егер паранены пры спробе затрымання браканьераў

У Ляхавіцкім раёне пры спробе затрымання браканьераў атрымаў агнястрэльнае раненне 22-гадовы егер Навасёлкаўскага лясніцтва.

Як паведамілі ў аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС аблвыканкама, егер падчас абходу лясніцтва разам з двума калегамі выявіў чатырох браканьераў, якія спрабавалі збегчы. Падчас праследу адзін з браканьераў стрэліў з паляўнічай стрэльбы — у выніку егер атрымаў агнястрэльнае раненне шротам. На тэрыторыі Ляхавіцкага, Івацэвіцкага і Ганцавіцкага раёнаў быў уведзены план "Сірэна". У выніку праведзеных мерапрыемстваў следча-аператыўнай групай у вёсцы Навасёлкі Ляхавіцкага раёна, па месцы жыхарства, быў затрыманы 55-гадовы вясковец. У ім пацярпелы апазнаў мужчыну, які ў яго страляў. Таксама былі затрыманы яшчэ два "паляўнічыя" — 45 і 35 гадоў, якія цяпер змешчаны ў ізалятар часовага ўтрымання.

Пракуратурай Ляхавіцкага раёна распачата крымінальная справа па частцы 1 артыкула 14 (замах на злачынства) і частцы 2 артыкула 139 (забойства) Крымінальнага кодэкса. Егер накіраваны на лячэнне ў райбальніцу.

Ларыса ШЫГАНАВА.

ШАШКІ

Бліц-47

Перад вамі заданні бліцконкурсу-47:

№1. Белыя: b6, c7, d6, e7, f2 (5). **Чорныя:** a5, d2, d4, f4, f8, g5, g7 (7).

№2. Белыя: b6, c5, c7, d6, e1, e7 (6). **Чорныя:** a5, c3, d2, f8, g5, g7 (6).

№3. Белыя: b6, c7, d6, e7, h4 (5). **Чорныя:** a5, c3, d2, d4, f8, g7, h6 (7).

№4. Белыя: a1, b6, c7, d6, e3, f2 (6). **Чорныя:** a5, b2, b4, c3, g7, h2 (6).

№5. Белыя: b6, c7, d6, e7, g3 (5). **Чорныя:** a5, b2, b4, c3, e3, f8, g7 (7).

№6. Белыя (Л. Жыхар): c1, c3, c5, d2, d4, e1, f2, g1, h2 (9). **Чорныя** (А. Бахонка): a5, a7, b6, c7, e7, f8, g5, g7, h8 (9). Партыя згуляна ў першай лізе завочнага чэмпіянату Беларусі (БПЛ-37).

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць. Пераможцу чакае прыз кандыдата ў майстры спорту Леаніда ЖЫХАРА (г.п. Крывічы Мядзельскага раёна) — "Мой часопіс" П. Шклудава за 2002 год.

Тэрмін для адказаў — традыцыйныя два тыдні. Чакаем іх па адрасе: **220030, Мінск. вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шашкі".**

Розныя спаборніцтвы

У Ленінскім раёне г. Мінска прайшло першынство клуба "Ладдзя" па шашках-64. Прызавыя месцы занялі В. Анішчук, наш актыўны канкурсант В.Касцян і В.Тарасевіч. А першакласны рашальнік нашых заданняў Анатоль Пярхальскі не прайграў ніводнай партыі ў турніры свайго роднага аўтапарка г. Глыбокае. Яшчэ адзін карэспандэнт рубрыкі "Шашкі" "Народнай волі" Павел Каролік стаў пераможцам турніру ў Гомелі. Яго галоўнымі канкурэнтамі былі кандыдаты ў майстры спорту Васіль Жгельскі і Павел Шурыкаў. Па шашках-100 лепш за ўсіх выступілі майстры Андрэй Толчыкаў, Рыгор Кулагін і Вячаслаў Фейгін.

Пазнаёмцеся з павучальным фрагментам партыі:

Белыя (П. Каролік): b2, c3, d2, d4, e3, f2, f4, g1 (8). **Чорныя** (Ю. Ком): a5, b8, c7, d6, d8, g7, h4, h6 (8). 1. fg3 2. fe5 3. e:g5 4. g:g5 і "кукуеўская штучка" развалілася.

Гульня з камп'ютэрам

Наша чытачка з Вілейкі Аляксандра КАМІНСКАЯ даслала заканчэнне, у якім знайшла нічыю ў гульні з камп'ютэрам — і даволі практычную:

Белыя: a5, e1, h2, дамка a1 (4). **Чорныя:** f4, g3, дамка c5 (3).

Прыводзім найбольш дакладныя хады за белых і чорных: 1. ab2 ca7 2. bc3 ac5 3. cd2 ca7 4. d:h6 ab8 5. h:f4 b:h2! 6. hg7 hg1 7. ed2 gc5 8. dc3 ca7 9. ge5 ac5 10. eh2 cg1 11. hb8 ga7 12. bf4 ac5 13. fh2 cg1 14. hg3 ge3 15. gh2 eg1!=. Памылкова 15 ... ec5 16. hg1x (гл. д. 61 "Курсу шашачных заканчэнняў" У. Маламеда і Ю. Барскага.

Шашачныя электронныя праграмы дапамагаюць А. Камінскай рыхтавацца да спаборніцтваў: зараз яна ўдзельнічае ў чэмпіянаце Беларусі па завочных шашках — у турніры БТР-40.

Супаставім рашэнні

Праверце, калі ласка, рашэнні раней змешчаных пазіцый.

"Спаборнічалі калектывы". Міні-конкурс-46 (Д. Камчыцкі): 1. dc5 b:f6 2. fe5 3. e:a3 ab6 4. ab4 hg5 5. fg3 6. g:e3 gh4 7. ef4x. Апазіцыя 2 на 2. Па-за конкурсам (М.Грушэўскі): g5, c7, d8, d6, a3x.

Першымі адказы прыслалі: Дзмітрый Камчыцкі (Магілёў), Марыя Лічко і яе ўнук Уладзімір Дубатоўка (вёска Возера Уздзенскага раёна), Уладзімір Сапяжынскі (Рагачоў), Пётр Шклудаў (Навапалацк), Анатоль Пярхальскі (Глыбокае), Леанід Жыхар (г.п. Крывічы Мядзельскага р-на), Часлаў Сінкевіч і Іван Працук (Паставы), Генадзь Логвінаў і Павел Каролік (Гомель), Мікалай Гардзіеўскі (Гродна), Мікалай Клязовіч (Жодзіна), Анатоль Чумакоў (Светлагорск), Уладзімір Сергіеня (п/а Войкава Уздзенскага р-на), Аляксандр Янчук і яго вучні Міхаіл Жук, Валерый Жук, Мікіта Кузьмін і Дзіяна Шаўчук (Камянец), Аляксандра Камінская (Вілейка), Аляксандр і Ігар Ашыхміны, Уладзімір Ціханаў (п/а Рудаўка Нясвіжскага р-на), Віктар Талкачоў (в. Уздзевічы Клімавіцкага р-на), Васіль Дзялендзік (Бабруйск), Вільям Астрынскі, Васіль Касцян, Альберт Нікіфараў, Аляксандр Сняжкоў і Сцяпан Супрунюк (Мінск) і іншыя.

Задачы лаўрэата

Мы раней паведамлялі аб выніках 16-га Рэспубліканскага конкурсу па шашачнай кампазіцыі. Сёння разгледзьце задачы лаўрэата конкурсу гросмайстра Леаніда ВІТОШКІНА з Гомеля, якім галоўны суддзя спаборніцтваў даў наступныя характарыстыкі і ацэнкі:

1.Белыя: a1, b4, b6, g1, дамкі a5, c1, c5, d8, e3 (9). **Чорныя:** a3, a7, h2, h8 (4). Эканамічная канструкцыя на "вялікае заданне", упершыню простая чорных a3 сама "кідаецца" ў бой, што з'яўляецца знаходкай, рэдкі прыём у галоўным варыянце і дакладная гульня ва ўсіх разгалінаваннях (6,5 ачка па змесце): dg5 (g7) h6 (f6 A) hg5, ab2, cd2, cd4, b2, ab6!, e3#. A (b2) a3, eg5 ac1, c5-e3, ab2. Далей ідзе "вугал Бярэзнягоўскага": cd2!! (c1 B) ab4, f2, e3, e1#. B (d4) f2!, e3, e1#.

2.Белыя: b2, d2, e7, f2, f6, дамкі b8, c1, c3, f4, g3 (10). **Чорныя:** a5, b4, d8 (3). Добрая трохварыянтная задача з філіграннай гульнёй і нячастым спалучэннем замыканняў (6 ачкоў): bd6 (c7 A) b8, d4, c5, g7, g5, de3, h2#. A (a3) g7, de3 (b4 B) a5, h6, db4, d4, ce3, e5, c3, c1#. B (g7) h8, hc3, h6, he3, h2#.

3.Белыя: b2, d4, e3, h2, h6, дамкі a1, c1, d6, e1 (9). **Чорныя:** a7, f6, f8, дамка h4 (4). Выключнае спалучэнне фіналаў і свежасць гульні дазваляюць ацаніць задачу ў 5,5 ачка, не зважаючы на нікчэмныя шурпатасці: hg3, e7 (b6 A) d4-c5, e3, c3, g7#. A (g7) f8, d6-c5, ba3, g7/h6, b4/c3, f4, ab2#.

4.Белыя: a1, c1, e1, g3, g5, дамкі d4, e5, f4, f6 (9). **Чорныя:** a5, b4, h6 (3). Усяго другая задача з такой блакіроўкай чорных шашак, але, на жаль, у ёй шмат перастановак хадоў (4,5 ачка): ab2 (c3 A) g1, d6, b2, c1, b4, b2, c3#. A (a3) h8, d6, fe5 (a1) ef2, de3, b2, h2#.

Мікалай ГРУШЭЎСКІ, майстар спорту.

МАЛАВЯДОМЫЯ ФАКТЫ

Таямніца магілы Максіма Багдановіча

Любімы паэт беларусаў Максім Багдановіч памёр ад сухотаў удалечыні ад Радзімы — у Ялце. З абставінамі смерці і месцам пахавання паэта звязаны пэўныя таямніцы, як і з усім нядоўгім жыццём паэта. Так, існуе шэраг маладомых фактаў, якія тычацца магілы ў Ялце.

Пахаваны паэт быў паводле праваслаўнага абраду з удзелам святара і псаломшчыка — пра гэта сведчыць знойдзеная ў 1990 годзе супрацоўніцай ялцінскага гісторыка-літаратурнага музея З.Лівіцкай метрычная кніга сабора Аляксандра Неўскага з запісам пра смерць Максіма Багдановіча.

У "Матэрыялах да біяграфіі Максіма" (1923 г.) бацька паэта, Адам Багдановіч, пісаў так: *"Памёр ён 25(12) мая 1917 года, але я паведамленне пра гэта атрымаў на 4-ы дзень пасля яго смерці. Ён не даў гаспадыні майго адрасу, не жадаючы мяне трывожыць. Пасля яго смерці яна знайшла мой яраслаўскі адрас і тэлеграфавала па гэтым адрасе, а пакуль прыйшла тэлеграма з Яраслаўля (бацька паэта знаходзіўся ў службовай камандзіроўцы ў Сімферопалі. —* **Аўт.**), *быў ужо чацвёрты дзень. Я адразу на аўтамабілі накіраваўся ў Ялту. Але ён быў ужо пахаваны.*

Пахавалі яго на Ялцінскіх могілках, што недалёка ад Мікалаеўскай вуліцы ў накірунку гор, на самым ускрайку могілак ля дарогі з супрацьлеглага мору боку, г.зн. з боку гор. У галаве пастаўлены белы крыж з надпісам на бляшанай таблічцы яго імя (студэнт Максім Адамавіч Багдановіч) і калі ён памёр. У дзвюх сажанях па прамой лініі ад галавы пахаваны студэнт Карысан. Паведамляю як некаторую прыкмету".

Але ў той жа час бацька паэта адзначаў: *"Месца абрана надзвычай няўдала: ліўні і патокі з крутога схілу лёгка маглі размыць магілу. Я наняў вартаўніка, каб магілу ўмацаваць і ўпарадкаваць, пакінуў грошы гаспадыні, каб пасадзіць кіпарысы і куст ружаў, прасіў сачыць за гэтым двух знаёмых, у тым ліку і дачку майго саслужыўцы, асабістую знаёмую Максіма, але ці зроблена гэта — не ведаю. Праз некалькі дзён я паехаў з Крыма. Двойчы я пісаў з Яраслаўля знаёмым, але не атрымаў адказу: вядома, як дзейнічала ў гэты час пошта, ды і людзям было не да чужых магіл".*

Пэўны час магілай Максіма Багдановіча ніхто асабліва не цікавіўся. А ў 1924 годзе Інбелкульт накіраваў у Ялту трох маладых паэтаў: Уладзіміра Дубоўку, Анатоля Ажгірэя і Андрэя Александровіча, якія мусілі адшукаць магілу Багдановіча, каб да 10-х угодкаў смерці ўстанавіць на ёй помнік. Працэс пошукаў апісаны Дубоўкам у артыкуле "На Багдановічавай магіле" (часопіс "Узвышша", № 2, 1927).

Паводле ўспамінаў Уладзіміра Дубоўкі, на гарадскія ялцінскія могілкі яны трапілі 18 жніўня 1924 года: *"Зацікавілі вартаўніковых сыноў, якія ўзяліся дапамагаць шуканню. Прыйшлі на другі дзень, 19 жніўня. Хлапчукі прынеслі нам таблічку з жалобным надпісам, але крыжа няма... Аказалася, хлапчукі адрывалі таблічкі ад крыжоў і коўзаліся на іх з каменнай гары, па адхоне гары. Ці варта вінаваціць іх? Гэта было адзінай забавай іх. Не пакрыўдзіўся б на іх і нябожчык, які меў такое замілаванне да маладога жыцця.*

Знаходзім магілу, пра якую казаў Я.Дыла (верагодна, магіла студэнта Карысана. — **Аўт.**). *Але навокал яе таксама магілы з паламанымі крыжамі. Урэшце, падабраўшы з зямлі планку, праверыўшы самыя дробныя дэталі, спыніліся ля шуканага. У правільнасці не магло быць ніякага сумневу.*

У тым жа часе далі тэлеграму ў Менск, каб прыслалі грошы на пастаноўку помніка. Гэты помнік стаўляў ужо Цішка Гартны паводле свайго праекту, бо мы павінны былі ехаць дахаты. Перад ад'ездам сфатаграфавалі магілу, каб пасля не прыйшлося шукаць нанова. Таблічка ад магілы з жалобным надпісам і негатывы фатаграфіі перададзены намі Інстытуту Беларускай культуры".

20-я гады мінулага стагоддзя былі эпохай атэізму, таму стары крыж на ялцінскай магіле быў знішчаны, а на ягоным месцы з'явіўся помнік з шэрабрунатнага вапняку з чырвонай зоркай, які і стаяў там да 2003 года. А ў 2003 годзе на магіле паэта быў устаноўлены помнік скульптараў — бацькі і сына Льва і Сяргея Гумілеўскіх. Помнік, дарэчы, так сабе... і падабаецца далёка не ўсім прыхільнікам творчасці Максіма Багдановіча.

Паліна БЯЗРУЧКА, www.euramost.org

ВІНШУЕМ!

Прэмія за «Вострую Браму»

Штогадовай літаратурнай прэміяй "Гліняны Вялес" за 2005 год узнагароджаны Сяргей Дубавец за кнігу эсэістыкі "Вострая Брама". Чарговы лаўрэат быў абвешчаны Таварыствам вольных літаратараў.

"Гліняны Вялес" уручаецца штогод пачынаючы з 1993 года за лепшую беларускую мастацкую кнігу года. Пераможцу вызначае экспертная рада літаратурнай прэміі, у склад якой уваходзяць вядомыя беларускія літаратары. У гэты раз яны выбралі адну кнігу з шортліста, у які акрамя твора С.Дубаўца ўвайшлі яшчэ чатыры: зборнік эсэ Вінцэся Мудрова "Ператвораныя ў попел", проза Югасі Каляды "Галоўная памылка Афанасія" і Алеся Наварыча "Літоўскі воўк", а таксама паэтычны зборнік Наталлі Кучмель "Імгненні".

Па традыцыі, уручэнне "Глінянага Вялеса" адбудзецца ў сакавіку ў Музеі беларускага кнігадрукавання ў Полацку.

"За гады свайго існавання наша прэмія не згубіла сваёй значнасці, але змяніла змест, — сказаў адзін з лідэраў Таварыства вольных літаратараў Алесь Аркуш. — *Зараз у "Глінянага Вялеса" іншыя мэты. Мы стараемся адзначаць ужо не альтэрнатыўную літаратуру, а больш кансерватыўную, якая і складае падмурак для развіцця культуры. Таму і ў шорт-ліст сёлетняй прэміі ўвайшлі састалыя аўтары, якія ўжо шмат гадоў плённа працуюць у літаратуры".*

Сёлета адбудзецца ўручэнне і яшчэ адной літаратурнай прэміі, заснаванай Таварыствам вольных літаратараў — "Важкая цагліна". Яна прысуджаецца за значны ўнёсак у беларускую літаратуру. Паводле слоў А.Аркуша, гэту прэмію атрымае паэт Янка Сіпакоў. Дагэтуль "Важкая цагліна" ўручалася толькі аднойчы. Першым яе ўладальнікам стаў Адам Глобус.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

МАХЛЯРСТВА

Насурочылі

У міліцэйскіх зводках УУС Брэсцкай вобласці апошнія некалькі дзён зноў фігуруюць махляркі, якія здымаюць "суроکі" з даверлівых грамадзян. Больш за паўгода ў рэгіёне не было чутно пра падобныя злачынствы.

Як паведамілі БелаПАН у аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС аблвыканкама, 13 студзеня ля аднаго з дамоў па Партызанскім праспекце абласнога цэнтра да 25-гадовай жыхаркі горада падышлі дзве незнаёмыя жанчыны (на выгляд 30 і 40 гадоў) і прапанавалі зняць surokі. Махлярскім шляхам яны завалодалі 3845 доларамі ЗША і 1800 еўра. Апамятаўшыся праз 25 хвілін, ахвяра — галоўны бухгалтар аднаго з таварыстваў з дадатковай адказнасцю — звярнулася з заявай у Маскоўскае АУС Брэста.

Днём раней ля дома па вуліцы Дружбы ў Кобрыне таксама дзве невядомыя жанчыны пад маркай зняцця сурокаў выманачылі ў вучаніцы 8-га класа адной са школ горада 108 тыс. рублёў, 22 долары ЗША, 7 украінскіх грыўнаў і два залатыя вырабы. Пра гэта паведаміла ў Кобрынскае РАУС маці 14-гадовай дзяўчынкі.

Па гэтых фактах распачаты крымінальныя справы па частцы 1 артыкула 209 Крымінальнага кодэкса (махлярства).

Ларыса ШЫГАНАВА.

СИТУАЦИЯ

Вот так бутылочка!

Она обошлась нашедшему ее в 870 тысяч рублей

Знатоки утверждают, что судебное решение по этому уголовному делу, принятое перед Новым годом судом Ленинского района Бреста, уникально не только для Бреста, но и для всей Беларуси. Речь идет о незаконных сделках с ртутью, или о действиях подпадающих под статью 333 Уголовного кодекса Республики Беларусь. То, что привычно поблескивает в градусниках, стало выгодным для сбыта товаром. За килограмм опасного для жизни жидкого металла в городе над Бугом сегодня можно заполучить от 50 до 150 "баксов".

...Обвиняемый К. летом прошлого года пошел по грибы в окрестности деревни Печки Малоритского района. Насколько была успешна "тихая охота", известно только ему. Но из материалов уголовного дела очевидно, что он нашел в лесу пластиковую бутылочку с жидким веществом серебристого цвета. Как потом показала экспертиза, веществом оказалась 95-процентная ртуть. Забрав с собой заманчивую находку, любитель грибов спрятал ее в укромном месте — у дороги. Бывший военный смекнул, с чем имеет дело. Он сразу понял, что ртуть можно с выгодой продать. Через какое-то время познакомился с неким Георгием, скупщиком цветных металлов. Тот ему сразу сказал: *"Неси ко мне все, что в руки попадет"*. Тогда К. перевез заветную бутылочку на территорию неработающего домостроительного завода. Договорился встретиться с купцом у гостиницы "Беларусь". Когда прибыл в назначенный час, его взяли под белые ручки сотрудники отдела по борьбе с организованной преступностью и коррупцией. Можно сделать вывод, что он находился, выражаясь милицейским языком, в оперативной разработке, то есть его "пасли". А в цепочке посредников находился Георгий, ветеран МВД.

Версия о происхождении бутылочки со ртутью такова. В начале 90-х годов некий водитель возил туристические группы из России в Польшу. Вот тогда-то один из туристов оставил ему ртуть "на сохранение". Так она и лежала у него в брестском гараже. Года три назад один из клиентов, который ремонтировал у него свое авто, попросил бутылочку со ртутью "под реализацию". Покрытой мраком осталась на суде история, как бутылочка оказалась в грибных местах Малоритского района. Как бы там ни было, но есть лицо, преступившее закон, и состав преступления налицо. Тем более что никто из причастных к бутылочке своих прав на нее не предъявил.

На суде обладатель ртути взял все на себя и стал единственным фигурантом в этом неординарном уголовном деле. Суд под председательством Тамары Острейко вынес решение — подвергнуть обвиняемого в незаконной сделке административному штрафу в размере 30 базовых величин, или 870 тысяч рублей! Если бы в суде была доказана причастность к этому делу других лиц, хотя бы потрогавших злосчастную бутыль, то решение суда было бы связано не со штрафом, а с лишением свободы сроком от 2 до 10 лет.

Так что если хочешь собирать грибочки — собирай. И не лезь в бутылку!

Александр КОВАЛЬЧУК.

ЗДАРЭННІ

Небяспечная знаходка

92 супрацьтанкавыя міны часоў Другой сусветнай вайны былі знойдзены ў Брэсце.

Непадалёк ад мемарыяла "Брэсцкая крэпасць-герой", побач з дарогай, якая вядзе ад кантрольна-прапускнога пункту "Варшаўскі мост" да Шпітальнага вострава, былі знойдзены чатыры супрацьтанкавыя міны. Як паведаміў БелаПАН начальнік сапёрна-піратэхнічнай групы асобнага батальёна міліцыі ўнутраных войскаў Аляксандр Барценеў, іх знайшлі два падлеткі і праінфармавалі пра небяспечную знаходку супрацоўнікаў музея абароны Брэсцкай крэпасці. Выкліканая імі міліцыя выставіла на месцы здарэння ачапленне. Калі сюды прыбыла сапёрна-піратэхнічная група, то было знойдзена 88 аналагічных мін.

Сёлета гэта першы баявы выезд групы размініравання, у 2005 годзе іх было больш за 150.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.).
ФДУП "Смоленский полиграфический Комбинат", 214020, г.Смаленск, вул. Смальянінава, д.1.
Падпісаны ў друк 18.01.2006 у 12.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 27 000 экз. Заказ №13383.